1. ޖަލްސާ ފެށްޓުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم، الحمد لله والصلاة والسلام على رسول الله وعلى آله وصحبه ومن والاه. ޖަލްސާ ފެށުނީ.

2. ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން، ދިރާސާކޮށް ޤަރާރުކުރާ ކޮމިޓީން އެކުލަވާލައްވާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް، މި ބާބަށް މެންބަރުން ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހުތަކަށް ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ޚިޔާލުފާޅުކުރެއްވުމަށްފަހު، މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 1 ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރިއަށް ގެންދިއުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޖަލްސާ ފެށުނީ. ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ 210 ވަނަ ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި އެންމެހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް މަރުޙަބާ. މިހާތަނަށް 59 އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ޖަލްސާއަށް ހާޒިރުވެ ވަޑައިގެންނެވިއެވެ. އާދެ، މިއަދުގެ އެޖެންޑާގެ ދެވަނަ އައިޓަމަކީ މިއީ ރައްޔިތުންގެ ޚާއްޞަ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ދިރާސާކޮށް ޤަރާރުކުރާ ކޮމިޓީން އެކުލަވާލައްވާފައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް، މިބާބަށް މެންބަރުން ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހުތަކަށް ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި ޚިޔާލުފާޅުކުރެއްވުމަށްފަހު މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގެ 25 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ 1 ގައިވާ ގޮތުގެމަތިން ކުރިއަށް ގެންދިއުން. މިގޮތުން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހަނދުމަފުޅު ކުރައްވަން ފަދައިން 209 ވަނަ ޖަލްސާގައި ނިންމާލެވުނުއިރު، ނިންމާލަން ޖެހިގެން ނިންމާލެވުނުއިރު މިވަނީ މިމާއްދާގެ 32 ވަނަ މާއްދާއަށް ވޯޓަށް އަހާ ލައިލެވޭފައި. އާދެ، ފާސްކުރެވިފައި. މިހެންވުމުން ދެން މިމާއްދާގެ އެއްވަނަ އަކުރަކަށް ވޯޓަށް އެހުންތަކަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ނުކުމެން. އާދެ،

މިމާއްދާގެ މަތީގައިވާ ލިޔުމާއި ގެޒެޓުން ޤާނޫނުގައި ވާހަކަދައްކާ ހަވާލާދީފައި މިވަނީ. އެހެންވީމާ، އަސާސީގެ ދާއިރާ ހަމައެކަނި 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އިން ފެށިގެން. އެއީ ވަޒީފާގެ އިޖްތިމާޢީ ނިޒާމުތަކުގެ ދާއިރާ. (ވަގުތީގޮތުގަނޑުކަރު) އާދި، އެހެންކަމުން އިސްލާމީ ހުރިހާ ގޮތެއް އިޖްތިމާޢީ ކޮވެނަންޓުގެ އަރިހުން މަޖާލިސް އެދުމުން އަސާސީގެ ފުރަތަމަ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ނާ އެއްވެސް އިޖްތިމާޢީ ކޮވެނަންޓު އިސްލާމެއް ޤާނޫނީ ފައިސާ ނޮޅަމާ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުގައި އެއްގޮތް ދަރަޖަވެރިކަމުގެ ހަމައެއް ކަނޑައަޅާފައި އިޖްތިމާޢީ ކޮވެނަންޓު ހާޒިރުވެފައި ޖަމާޢަތްތަކުގެ އެއްސާއްޙަތު އެދެން. އަދި އިޖްތިމާޢީ ކޮވެނަންޓުގެ މި މައްސަލަ ސަލާމަތުން އެ އިޖްތިމާޢީ ކޮވެނަންޓުގެ ނަޝަރު ބަޔާންކުރުމުގެ ކޮންސެޕްޓަށް ބިނާކުރެވިފައިވާ އެދެން.

(ވަގުތީގޮތުގަނޑުކަރު) އާދި، އަސާސީގެ ހަމަޖެހިފައިވާ މަޤާމުތަކެއް މިޔާރުގެ ފުރަތަމަ އިޖްތިމާޢީ ކޮވެނަންޓުގެ ޤާނޫނީ މައްސަލަތައް ދިރާސާކުރަން އެކަން ބަދަލުކުރުމަށް. ދެން ހަމައެކަނި ކަމުގެ ބޭނުމަށް، ފަސްމިނަށް ޕްރޮޓޮކޯލުގެ މަޤާމެއްގެ ޤާނޫނީ ބިނާކުރެވިފައިވާ ކަމެއްގެ ނަންބަރު ކަންކަން ދަނޑުވެރިކަން ވިސްނާލުމެއް. ދެން އެހެންނަމަވެސް، ހަރުދަނާކަމާއި އިޖްތިމާޢީ ކޮވެނަންޓުގެ ޤާނޫނީ މަޤާމުތަކެއް މައްސަލަތައް ދިރާސާކުރުމަށް ގެނެސް މި މަޤާމުތަކަށް ދެމެހެއްޓުން. މިހެން އަސާސީގެން ހިމެނޭ އިޖްތިމާޢީ ކޮވެނަންޓު ޤާނޫނީ ބަދަލު ވެއްޖެ އަސާސީގެ ފުރަތަމަ ފުރަތަމަ ހަމަޖެހިފައިވަނީ. އާދި، އެހެންނަމަ، އެވަނީ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، އެއަށް އެއްވެސް އިސްލާމީ ނޮޅަމާ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުގައި އެއްގޮތް ދަރަޖަވެރިކަމުގެ އެދެން.

ނޯޓް އިތުރުކުރުން: ވަޒީފާގެ އިޖްތިމާޢީ ނިޒާމުތަކުގެ ދާއިރާ، 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުގައިވާ ގޮތް. ބަދަލުވުމުގެ މަޤާމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު ދިނަ ކޮވެނަންޓުން ސަލާމަތު ބަލަހައްޓާ ސިޔާސަތު ހުރިހާ ހުރިހާ ކަމުގެ ވަޒީފާގެ މަޤާމުގެ

މެންބަރުންގެ އިތުބާރު ނެތްކަމުގެ ވޯޓެއް ނެގުމަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅިދާނެއެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ޖެހިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އިއްތިފާޤުވި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން. ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް، ހއ.ގ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވޯޓުލަމުން ދަނީ އިނގޭތޯ.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	73
ވޯޓު ދެއްވި:	69
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	-
ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ:	01

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާއަށް ބަލާއިރު 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ޝަރުޠުގައިވާ ގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް، ހއ.ގ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަޅުގަނޑު ސާފުކޮށްލަން ބޭނުމީ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 3 އަށް

އަޙްމަދު ސަލީމު ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅުގަނޑު އިސްލާހެއް ހުށަހަޅާލައި ވާއިރު އެ އިސްލާހާ ބެހޭ ވާހަކައެއް ވިދާޅުވެފައި ނުހިމާ އެކަން ސަރުކާރުން ދެއްވާތޯ. ހަމަހަމައަށްގައި އަޅުގަނޑުމެން އެކަން އުނިކުރައި ނިޒާމުކުރަން ފުދޭނެ ހަމަހަމަވީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީން 32 ވަނަ މާއްދާގެ ފުރަތަމަ މިއްޔާ ބައި، (ހ) ގައި މިއްޔާ ބައި ފާސްނުވުމާ ގުޅިގެން އެއާއި ހަވާލާދީފައި މިއްނަނީ ހުރިހާ ބަދަލު. އާދަގައި މި އަނނަނީ އަނނަނީވެ ބާރުމިނުކަ ބާރަށް ކުރިއަށްދިޔަ މުޖުތަމަޢުގެ ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތު ފާސްކުރި ޤާނޫނުއަސާސީ ރައްޔިތުގެ ޖުމްހޫރިއްޔާ އާންމުކޮށް ގިނަކަމުން ވަރަށް ރަނގަޅުވީތީ. މިއުސޫލުން އާ ބަދަލު މި ފަށަމުން ދަތުރުމަތި އެއާއި ގުޅުއްވުމަށް އެއްވެސް އިސްލާހުކަމަށް ނިންމާ އަހުރެ ނުކުރެވޭނެ ނިސްބަތުން ދީނާ 33 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު މިދިޔައީ. އެވަރަކަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީން އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވާފައި ހުރި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ އަރިހުން މަޢާފަށް އެދުމުން އަޅުގަނޑު މިހާރަށް ދިޔަ ވާހަކަ އިސްގާތް. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަނީ 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފުރުސަތުފައިވާ އިސްލާހު 76 ދަންނަވާލަދެއްވުމަށް.

އިދާރީމޫޖުން އިއްވުން: މާލޭ ފަސްމަޖިލިސް އަމިއްލަ ބިލުތަކާއި އިއްޖާބާތެރި ޤާނޫނު ޝާހިން ހަމީދު ހުށަހަޅުއްވާ މާއްދާ އިއްޖާބާތެރި ޤާނޫނު ޤާނޫނީމު ނަޝީދު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު. 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، މި މާއްދާގެ (ހ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ފަދަ މައްސަލައަކާމެދު މަޖިލީހުގައި ބަހުސް ފެށުމުގެ 14 ދުވަސް ކުރިން އެ ވަޒީރަކަށް އެކަށީގެންވާ ނޯޓިސް. އަދި އެ ބަހުސްގައި އަނގަބަހުން ޖަވާބު ދޭނެ ދުވަހުގައި މަސައްކަތްކުރުމުގެ ބައިތު އެވަޒީރަކަށް ލިބިގެންވާނެއެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޝާހިން ހަމީދު.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: މާލޭ މެންބަރު މުޙަންމަދު ނަޝީދު.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 74

ވޯޓު ދެއްވި: 67

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 04

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 02

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާއަށް ބަލާއިރު މިހުށަހެޅުން ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ދެން މިމާއްދާގެ އެއްވަނަ އަކުރަކަށް އެއްވަނަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން ޤާނޫނުގައި އޮތްގޮތް. (ނ) ގައި އޮތްގޮތް މި މާއްދާގެ (ނ) ގައި އޮތްގޮތް ދަންނަވާލަދެއްވުމުން ފަހަރަކު އަކުރަކަށް ވޯޓަށް އަހަމުން އަޅުގަނޑު ގެންދަނީ.

އިދާރީމުޤުން އިއްވެވުން: 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ޤާނޫނުގައިވާ ގޮތް. ވަޒީރުންގެ އިތުބާރު ނެތިކަމުން ފާސްކުރެއްވުމަށް ބޭނުންވާ އެ ޖަލްސާއަކަށް ހާޒިރުވެ ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ ތިންބައިކުޅަ ދެބައިގެ އަޣުލަބިއްޔަތު އިތުބާރު ނެތުމުގެ ހުށަހެޅުމަށް ލިބިއްޖެ ނަމައެވެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ޖުސިފަގެއިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އިއްޢަތަކީ ފުންބަދުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	75
ވޯޓު ދެއްވީ:	39
ވޯޓު ނުދެއްވާ:	-
ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ:	32

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާއަށް ބަލާއިރު 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ނައްޞުގައިވާ ގޮތް ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، (ރ) ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމުސާޢިދުން އިއްވުން: 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ނައްޞުގައިވާގޮތް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ވަޒީރެއްގެ އިތުބާރު ނެތްކަމަށް ފާސްކުރެވިއްޖެނަމަ އެ ވަޒީރަކު އޮފީހުގެ މަޤާމުން ވަކިވީއެވެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ޖުސިފަގެއިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އިއްޢަތަކީ ފުންބަދުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 76

ވޯޓު ދެއްވި: 72

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 00

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 01

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާއަށް ބަލާއިރު 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ށް ރާތްޖެހިގައިވާގޮތަށް ހަސްވެއްޖެ. އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ 34 ވަނަ މާއްދާ. މިމާއްދާއަށް އެއްވެސް އިސްލާހެއް ހުށަހަޅާފައެއް ނުވާތީ އެއްވެސް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު. މިގާނޫނާއި ޤާނޫނީ ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދުން. ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް، ގއ.ގ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ބަދުރާން ބަލީލް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ހުވަދުއަތޮޅު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ބަލީލް ވާހަކަދައްކަވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޤަވާޢިދާ މިގޮތަށް ތަފާތުތަކެއް އެބަހުރިހެން 33 އިން ފެށިގެން އިސްލާހު ބަދަލުވުން ފާސްކުރުމާއި ގުޅޭ ނުކުތާތަކެއް. 33 ވަނަ މާއްދާގެ (ސ) އަށް އެކަށީގެންވާ ވަރަށް ވޯޓު ނުލިބި ފެއިލްވެގެން މިދިޔައީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވިސްނުނީ މިއާ ތަޢާރުފު މިޤާބިލު ވަޒީރުންގެ ވާހަކަތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިދެއްކީ. އެގޮތަށް ވިސްނިވަޑައިގެންނެވި ކަމަށްވަނީ މިހެންވެގެން. އެހެންނަމަ، އަޅުގަނޑު އެދެން ރިޔާސަތުން ސާފުކޮށްދެއްވުން ކުރިއަށް ގެންދަ ތަނުގައި ކަންތައްތައް ހުރިގޮތުގެ ވާހަކަ. ކޮންމެވެސް ބައިގެންތަކެއް ވަރަށް ރަނގަޅުވާނެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއްކަމަށް ބަލައިގަނެވޭކަށް ނެތް. އިރިސްދުވަޑައިގަތުމަށް އެދެން.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ ކުރިއަށްގެންދެވުން)

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ދޮން ޔޫސުފް މުޙައްމަދު އިބްރާހިމް ނަޞީރު، ވާހަކަ.....

އަޙްމަދު ހަމީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިރީސްދުވަހުގެ އިގެންދުއްވުން އެދުން. މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދަށް ބުރުމަސްވުރިކާއް ހިތްވެވުން އެދުން. ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް، ނ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޖާބިރު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

މިލަދުންމަޑުލު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް

ޢަބްދުﷲ ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން: މިހާރު 34 ވަނަ މާއްދާގައި އެބަހުރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނާއިބުގެ ވާހަކަ. މިހާރުންނެއްސާ ފިޔަވަޅުތަކުގެ އޮތްކޮޅުން އެހެން މާއްދާއަކުގައި އެބައޮތް ނާއިބު ރައީސްގެ ވާހަކަ. އެހެންވީމަ، މިގޮތަށް ތަފާތު ދެގޮތަކަށް އޮތް މަސައްކަތްގައި ނަމަ ބާރުތަކުވެފައި މިއޮތީ. އެހެންވީމަ، ހަމަ ވަކިން ދެކޮށްދިއުމާ ކުރީން އަޅުގަނޑު ހަމަ މަޝްވަރާކޮށްލަން ދަންނަވާލީ މިވާހަކަ. މިއީ މިގޮތަށް ފާސްކުރުމުގެ ކަމަށްވަންޏާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާބު އަންނައިރު، ނާއިބު ރައީސްގެ ވާހަކަ އަދިވަ މިގޮތަށް ބަލައިލާއިރު ތަފާތުވެއް ހުންނާނެ އެހެންވީމަ، މަޝްވަރާކޮށްލަން ދަންނަވާލީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މި ފާހަގަކޮށްދެއްވި ނުކުތާ ހަމަޖެހުން ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ކަމަކަށް

ބަލައިގަންނަން. އޭގެ މާނައަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާބު އަދި އައިސްގެން މަޖިލީހުން ފާސްކުރެވިގެންއުޅޭ. އެހެންވީމަ، ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިހާރު މިއޮތްގޮތަށް ފާސްކުރައްވައިދެއްވިއްޔާ ދެން އަންނަ ބައިތައް މިއާއި އެއްގޮތަށް ދާންޖެހޭނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު މިއީ ނިޒާމާބެހޭ، އެހެންނަމަވެސް ތިޔައިރު ބޭނުންތެރި މަޝްވަރާތަކަށްފެންނާކަމަށް އަޅުގަނޑު ހިތަކުން. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު 34 ވަނަ މާއްދާ ގެނައުމަކީ އޮތްގޮތް ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން. ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެނގިވަޑައިގަންނަވާނީ ފާސްކުރައްވާނީ ނުވަތަ ނުކުރައްވާނީ.

ރިޔާސަތުން އިޢުލާންކުރެއްވުން: މުސާރަ، 34 ވަނަ މާއްދާ ގެނައުމަށްފަހުގައިވާ ގޮތް. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ނައިބަށް، ވަޒީރުންނަށް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ރައީސަށް ނައިބު ރައީސަށް، ފަނޑިޔާރުންނަށް، މުސްތަޤިއްލު ކޮމިޝަންތަކުގެ މެންބަރުންނަށް މުސާރައާއި އިނާޔަތްތައް ދޭނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައަޅައިދޭ ގޮތުގެ މަތިންނެވެ.

ރިޔާސަތުން ވޯޓަށްއެހުން: ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 76

ވޯޓު ދެއްވި: 69

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 01

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 05

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާގޮތުން 34 ވަނަ މާއްދާ ޑްރާފްޓްގައިވާގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ 35 ވަނަ މާއްދާ. މިމާއްދާއަށްވެސް އިއްޔަތުތެރި މެންބަރަކު ފޮނުއްވާފައިވާ އިސްލާހެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، ޑްރާފްޓްގައި އޮތްގޮތް ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމުދީރު އިއްވެވުން: ނާޖާއިޒު ފައިދާ ނުނެގުން، 35 ވަނަ މާއްދާ ޑްރާފްޓްގައިވާ ގޮތް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެއްވެސް މެންބަރަކު، ނުވަތަ އެއިން މެންބަރެއްގެ މެންބަރުކަމުގެ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމުގައި އެހީތެރިވެދޭ އެއްވެސް މުވައްޒަފަކު، މަޤާމުގެ ބާރުގެ ދަށުން އެއިން މީހަކަށް ލިބިފައިވާ މަޞްލަހަތުތަކެއްގެ ނުވަތަ އެމީހަކު އަދާކުރާ ވަޒީފާގެ ބޭނުން އަމިއްލަ ނާޖާއިޒު މަންފާއެއް ހާސިލުކުރުމަށް ނުވަތަ އެހެން މީހަކަށް އެފަދަ މަންފާއެއް ހާސިލުކޮށްދިނުމަށް ބޭނުންކުރުމަކީ ނުވާނެކަމެކެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އިއްޔަތުތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 76

ވޯޓު ދެއްވި: 75

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 00

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 00

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާގޮތުން 35 ވަނަ މާއްދާ ގެ ރިޕޯޓުގައިވާގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، ދެން ދަންނަވާލަން އޮތީ 36 ވަނަ މާއްދާ. މިމާއްދާއަށްވެސް އެއްވެސް އިޞްލާޙެއް މެންބަރަކު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އިސްލާހެއް ނެތް. އެހެންވީމަ، ރިޕޯޓުގައި އޮތްގޮތް ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމުޢާވިން އިއްވުން: އަމީންޢާއްމު، 36 ވަނަ މާއްދާ ރިޕޯޓުގައިވާ ގޮތް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާތަކާބެހޭ ކަންތައްތައް ހަމަޖެއްސުމަށް ލިޔުކިއުންތައް ބަލަހައްޓައި އިދާރީ މަސައްކަތްތައް ރާވައި ހިންގުމަށާއި، މަޖިލީހުގެ ރައީސަށާއި ދެންނެވުންތަށް އެމީހުންގެ މަސައްކަތުގައި އެހީތެރިވުމަށް މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައިވާ ގޮތުގެ މަތިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އެ މަޖިލީހުގެ އަމީން އާއްމުގެ މަގާމަށް މީހަކު ޢައްޔަނުކުރާނީއެވެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އިޞްލާޙެއް ހުށަހެޅުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހާޒިރުވެގަތިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 76

ވޯޓު ދެއްވި: 75

ވޯޓު ނުދެއްވާ: 00

ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 00

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާގޮތުން 36 ވަނަ މާއްދާ ޖެހޭ ފުށުއްގައިވާގޮތަށް ފާސްވެއްޖެ. ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ޤަރާރުވާފައިވާ، މިބާބަށް މާއްދާއަށް އަންނަނިވިގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. އެއީ 77 ވަނަ އިސްލާހު. ޤަރާރުވާފައިވާ އިސްލާހު ދަންނަވާލަދެއްވުން އެދެން.

އިދާރީމޫޚު އިއްވުން: ކޮޅުމަޑުލުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މެންބަރު މުޙަންމަދު ޝަރީފް ހުށަހެޅުއްވި، ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުއްލަޠީފު މުޙަންމަދު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ އިސްލާހު. މިބާބަށް މާއްދާއެއް އަންނަނިވިގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން. ސަލާމަތީ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުން، 37 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގާއި، އެ ގާއި ގަވާއިދާ ބަދަލުކުރެވޭ ޚިލާފުވާ، އެމަޖިލީހުގެ ދަށުން ހިންގާ އެންމެހައި ކަންކަން ހިންގައި ހުރިހާ ތަފާސްގެ ސަލާމަތީ ކަންކަން ބެލެހެއްޓުމަށް ދައުލަތުގެ ސަލާމަތީ ބާރުތަކުންނެވެ. (ށ)، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ހިމާޔަތް ރައްކާތެރިކަން ދިނުމަށް ދައުލަތުގެ ސަލާމަތީ ބާރުތަކުން މަސައްކަތްކުރަންވާނެއެވެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ހުށަހެޅިގެންވާ ގޮތަކަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު މެންބަރު މުޙަންމަދު ޝަރީފް.

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އަބްދުއްލަޠީފު މުޙައްމަދު.

ހާޒިރުވެވަޑައިގެން ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ އަދަދު: 77
ވޯޓު ދެއްވި: 65
ވޯޓު ނުދެއްވާ: 00
ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓުނުދެއްވާ: 11

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: މިވޯޓުގެ ނަތީޖާގައިވާގޮތުން މިހުށަހެޅުން ފާސްވެއްޖެ. އާދެ، މިހާތަނަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ މިބާބަށް ވޯޓަށް ދެއްވުމުގެ މަސައްކަތްތަކުގެ މި ނިންމަވާލެއްވީ މިހާހިސާބުން. ދެން އެހެންވީމަ، މިހާރު ގަވާއިދުގައިވާގޮތުން އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅާލަންޖެހެނީ ބަހުސްކުރުމަށް. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު ދެވަނައިރުގެ ވަގުތު މިބަހުސް ކަނޑައަޅަން. އެހެންވީމަ، ދެވަނައިރުވަންދެން އަޅުގަނޑު ބަހުސްކުރިއަށް ގެންދާނަން. މިބަހުސްގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވަން ބޭނުންފުޅުވާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ކުރިއަށްއޮތް 5 މިނެޓުއިރު ތެރޭގައި ވަގުތަށް އެދިވަޑައިގަތުން އެދެން. ކޮންމެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކަށްވެސް 3 މިނެޓުއިރުގެ ވަގުތު އަރުވާނަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ހުއްޓުން). އާދެ، އަޅުގަނޑު މިބަހުސްގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވަން ފުރަތަމަ އެދިވަޑައިގެންނެވި މެންބަރަކީ، ފުރަތަމަ ފުރުސަތެއް އަރުވާ މެންބަރުގެ ގޮތުން ފުވައްމުލަކުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޢަލީއަށް އަޅުގަނޑު ފުރުސަތު އަރުވަން.

ފުވައްމުލަކު މެންބަރު އަބްދުﷲ ޢަލީ ވާހަކަދައްކަވަމުން: بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މާލިޔަ ވާހަކައެއް ދައްކާކަށް ނެތްސުރައްޓުކުރަން. އަޅުގަނޑު ހަމަ ފާހަގަކޮށްލާލާ ދުނިޔޭގެ މިބާބާ ބަހުސްކުރެވުނު ދަންނަވާލާނަން. އެގޮތުން 4 ވަނަ މާއްދާ، މެންބަރުކަމުގެ ޝަރުތު. އަޅުގަނޑު ހަމަ މިޝަރުތުގައި އޮތްގޮތުން، މިވާގޮތަށް ޝަރުތުގައި މިއޮންނަނީ ބާރުގެއުމުއްގެ ރައްޔިތަކު

ދިވެހިރައްޔިތަކަށްވެފައިވާނަމަ އުމުރަކަށް ރައްޔިތު◌ންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުކަމަށް ކުރިމަތިލެވޭނީ އުމުރުން ދިވެހިރައްޔިތަކަށްވީމާ ފަސް އަހަރުފުރުނުން. އަޑުގަނޑެކަން އެއްގޮތަކަށްވެސް މިޔާރަކަށް އަޑުގަނޑު ވޯޓުދިނުމީ މިސަބަބާހުރެ. އަޑުގަނޑެކަން 5 އަހަރުވުމަކުން އެއީ ހަމަ ކަމުދާގޮތެއް ނޫން. އެގޮތުން އަޑުގަނޑު ހއ.ގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުން 10 އަހަރު އޮންނަން އަޑުގަނޑެކަން

ފެންނާނީ އެވާހަކަވެސް ދަންނަވާލަން. އަޑުގަނޑު ހިތަންއަރަސީ ކުރިއަށް އޮތްތަނުގައި ގެރާޖެބުޅާ ޤާނޫނު މިމާއްދާ މިއަށްވުރެ ރަނގަޅުކަން އިސްލާހުކުރަންވާކަން. އަދި ހަމައެއާއިއެކު 32 ވަނަ މާއްދާ. 32 ވަނަ މާއްދާ މިއީ ވޯޓަށްއަރަނަރު އަޑުގަނޑުދޭނީން. އެހެންނަމަވެސް، އަޑުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުން މިމާއްދާ އޮންނަންޖެހޭ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބާބުގެ ދަށުގައިކަ◌މަށް އަޑުގަނޑު ދެކެން. އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާބު އަންނަނިވި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަކިކުރުމާއި އުނދުން ކަންތައްތައް ކުރުވޭނެކަމަށް އެންމެންނަށްކަމަށް ފެންނާތީ މިވަރަކަ ހަމަ ދަންނަވާލަން.

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު މުޙައްމަދު بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ

ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ބާބުގައި ހުސްނުވާ މާއްދާތަކާއި ބެހޭގޮތުން އަޑުގަނޑުގެ ކޮންމެވެސް އެއްޗެއް އަޑުގަނޑު ބުނެލަން އަޑުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. އާދެ، މި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ ފާޅުން ހުރުމުގެ ބާރުގެ (ނ) ގެ 3. އާދެ، ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރުގެ ވަޒީރުން ކުރާ ކަންތައްތައް ހިނގާ ނިޒާމްގޮތް ބަޔާއި، ޖަވާބުދާރީ ކުރުވާ، އަދަށްޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން މިއީ ފާޅުކުރަން. އެހެން އަޑުގަނޑުމެންނަކަން ލިބޭނީ 48 ވޯޓު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވެރިކަން ފުރިހަން އަންނަނީ ރައްޔިތުންގެ ކިބައިން. އަދި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ތަމްސީލު މިކުރަނީ ރައްޔިތުން

ވާބަޔަކު ވަޑައިގެން ހާޒިރުވެ އިއްޒަތްތެރި މި ރައްޔިތުންގެމަޖިލީހުގެ
މެންބަރުން. ރައްޔިތުންގެ ކަންކަން ހިންގުމާ ބެހޭގޮތުން ޤާނޫނުތައް ހަދާ، އެ
ޤާނޫނުތައް ތަންފީޒުކުރުމާ މި ބާވަތުގެ ކަންތައްތަކާ ގުޅިގެން ފިކުރުކުރުމަށް
ރައްޔިތުންނާ ބައްދަލު. އެހެންވީމަ، ރައްޔިތުން މަޖިލީހުން ހަދާ ޤާނޫނުތައް
ހަދާ ބާވަތުގެ ކަންކަމުގައި އެ މުޖުތަމަޢުގެ ކަންކަމާ ގުޅޭ ކަންތައްތައް ބަލައި
އެކަންކަން ހިނގާ ނުހިނގާ ބަލާ މިކަންތައްތައް ކުރުމަށް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ވާޖިބެއް. އަދި އެއީ ރައްޔިތުން އެދޭގޮތް.
އެހެންވީމަ، އެމާއްދާ ފާސްކޮށް ދިރިއުޅުމުގެ ފަރާތްތަކުގެ ސިޔާސީ
އުސޫލު. އަޑުގަނޑުގެ ހިތްހަމަޖެހުން ސިޔާސީ ފަރާތްތަކުން ގެނގުޅޭ އަނެކުން
ރައްޔިތުންގެ ހިތްހަމަ ކަނޑައެޅުމަށް ފަރާތްތަކުން ހިންގަނީއެވެ ހަމައެކަނި
މަޖިލީހުގެ ރައްޔިތުންނަށްވުރެ. އެއީ އަޑުގަނޑުގެ ހިސާބު އަދި ސިޔާސީ.
އެހެންނަމަ މިމައްސަލަ ގޮތް ކުރިއަށްގެންދާ އަޑުގަނޑު ހިތާ.
އަޑުގަނޑު ހިތާ ފަރާތްތަކުން ހިންގަނީއެވެ ބައެއްގެ ހަމައެކަނި ކަންތައްގެ
ރައްޔިތުންނަށްވުރެ މަޖިލީހު ހިމަނާފައިވާ މިޖެހޭ. އެހެންއެއްވެސް.
އެހެންވީމަ، މިއާއި ދުނިޔޭގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން
ވިސްނައިފަދައިގެމަދު އެއީ ފަރާތް މުހިންމުކަމެއް. އަދި އަޑުގަނޑު
އެދުން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި މިދެ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވާއިރުގައި
މިކަމަށް ގޮތްދޭއެވެ މެންބަރުން، ނުދެއްވާ ބާރުވެރިން ކިޔުއްވާގެންކަން މިއަށް
ގޮތް ނުދިނީ އެކަން އަޑުގަނޑުމެދުވެރިކޮށް ފަރާތް ތަފްސީލުކަން
ފެންނެވިފައެވެ. އެދުން އަޑުގަނޑުމެދުވެރިކޮށް އެނގޭނެ އަޑުގަނޑުމެދުވެސް
އެއަށް ހަމަ ގޮތެއް ނުދޭނެ އެދުނުއެވެ. އެހެންނަމަކަން ފުރުޞަތާ.
އެހެންވީމަ، އެކަން ސަރުކާރުތަކުން އަޑުގަނޑު ބޭނުންވޭ. އާދެ، ދެން
އަޑުގަނޑަށް މިއާއި މަޖިލީސް އެކުލެވިގެންވާ ގޮތް. އާދެ، ޤާނޫނުގަ
މަޖިލީސް އެކުލެވިގެންވާ ގޮތް އާގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އެއްއެ
ފުރުއްސާވޭ. ރައްޔިތުން މަޖިލީސް އެކުލެވިގެންވަނީ ދިރާގައި މިބާރުނުކުރާ
ގޮތަށް ފުރަތަމަ ފުރަތަމަ އެތެރެކުރު ސަފުރުވެސް ފުރުއްސާވޭ. އެއަށް
ވޯޓުލައްވާފައި މިވަނީ 48 މެންބަރުން. އާދެ، ނުފޫސްނަކާމަން 32 އެބައޮތް

ދެއްވާފައި. ވަކިގޮތަކަށް ވޯޓު ނުދެއްވާ އެހެންވީމަ، މިވެސް ފުރަތަމަ އެފާސްކުރީ ކީއްވެގެންބާއޭ އެއީ އަޅުގަނޑުގެ ހިތަށް އަންނަ ސުވާލެއް.

އާދެ، ދެން...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތުހަމަވެ◌ްއްޖެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއަކަށް ތ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާޟް ރަޝީދު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ކޮޅުމަޑުލު ދެކުނު ރިޔާޟް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް މިނެގީ ބަޖެޓުގައިވެސް މިއީ ޤާނޫނީ ކޮމިޓީއަށް ވަރަށް ފުރިހަމަވާން މިއީ 36 މާއްދާގެ ދައްކަން އެކުލެވިގެންވާ ބާބެއް. މިބާބުގައި ވަރަށް ގިނަ މާއްދާތަކެއް ފާސްކުރެވި އޮތީއެވެ. އެހެންވީމަ މިމާއްދާތަކާއި ބެހޭގޮތުން މެންބަރުންގެ ހިޔާލު ވަރަށް ބޮޑަށް ގެންގުޅޭނީ ކޮމިޓީއަށް ބޭނުންވާނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކޮށްލަން. އެހެންނަމަވެސް، މިގޮތަށް ވަރަށް ގިނަ އިއްތިރާޒުތައް ފާސްވެގެން ދިޔަ ކަމުގައިވިޔަސް އަދި ފާސްކުރާ އިއްތިރާޒުތައް. ފާސްކުރާ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް މެންބަރުންނަށް އެނގޭގޮތް ވެއްޖެއްޔާ އަޅުގަނޑު ހިތަށް ތަންކޮޅެއް ފަސޭހަވެގެންދާނެހެން މި ބަލަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލާނަން މިހާރު ކުރިއަށްގެންދާ ބަހުސްގައި މިހާރު ފާސްވެދިޔަ ބައިތައް ދަންނަވާލުމަށް ތަޢާރަފުކުރާނަން އަޅުގަނޑުމެން. އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ބަލާލަދޭތޯ އަޅުގަނޑު ބަލާނަން. އާދެ، މި ކޮންމެހެން ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއްގެ ދަރަޖައިންނެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، ތި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ތިލަދުމާލި ބޭނުންތެރި ގޮތުގައިމެއްކަށް

ޒަބޫރުކުރާތީ އަޅުގަނޑުމެން އެކަން މިހާރު ކޮށްފާނަން. ދެން
އެހެންނަމަވެސް އާދަމަނާޖެހެންދެންވެސް އަޅުގަނޑު މަސައްކަތް ކުރިއަށް
އުޅެ ގެންދަން. އާދެ، މިގޮތުން އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތު އަރުވަން މިއޮތީ
މިބަހުސްގައި ބައިވެރިވުމަށް މުލަކަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުލް
ސުލައިމާން.

މުލަކަތޮޅުގެ މެންބަރު އަބްދުލް ސުލައިމާން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އައްސަލާމްޢަލައިކުމް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިހާރު
މިއޮތީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބުގެ ބައެއް މާއްދާތައް ފާސްވެ ބައެއް
މާއްދާތައް ފާސްނުވެ ގޭސްވެފައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިބާބު ފުރިގެން
އައިއިރުވެސް އަޅުގަނޑު ހިތަށްއެރި މިބާބުގެ ބައެއް މާއްދާތައް
ފާސްނުވެގެންނެއް. ވަކިހިސާބަކަށް ދިރާސާކުރު މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުގެ
ތެރޭގައި ވަނީ ހުށަހެޅި އެތެރެކުރެވިފައި. އެކި ކޮމިޓީތަކުން އަޅުގަނޑު
ވާހަކަދެއްކެވުން ވަނީ ހުއްޓާފައި. ސުލްހައަކަން ވަނީ ހުއްޓާފައި.
ބަރަކާތެއްވެސް ތަފާތުވެފައި. މިއީ އާދަވެސް އަޅުގަނޑު ދެންނެވީ
ފަދައިން އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވި ކަމެއް. އަޅުގަނޑުކަން އަދިވެސް ޒަބޫރެއް
ނުކުރެވޭ މިބާބު އަދިން އަސާސީ ދެން މަޖިލީހަށް އައިސްގެން
އަޅުގަނޑުމެން ބަދަލުތަކެއްވެސް އެމައްސަލަތަކަށް އެގޮތަށް ދިމާނުވާން
ކަމަކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިބާބުގައި މިދިމާވި މައްސަލަތަކުގެ
ތެރެއިން އެންމެ ބޮޑު ފާހަގަކޮށްލަން އަސްލުކަމުގައި މިބާބަށް ފޯރާ
ދިރާއިރު މިބާބުގެ މަސައްކަތުގެ ކުރިއަރާއިރުގައި ދިރާއިރުގައި
ކުރީގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްގެންދިއުމުން އިދާރީގޮތުން ދަށުން
ނިންމުމުގެ މަސައްކަތްތަކާއި އެހެނިހެން ބައެއް މަސައްކަތްތަކެއް
ހިންގުމުގެ މަޖިލީހުގެ ދަށުން އަޅުގަނޑުމެން ދެކެނީ. އެހެން
ދަށުންނޫނީ އަޅުގަނޑުމެން ދޭތި ބޭނުންމަކީ އިޞްލާޙުކުރަން
ނިންމުމުގެ މަސައްކަތް 30 ޝަރުޠުތަކަށް ނިންމުމަށް އަދި
ކުރެހިފައިވާން، އެއްބަސްވެގެން. އަޅުގަނޑުމެން އެއްބަސްވީ ހަމައެކަނި
އަންހެން ބޭފުޅުންގެ އަދިހަކު ނޫން. ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ އަދިހަގައި.

އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަންހެނުންގެ ތަރައްޤީއަށްޓަކައި އަންހެނުންގެ ކުރިއެރުމަށްޓަކައި ކިޔަވައިދިނުން އެމަސައްކަތްތަކުގެ އެގޮތުން ކުރައްވާ މިމަސައްކަތް ހުއްޓުވަން އުޅުއްވާނަމަ އެ ޢަމަލު އެއީ ހަމަ ދައުރު ފާނޫނީ ޢަމަލެއް. ވަރަށް ކުރިހުރި މިދަންނަވާނީ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑަކަށް ޤަބޫލެއް ނުކުރެވޭ އެއީ ދިވެހިސަރުކާރުން ދައްކާ ބަޔާނެއް ކަމަކަށް، ގެންނަ ހަރަކާތްތަކެއް ކަމަކަށް އަދި ދައުލަތާ ވާހަކަތަކެއް ކަމަކަށް. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެބޭފުޅުންނާއި އަޅުގަނޑުމެންނާއެކު ގުޅިގެން ހުރިހާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އެއްބާރުލުމަށްދެން 30 ޕަސެންޓަށް ނިސްބަތުން ދޭތެރޭ ކުރިއަށް އޮތްތާނގައި އެޅުވި އަމަލުތަކުން އެއްރިޔާސަތު ތިބެގެން ގެންގުޅެންވީ ކޮމިޓީއެއް ދެމެހެން އޮތް ބަރާބަރުވެގެން ފޮނުވީމާ މިހާރު އެފާހަކައި ދައުލަތާ ގެންގުޅެންވީ ކޮމިޓީއެއް އެބަރާބަރުވެގެން ދެއްވާނޭ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މާފަންނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އަލީ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ސަރުކާރުން ނިންމަވާ ނިންމުންތައް އެކަންކަން ސިޔާސީކޮށް ބެލުމަށް ޖަމާލު ރަބަރު ތަޢުލީމީ ދާއިރާގެ ކުރިއަށް އޮތްތާނގައިވެސް މަޖިލީހުގެ އޮންނަން ބޭނުންވާކަން މިއަދުގެ ނިންމުންތަކުން މިއަދުނޫނީ ފެނިގެން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑަށް ގޮތްކުރެވޭ ގޮތުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެކަމުއްގެ ތަޢުލީމުދާއި ބާރު ނުލިބުން ހަމަ އެއްވެސް ކަމުއް، އެއްވެސް މުޙައްސަސާއެއް ކިޔަމަން ވަކިގޮތަކަށް އޮތްތަނަށްކަމުގައި ވިޔަސްވެސް މިތާއީގައި ހުރިގޮތްއުނގަނޑުވާ. އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކުރައްވާ ކަންތައްތަކުގެ ތަޢުލީމުގެ މިމަޖިލީހުގައި އެކަންކަން ބާރު ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް އެންނަނީ ވާނީ. އާދެ، މިއަދު ފުރިހަމަކޮށްދެން މިދިޔާމި އަންގާ ބޭނު އެހެނިހެން މިދިޔާވަނީ އަންނަނިވި ކަންތައްތަކުގައި މިހެން ދިޔާފަހިއްޔާ ކިޔާދިނީ އަދި ފުރަތަމަ ލިޔަންހުރި އެއްޗެހިތަކެއް ނޫލީވެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ދެނެއްގައި އިތުބާރު ނަތީޖާތަކުގެ ވެރިން ނުނި މަޖިލީސް ދުރުކުރުމަށް ކަމެއް މިމަޖިލީހުން ކުރެވިދާނެ ވާހަކަ ދައްކާފައިވާނަމަ

އެހިސާބުން އޭގެ މި ފުރިހަމަވީ. ބިއޮޢިކޮނޮމިކް ތަރީސް، މިއީ
އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި ހާލަތާއި ފުރުސަތު މިއޮކްސިޖަނަކީ. އަޅުގަނޑުމެން
ކުރިންވެސް ބުނަމުން މިއައީ މިމަޖިލީހުގެ މިއޮކްސިޖަނަކަށް އޮއްވާ ތަކެއްޗެން
އެކީ ފާހަގަކޮށްލެވޭނެ މިމަޢުލޫމާތު ހުރިހާ އެއް ކުރިން ނަމަވެސް ނޫން.
އެކަން މިއަދުވެސް ފެންނަމުން މިދަނީ. އާދެ، އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި
މިހެން ދަންނަވަން. އެހެންނަމަވެސް، މިމަޢުލޫމާތު ބޮޑެތި ކުންފުނިތަކުގައި ޓެކް
ޖެންޑަރުން ހާމަކުރެވޭ 1/4 މިމަޢުލޫމާތުގައި ހިމެނޭ މަޢުލޫމާތު
ފާރަވާ އެބޭފުޅުން ބޭނުންފުޅު ގޮވާލަން ކަންތައްތައް ގެންދަވާގޮތުގައި އާދޭ
ނުފޫޒު ގެންފާނަކަށް އެއްކޮޅު ފަރާތް ރައްޔިތުން ފެންނަން. ބިއޮ◌ޢިކޮނޮމިކް
ތަރީސް، އަޅުގަނޑުމެން އެއްގޮތަކަށްވެސް ޖަހަމުންދާކަން ނުޖެހޭކަމުގައި
އަޅުގަނޑުމެން ދެކޭނީ ރައްޔިތުންގެ މަޢުލޫމާތު އިޤްތިޞާދީ ގޮތުން ދިވެހި،
އިޤްތިޞާދީ ދިވެހި ހުންނާނެ. ސަރުކާރު ރައްޔިތުންގެ މަޢުލޫމާތު
ރައްޔިތުން އިންތިޚާބުކޮށް، ރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރާ ފަރާތް.
އެކަންކަމަށްފަހު ދެން އެއް ކަމެއް ބާރަކީ ނޫނީ ދެން އެއް ކަމެއް
މުއައްސަސާއަކީ ރައްޔިތުންނަށް ޖަވާބުދާރީވާނެ ރައްޔިތުން އެތަނެއް
ބަލަން ބާރުތަކުގެ ހިސާބުގައި ބާރުގަދަ ހުރިހަ ތަނެއްތަކުން ނޫން
ހަމައެކަނި ގޮތް އެއީ އެކުލެވޭ ގޮތްނުން. ބިއޮޢިކޮނޮމިކް
ތަރީސް، ކިޔަންލާފަށް ދުވަ މިދިޔަމަހު. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު
ޤަބޫލުކުރާގޮތުގައި ކުރިއަށް އޮތްތަނުގައިވެސް ނަތީޖާއެއް ވަންޖެހޭ
މިމަޢުލޫމާތު ރައްޔިތުންގެ މަޢުލޫމާތު އެއީ އެއްގޮތަކަށްވެސް ބާރުއެޅި
އެއްކޮށްލެވިފައި ތިބޭ ބޮޑެތި ތަނެއްގައި ބަހުރު ބުނެވޭތޯ
ހަމަ◌ދަނޑު ތިބި ބަހުރުގަ ލެވެނާން މަޢުލޫމާތު އެ މަޢުލޫމާތު އޮތުން
އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމުވެސް ޤަބޫލް ނުކުރަން. 17 އަހަރުން ހުރިން
ޤާނޫނުއަސާސީ ކަނަލް ލިޔުނު ދެލަނަ އެއްޗެއްގައި ހަދާކަން އަޅުގަނޑު
ހަމަގައިމުވެސް އާގައި ބައިވެރިވާކަށް ނުޖެހޭ. 17 އަހަރުން ނިންމިފައި
އޮތް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ލިޔުންދާކަމުގެ ވާހަކަ މިޔަނަށް އަހަރެމެން ހުރި
ކަރުބާ ޕްރޮޖެކްޓު ސަރުކާރަށް ލިބުނު އަދި އަޅުގަނޑު އަދުއްލިން.

މިއަކަށްވުރެ ވިޔާނުދާ ޤާނޫނުއަސާސީއެއް ތިމަންނަށް ނުދެކޭ. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު އެއްއެއްޗެއްގައި ބައިވެރިވެގެން ނިންމާ އެއްޗެއް ހަމަގައިމުވެސް އޭގެ ދެވަނަ އެއްޗެއް ވާކަށް ބޭނުމެއް ނޫން.

ޝުކުރިއްޔާ.

މާލެއަތޮޅު މެންބަރު މާރިޔާ އަޙްމަދު ދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބުގެ ބައެއް މާއްދާތައް ފާސްކުރެވިގެން ދިޔައިރު އަނެއްބައި މާއްދާތައް ފާސްކުރެއްވީ އަޅުގަނޑު އެކަމާ ވަރަށް ހިތާމަކުރަން. އަޅުގަނޑު ބައްލަވާލަން މި މާއްދާތަކަން ބަލާލައިރު ދެން ޑްރާފްޓިންގ ކޮމިޓީއަށް ގޮސްގެން ހުށަހެޅި ކަމުއްވަސް އޮޅުންނަށްޓާ ކަހަލަ ގޮތަކަން މި ފައިލުވަމުންދިޔައީ. މިސާލަކަށް ބަލާލާއިރު (ނ). 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި މިއޮންނަނީ ބާރުދޭކަމުގެ ރައްޔިތުންގެ ދިފާއީ ރައްޔިތުންކަމާ ފުޅާކޮށްލެވޭ އެމީހަކު އެމީހަކަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުކަމަށް ކުރިމަތިލެވޭ އެމީހަކު ދިޔަ ރައްޔިތުންނަކީ 5 އަހަރު ފުރިހަމަވުމަށްފަހުގައެވެ. އެ މާއްދާ އުނިކުރަންވެސް ހުށަހެޅުން. އެވެސް ފާސް ނުވި. 5 އަހަރު ފާސްނުވި. 10 އަހަރު ފާސްނުވި. އެހެންވީމަ، ދެން އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނޫންގެ ކިޔަނެއްކަމެއް ހަދާނީ. ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑު ބަލައިލާއިރު ހަމަ 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ). ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ހުރުން ލާޒިމް އުމުރު ސިފަތަކާއި ޤާނޫނަކުން ކަނޑައަޅުއްވަން މިހާރު ހުރަހެއްނެތްގޮތަށެވެ. އެބައި އުނިކުރަންވެސް ހުށަހެޅުން. އެވެސް ފާސްނުވި. ބާރުލަންވެސް ހުށަހެޅުން. އެވެސް ފާސްނުވި. އެހެންވީމަ، ދެން ޑްރާފްޓިންގ ކޮމިޓީއަށް އަނބުރާ ދިޔައިމަ ދެން ކަންތައް ކުރާނެގޮތް ހަމަ ވިސްނާލަންޏާ ނަގާ ކަހަލަ ގޮތަކަށް މިދިޔައީ. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ގިނަފަހަރު އަޅުގަނޑުމެން ހިތާ ދެކޮޅަށް ކަމެއް ދަންނަވައިރަން ޖަލްސާގައި ނުވަތަ ޖުމްހޫރީ ކަހަލަ ގޮތަކަށް ކަންތައްތައް ކުރެވުނީ، އެހެން ބުނެގެން ވަރަށް ދެރައިރު އެބަ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ ކުރިންއެވޭ މިތާ މި ކަންތައް ކުރެވޭ. ދެން، އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިވިގެން ހިނގައްޖެ

މިދޭތެރެއިންވެސް ބޭފުޅަކު މިހާ ވިދާޅުވެއްޖެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޤާމުން ދުރުކުރުމުގެ މައްސަލަ އަންނަންޖެހެނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާބަށް. އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ގިނަ ޤާނޫނުއަސާސީ ބެލިން. ހަމަ ބެލުން ގިނަ ޤާނޫނުއަސާސީ، އޭގެ ތެރޭގައި އެމެރިކާގެ ޤާނޫނުއަސާސީވެސް ހިމެނޭގޮތް އިންޕީޗްމަންޓުގެ ވާހަކަ އަންނާނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ތެރޭގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ތެރެއިން ކުރާކަމަކަށް އެކަށްތަށް ވެގެންދަނީ. ދެން، ވަޒީރުންގެ އިތުބާރު ނެ◌ތިކަމުގެ ވޯޓު ނެގ◌ުމުގައިވެސް ހާޒިރުވެ ތިބިމެމްބަރުންގެ 2/3 އަޣްލަބިއްޔަތުން އިތުބާރު ނެތްކަމަށް ހުށަހެޅުމެއް ލިބިއްޖެނަމަ ފާސްވާން އެ ހުށަހެޅުން އެދިއްޔާ ފެ◌އިލްވެ◌ެން. ދެން ބައެއް ޤައުމުތަކުގައި އިތުބާރު ނެތްކަމުގެ އަޣްލަބިއްޔަތު ލިބެންޖެހޭނެކަމަށް. އެހެން ކަންކަމުގެ މިސާލު މިގަޑިއިރުން ބޭނުންކުރުވަނީ. އެހެންކަމަކަށްވަންޏާ އިތުބާރު ނެތްކަމުގެ އަޣްލަބިއްޔަތު އޮވެގެން ފާސްކުރެވޭނަކަ ގޮތަކަށް ބަދަލުކުރުމުވިދާޅުވާކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ. އެހެންވީމާ، އެކަކަށް ގޮތަކަށް މަޖިލީހުގެ ވިސްނުންހުރި މިހާރު ބަލާލަންޖެހޭ. އެއީ 2/3 ހާޒިރުވާ ތިބި މެމްބަރުންގެ ވޯޓު އެގޮތަށް ދިޔައިމަ އެގޮތަށް ނުނިމޭކަމަށްވަނީ ވިދާޅުވާ ކަމަށްވަންޏާ ދެން އަޅުގަނޑަށް ފެނުނީ، ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްގެ އިތުބާރު ނެތްކަމުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އަޣްލަބިއްޔަތު އޮތުމުން ފާސްކުރަން. އާރަން ހަމަ އެބަފުދަކު މިހާރު ވަކިއިގަނޑަވާ ވަޒީރާއި ބަލާލުވަގައިދަންނަވާ ކަމަކީ ގޮތަކަށް އިތުބާރުކުރާ އިތުބާރު އޮތުމާ ތަރުތީބު ތަރުތީބުން ބަދަލުވެގެންވެސް ފުރުސަތު ލިބިގެންނުވާން. ދެން، ބަޖެޓުތަކުގައި ވަރަށް ހިތާމަކުރަންޖެހޭ ކަމަކާ މާއްދާތަކެއް ހިނގައްޖެ ފެއިލްވެގެން. މިސާލަކަށް ދަންނަވާލިނަމަ، 27 ވަނަ މާއްދާއަޔާވެސް އެކައުންޓަބިލިޓީ އެންމެ ވަރުގަދަކަން އިތުބާރުކުރެވޭކަމާއި،

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

މާފެއްޓަތޮޅު މެންބަރު މާރިޔާ އަބްދުލް ދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން: ޚިލާފުއިވާ މާއްދާއެއް. އެކަމަކު، އެކަކަށް މާއްދާތަކެއް ފެއިލްވިމަ އަޅުގަނޑު ހިތާމަކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން، އަޅުގަނޑު ނިންމާލަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ފެލިދޫއަތޮޅު މެންބަރު ހުސްނު ނަޒީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ މިހާ ބޮޑު ކެރޭނެ އަވަހަށް އަޅުގަނޑަށް ފުރުޞަތު ދެއްވީ. އަޅުގަނޑަށް އެހާބޮޑަކަށް ބޮޑުވެރިކަމެއްނުވޭ. އެއީ ކުރީގެ އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކުރިން ފުރުޞަތު ލިބުނު އަދިނުވިސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ފުރުޞަތުދެއްވީ ވަރަށް ބޮޑަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިތުގެ މިކަމުގެ އެގްރިކަލްޗަރ ކަންތައް ޑިސް. މަޢާފު ކުރައްވާތި. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްކާތެރިކަމުގެ މަޖިލިހުގެ ބޮޑުގެ ގިނަ މާއްދާތަކެއް ފާސްކުރެވުނު މިދިޔައީ، އަޅުގަނޑު ދުވަހުގެ އޭރު އިނގިރޭސި ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހިންގުމުގެ އަސާސް ޖެހޭ. ކަމާބެހޭ ޝަރީޢަތުގެ ހިސާބުކޮށް ނިންމާލުން. ދިރާސާކުރަން ޤާނޫނު ޖަރީމާކުރެއް ކަމާބެހޭ ޤާނޫނުއަސާސީއާ ގުޅޭގޮތުން މާއްދާކަމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހިސާބުން ޤާނޫނުއަސާސީ ދިރާސާކުރުމަށް ހަމަހަމަކޮށްދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެއީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް އިޙުތިރާމާއެކު ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެހެން ހިސާބުން ތަކުރާރު ކަމާއި ޤާނޫނުއަސާސީގައިވާ ހިސާބަށް ދިރާސާކުރުމަށް ދެންނެވުމަށް. އެހެންނަމަވެސް، ބިލްބޯޑާއި އެހެނިހެން ތަކާ މަޤާމުތަކާއި ގުޅިގެންވާ ގޮތުން ވަކިން ހިސާބަކަށް ދިރާސާކުރާ ދިރާސާތެރިކަމުގެ ހުރިހާ ގޮތްގޮތުގައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ މާއްދާކުރެއް.

އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ އެމާއްދާތަކަށް ނަމާފައި ބަންޑާރަތަކެއް ބެލުމަށް ފާސްކުރެއް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ތަކުރާރުވާ ޤާނޫނުއަސާސީތަކާ އަޅުގަނޑު ނުދެކެން. އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ހިމެނިގެންނުވާ ޤާނޫނުއަސާސީއާ އަޅުގަނޑު ކުރިން ދަންނަވާލީ ޤާނޫނުއަސާސީ ވެސް ކުރިން އަޅުގަނޑު ހުށަހެޅި ދެމެހެއް ގެނެވުނީ. ހަމައެކަނި ބޮޑުތަކެއް ކަނޑައަޅާފައި ކުރިން އަދި ކަމުގެ ބޮޑުތަކެއް ބޮޑުކަނޑައަޅާފައި ގެނައުމަށް އެއީ ޤާނޫނުއަސާސީއެއް ކަމަކަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލެއް ނުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، ދެން ޤާނޫނުގެ މިދިޔައިން ކަންތައްތައް އެ މަޢުލޫމާތަކީ ހުށަހެޅިއްޖެ ނުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް،

އަޅުގަނޑުވެސް ދެކެން މާއްދާއަކަށް ވޯޓުދެނީ. މިސާލެއްގެގޮތުން ބަލާނަމަ ރިޔާސީ ބާރާން އެއްކޮށް މާއްދާ. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ރިޔާސީ ބާރާން އެ މާއްދާއަކީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާބަށް ހަމަ ދާންޖެހޭ މާއްދާއެއް. ކުރިންވެސް އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން މި 28 ވަނަ މާއްދާ. 28 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮންނަނީ، އަހަރީ ބަޖެޓްގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑު އެކަނި އެ◌އަށް ވޯޓުނުދެނީ. އެހެންނަމަވެސް، އެ މާއްދާ ފާސްވެގެންދިޔަ. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ހަމަ އަޅުގަނޑު އެއަށް ވޯޓު ނުދިނީ އެއީ ހަމަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބަށް ގެންނަންޖެހޭ މާއްދާއަކަށް ނުވާތީވެ. ފާސްވެފައި އޮތް މާއްދާއެއް ކަމަށްވިޔަސް އަޅުގަނޑު އެވާހަކަ ދަންނަވާލައި ހިތަށްއެރި، އެކަމާ ގުޅިގެން އަޅުގަނޑާ ދިމާލަށް ބައެއް ބޭފުޅުން އިނގިލި ދިއްކޮށްލިމަ، އަޅުގަނޑު ހިތަށްއެރި ހަމަ އެވާހަކަ ދަންނަވާލަނީމާ. އަޅުގަނޑު އެ މާއްދާއަށް ވޯޓުނުދިނީ އެ މާއްދާ ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބާއްވަން ބޭނުން ނުވާތީ ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، މިބާބުގައި އެ މާއްދާ ބާއްވަން ބޭނުންނުވާތީ. އަޅުގަނޑު ވޯޓުނުދިނީ. މިމާއްދާ އޮންނަންޖެހެނީ އިޖްތިމާޢީ ރައީސާއިބެހޭ މާއްދާގައި. ކުރިންވެސް އަޅުގަނޑު ދެންނެވިން އެއީ މިނިސްޓަރުންނާބެހޭ މާއްދާ. ފިނޭންސް މިނިސްޓްރީގެ ވާޖިބެއް އެއީ އަހަރީ ބަޖެޓް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅުމަކީ. ޝުކު◌ރިއްޔާ.

މާލޭ މެންބަރު އިބްރާހީމް އިސްމާޢީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ވަރަށް ކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް ތިދެއްވަނީ ގިނަ ފުރުސަތު ވާހަކަތަކެއް ދެއްކުމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަން ފަށަންވެސް ދަންނަވާލަން ބޭނުން، އަޅުގަނޑު މިމަޖިލީހުގައި މިއީ މާލޭގެ ރައްޔިތުންގެ ފުރިހަމަ އިތުބާރު ލިބިގެން. އަދި އަޅުގަނޑު މިތަނަށް އިންތިޚާބުކުރި ރައްޔިތުންނާ ދިވެހި އެހެން ރައްޔިތުން މިއަދު ޒަބޫރުކުރާނާ މިތަނުގައި އަޅުގަނޑު ވާޖިބު ނުދޫނުކަން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ހިދުމަތް އެންމެ ކަމާއެއްވެސް ދިބާނީ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑަށް އެގޮތަށް ވިސްނާކަމަށްވަނީ. ވަރަށް ސާފުކޮށް

އަޅުގަނޑު މިދެންނެވި މިވާހަކަ. އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު މިތާނގައި ވުޖޫދާ [illegible] ބޭރުގެމީހުން ތަކުރާރުކޮށް ރައްޔިތުންނަށް [illegible] ވާހަކަދައްކަވުން [illegible] އިއްޔެކޮޅު ރައީސް، ވަކިވަކިން މި ޕާސްކުރެވި އެކިއެކި މާއްދާތަކުގެ ވާހަކަ ދަންނަވާލާ ވަގުތެއް ނޫން. ޖުމްލަކޮށް އަޅުގަނޑަށް ދެންނެވޭނީ ފާސްކޮށްފި ގާތްގަނޑަކަށް 11، 12 ވަރަކަށް މާއްދާއަށް [illegible] އެއިން ކޮންމެ މާއްދާއަކީ ރައްޔިތުންގެ [illegible] [illegible] ސަރުކާރުގެ ވައްކަން ހިންގުމަށް މަގުފަހިކުރުމަށް [illegible] ހުރި މާއްދާތަކެއްކަން. އަދި އަޅުގަނޑު ހަމަ މި [illegible] [illegible] މިމާއްދާތަކަށް [illegible] ސަރުކާރު ހިންގަން [illegible] ވަޒީރުން އެ މާއްދާތަކަށް [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] މިއިން މި [illegible] އިއްޔެކޮޅު ރައީސް، ދިވެހި ރައްޔިތުން ބޭނުންވެގެން އުޅެން [illegible] [illegible] ބޭނުންވާ ގޮތަކަށް [illegible] ހިންގުމަށް ފުރުޞަތު ނުދިނުމަށް ރައްޔިތުން އެދުމު ކަނޑައަޅައިގެން މިއީ އެދުމު ކަނޑައަޅުއްވުމުގައި [illegible] [illegible] މިއީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން ހިތާމަކުރަންޖެހޭ ކަމެއް އިއްޔެކޮޅު ރައީސް. އިއްޔެކޮޅު ރައީސް، އަޅުގަނޑަށް ތަފްސީލުކޮށް ވަކިވަކި މާއްދާތަކުގެ ވާހަކަ ދަންނަވާކަށް ނެތް. އެކަމަކު، މިއަދު ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މަޖިލީހުގައި [illegible] [illegible] އެއްވެސް އިސްލާހެއް ހުށަހަޅުއްވާ، އެއްވެސް އިސްލާހަކަށް ވޯޓުދެއްވާ، [illegible] އަމެންޑްމަންޓް ވޯޓުދެއްވާ، މިތާނގައި އެއްވެސް [illegible] ވިދާޅުވެފު މި [illegible] ފާސްކުރުމަށް ހުރަސްއަޅުއްވަވުން މިއަދު ގެންދަވަނީ [illegible] މިބޭފުޅުންނަށް [illegible] [illegible] [illegible] ވިސްނުވަޑައިގަންނަވަންޖެ [illegible] މިތާނގައި ވިދާޅުވެފައިވާ އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވާ، އަދި ތަފްސީލުކޮށްދެއްވާނެ. އިއްޔެކޮޅު ރައީސް، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަކީ [illegible] ދީން އަޅުގަނޑުމެންނަށް [illegible] ވަރަށް ސާފުކޮށް [illegible] އެބަހުރި [illegible] އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި ދަންނަވާލަން އޮތް ވާހަކައަކީ، އަޅުގަނޑު މިތާނގައި އިނދެގެން

އަޅުގަނޑުގެ ގައިގައި މިރޭ ހިނގާގާ ހިނދަކު އަޅުގަނޑެއް އެއްބަހެއް ނުވާނަމަ 30 ނޮވެމްބަރުގެ ނިންމާކަން އަވަސްކުރުން ކިޔާފައި ދިވެހި ރައްޔިތުން ނިކަމެތިވާގޮތަށް އަންނަނީވެސް އަޅުވެތިވާގޮތަށް މި ޤާނޫނުއަސާސީ ފާސްވެގެން ދިޔުމަކަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ކަނޑައެޅިގެން ހުރަސްއަޅާނަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މަނިކުފާނު މިތަނަށް ސިފައިން ވައްދަވައިގެން އަޅުގަނޑު ނެރުއްވިޔަސް މަޤުޞަދު ހާސިލެއް ނުވޭ. ގައުމު އަތޮޅު ހިސާބަށް ދިޔައިމަ ގައުމުވެސް އަތުވާނަން. އުސޫލަކު، މި ޤާނޫނުއަސާސީއަށް އަޅުގަނޑު މިތާ އިންނާ ނުކުރެވޭ ދިވެހި ރައްޔިތުން ކުރިމަތިވާ ހަލާކަށް. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު އެއްޗެއްވެސް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ހަމަގައިމުވެސް މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދާ ޚިލާފަށް ވަޢުދުގަންނަވާ ކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ނުދަންނަވާނަން. ދެން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން އަޅުގަނޑު އެދެނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް އަޅުގަނޑުމެން މި ޤަބޫލުކުރާ، އަޅުގަނޑުމެން މި އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށް ޤާނޫނުއަސާސީއަށް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ގެނެސްދެއްވާނެކަމަށް. އެކަމުގެ އުސޫލުތަކުގައި އަދި އެކަމުގެ ތަފްސީލުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތްކޮށްދެއްވާކަށް ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ޚިޔާލުފުޅުތަކެއްވެސް ހަމަހަމަކޮށްދެއްވާނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެން އެބަޖެހޭ. އާދެ، މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު.

މާލޭ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، މިއަދު މިއީ ވަރަށް ހިތާމަވެރި ދުވަހެއް އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ. ފާސްކުރެވި ހުރި މާއްދާތަކުން ބަލައިލާއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިފެންނަނީ 1 ވަނަ މާއްދާ. އާދެ، މިމާއްދާގެ މައިގަނޑު ބޭނުމެއްކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފެންނަނީ، ސަރުކާރުން ޖަވާބުދާރީކުރުވުން. ދެން، 15 ވަނަ މާއްދާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާސްކުރެވިފައިވާކަން މި ފާހަގަކުރަމުން. އެއީ،

މަޖިލީހުގެ ކަންތައްތައް އާންމުންނަށް ހާމަކުރުމަށް ހަމަޖެހިފައިވާ މާއްދާއެއް. މިއީ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވުން ލާޒިމުކަން، ޝަފާފުކަން، ބެލެންސް ސިސްޓަމް، ޗެކް އެންޑް ބެލެންސްގެ ތިއަރީއިން އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންނަށް އެކަން ދައްކައިދިނުމަށްޓަކައި ލާޒިމީ އޮތް މާއްދާ. 17 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮންނަނީ، މަޖިލީހުން ކަންތައްތައް ފާސްކުރުން. އާދެ، ޚިލާ ތިބޭގެން މަޖިލީހަށް ވަޢިންގެން މެންބަރުން މިމަޖިލީހުގެ ކަންތައްތައް ފައިލުކުރުމަށް ހުރަސްއެޅޭ ކަހަލަ ގޮތަކަށް މިހާރު ކަންތައްތައް ވާގޮތް ތަފްޞީލުކޮށް ލިޔުއްވިފައި އޮތް މާއްދާ. މިމާއްދާވެސް ފާހަގަކޮށްލެވެ. 10 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލައިލާއިރު މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ އިމްތިޔާޒުތައް ދެއްވާކަން މިމަޖިލީހަކުން ފާހަގަކޮށްލެވެ. 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ބަލައިލާއިރު ތަޞްދީޤުކުރުން އަނބުރާ ފުރުވާލުމުން ރައްޔިތުންގެ ހައްޤުތައް ރައްކާތެރިކުރުމަށް ލިޔުއްވިފައިވާ ބާބު މިވަނީ ފާސްކޮށްފައި، މާއްދާ މިވަނީ ފާސްކޮށްފައި. 24 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލައިލާއިރު ހަނގުރާމައާއި، ސުލްހަ އިޢުލާނުކުރުމަށް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ހަނގުރާމައަށް ފުރުވާލުމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބަހެއް އޮންނަން މިމަޖިލީހުން ފާހަގަ ނުތިބޭ އިސްގެތީ. 27 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލައިލާއިރު، ވެރިރާއްޖެ އުފެއްދުމުގައި ރައްޔިތުންގެ ބަހެއް އޮންނާކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަ ނުކުރެވުނު. 30 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލައިލާއިރު ވަޒީރުންނާ ސުވާލުކުރެވުން ގޮތް އާންމުކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަ ނުކުރެވުނު. 31 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލައިލާއިރު ކޮންމެ މީހަކަށްވެސް މަޖިލީހަށް ހާޒިރުވެ ސުވާލުކުރުން ރައްޔިތުންނަށް އޮތް ފުރުޞަތު ދޭކަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަ ނުކުރެވުނު. 32 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލައިލާއިރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޤާމުން ވަކިކުރުވުން ގޮތް އާންމުކަން އަޅުގަނޑުމެންގެ މި އިޖްތިމާޢީ މަޖިލީހަކަށް ފާހަގަ ނުކުރެވުނު. 33 ވަނަ މާއްދާއަށް ބަލައިލާއިރު ވަޒީރުންގެ އިތުބާރު ނެތްކަމުގެ މައްސަލަ ފާސްކުރުވުން ގޮތް ނެތް. އިޖްތިމާޢީ ރައީސް، މިބާވަތުގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބޭނުމަކީ ކޮބާ. ތިންބާރު

ވަކިކުރުމާ، 27 ސުވާލުންނާ، 21 ސުވާލުންނާ ކިޔައިދޭން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަލްއުސްތާޛު މައުމޫން ޢަބްދުލްޤައްޔޫމް އެދަރައްކަވާ ވާހަކަފުޅަކީ ބާކީރު ވާހަކަފުޅެއް. އެވާހަކަފުޅަށް ވިދާޅުވުން މިހިނދުން މިހިނދަށް އިސްތިޢުފާވާއިރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޖެހުނީ އެއްބައިވަންތަކަމުގެ ސަރުކާރުން އުފެދިފައިވާތީ މިކަން ވާން ކަހަލަ ގޮތުން ހެއްދެވިއަރައިދެއްވާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. މިއަދަށް ވަރު ފުރާނައިން ވަގުތުކޮށްލަން ޢިއްޒަތްތެރި ބަޔާން ގޮތުން ސިފަކުރައްވާ އަ ގޮތުން ބައްދަލުކުރުމަށް ސަރަފުޚުތަކުގެ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ މިދޫނީގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ކަންތައްތަކުން ހުށަހެޅުނު އަސާސީ ސިފައިވާކަން ގުދުރަތީގެން، ނިޒާމީ ގޮތަކުން ރައްޔިތުން ދެކެނީ އެޅުވި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އަޅުގަނޑުމެން ކުރެވޭ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު ތިބޭފަރާތް ހަމަހަމަކުރުމަށް ދުސްތޫރީ، ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް ވާހަކަ ހިއްވަރުދީ އަޅުގަނޑުމެންނާއި ތިކުރެއްވި މަސައްކަތް. އެހެންކަމާއެކު، މި މަސައްކަތުގައި ކަނޑައެޅުނު ހަމަ ފުރަތަމަ މަނިކުފާނު މަސައްކަތް ކަނޑައެޅުނު ހިތްވަރާ ދަސްތޫރުގެ މަސައްކަތަށް، އަޅުގަނޑު ވާހަކަދެއްކުމަކީ ކުރުކޮށްލާނީ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހައްދުންމަތީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ހައްދުންމަތީގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު ކުރެއްވި އެއްޗެއް ފާހަގަކޮށްލަދެއްވުން ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް މިޔަދީ.

ސައީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި އަޅުގަނޑު ޒަރޫރީކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިތާ ފުރުޞަތު ދެއްވީތީ އެދުމެވާ ތަރުތީބު އަޅުގަނޑުމެންގެ މާއްދާގެ ލިބުނުވާހަކަން. އަދިވެސް މިއަޑު ޖެހިލުވަޑައި އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ ބުނެވިކަން ފާހަގަ ނުކުރެވޭން މިދެނިން. އެހެންނޫނިއްޔާ އެހެރަން ބަޔާނުވިމަދު ވަގުތު

ޖެހޭނެއިރެއްވެސް ނޫނެވެ. އެހެންވީމަ، މި އިދާރީ ކަންތައްތައް އިންތިޒާމްކުރެއްވުމުގެ ދަށުން މިބައި ހަމަޖައްސަވާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މި ތަރުތީބު ލިސްޓް ބޭނުން ގޮތެއް ހައްދަވައިދެއްވަން ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އަޅުގަނޑު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުކަން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމުން ފުރުސަތު އެދުނީ. ވާހަކަފުޅުވެސް ކުރިއަށް ގެންދަވާ. ވަގުތަށް އެދިވަޑައިގެންފައި އޮތީމަ.

ހައްދުންމަތީ މެންބަރު މުހަންމަދު ނައީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އައްސަލާމްޢަލައިކުމް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ކޮންމެހެން އަޅުގަނޑަކަށް ފުރުސަތު އޮތް އިރެއް ބަލާކަން ނޫން އެހެން ދެންނެވީ. ބަޖެޓުގައި އެއާ ކުޑަކުޑަ ވަގުތުކޮޅެއް ދެއްވާއިރު ފުރުސަތެއް އޮމުރުގެ ބޭނުމުގައި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުގެ ވަގުތު ނަގާނުލާ އަޅުގަނޑު މަސައްކަތްކުރެވިގެން ކުރިއަށްގެންދަން. އާދެ، މިއަދަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބަރުލަމާނީ ބަޔާނުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ކަމު ދުވަހަކާ. ވަރަށް ހިތާމަވެރި ދުވަހެއް. އާދެ، ކުއްލިއަކަށް ތާރީހުގެ ބަސްފުޅުތަކުން އަޅުގަނޑުމެން ފެނިގެން މިދަނީ 1932 ވަނަ އަހަރު ޝަމްސުއްދީން ރަދުންގެ ޒަމާނުގައި ޤާނޫނުއަސާސީ އުވާލާ، ޝަމްސުއްދީން ރަދުންނަށް ބޭނުންވާ ކަންކަން ނުވެގެން އެމަނިކުފާނުގެ ރުހުމުގެ ދަށުން ޤާނޫނުއަސާސީ އުވާލެއްވި އުވާލެއްވުމުގެ ދުވަސް. އާދެ، ޤާނޫނީ ބަޔާނުގެ އެއްވެސް ބާރުގެއް ނެތި މިމަޖިލީހުގެ 12 ވަރަކަށް މާއްދާ ފާސްކުރެވިގެން ދިޔައިރުވެސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިއީ ވަރަށް ހިތާމަހުރި ކަމެކެވެ. އަޅުގަނޑުމެން ފަހަރެއްގައިވެސް މިގޮތަށް ކަންތައް ކޮށްގެން ނުވާނެ. ކަނޑައެޅިގެން ފާސްކުރި 12 މާއްދާއަކީވެސް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނީ ބަޔާނުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކަށް ލިބެންޖެހޭ އިޚްތިޔާރުތަކެއް. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްޗަށް ވެރިންނަށް ތިބި މީހުން މިއަދު ހަމައަށްވެސް އަޅުގަނޑުމެންގެ މައްޗަށް އަނިޔާވެރިވި ބައްޔުން ކަމަކާނުލާ، އެމީހުންނަށް

ވަޒީފާއެއް ދިނުމީ. އާދެ، މިހެން މިވަނީ އަޅުގަނޑުމެން އިންޑަސްޓްރީއަށް
ޝާމިލަ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި ވާހަކަދައްކަމުން ގެންދަނީ. ބައްލަވާ
މިކަމުގައިވެސް މިމަޖިލީހުގެ ބާރުތަކީ. އަޅުގަނޑުމެން ބަލާއިރުގައި ބަޔާންކުރެވިފައި
އެކަށީގެންވާ ވަރަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް މުހިންމަކަށް ނުދެވޭ.
އަޅުގަނޑުމެންވެސް ޒަމާނުއްވަރަކަން މަޖިލިސް ދުވާލަކު 3 ފަހަރު ބާއްވަމުންދާއިރު
ފަހަރެއްގައި ދަތިތަކެއް ހުރިގޮތުން. އެހެންނަމަވެސް، އިސްލާހެއްވެސް
ހުރަސްއެޅުއްވާ، ޕާލިމެންޓުގައި އަމިއްލަ ބިލުތައް ފާސްވެސް ނުކުރެއްވޭ، މިކުރައްވާ
ކަމަކީ، ބަޖެޓުގައި އަޅުގަނޑުމެން މި ރައްޔިތުން ހަރުކަށި އަޅުގަނޑު
ދަންނަވާނީ. ސަރުކާރަށް ނިސްބަތްވާ ބޭފުޅުން އަޅުގަނޑަކަށް ޒިންމާ
ނުކުރޭ، މިމަޖިލީހުގެ މެޖޯރިޓީ އޮންނަ ޕާޓީއަކަށް ނިސްބަތްވާ ބޭފުޅުން
އެހާ ގިނައިން ހިއްބަވައިގެން އެބޭފުޅުންގެ ބަޔަކުވާ އެޖެންޑާ ބަހައްޓަވަން
ހުދު އެބޭފީގެ ފިރިމަރި، އެހެން ގޮތަކަށް ދަންނަވަންޏާ ތިމަރިހާއްޖެގެ
ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތު އެކަން އެބޭފުޅުންނަކަށް އަންގަވާފައި ޓަކައްޔާން
ކަމަކަށްވެސް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިއީ އަމިއްލަ ގޮތުގައިކަމެއް
ހަދައިގެން އެމީހުންގެ މިޤާނޫނުގައި ޓީމު ބަޔެއް ބޭފުޅުންގެ އަމިއްލަ
ފައިދާތަކެއް ބޭސިކް ބިލުތަކާ ބެހޭ ހުށަހަޅުއްވާ ބަލަމުން ދިޔަކަމުގެ ދަރުން
ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތާ ނަންނަގަނެވޭ ކަންތައް ތަންކޮށްގައި އޮންނަ ޗާރޓަރއެއް،
އެބޭނާ އެއްލާހެއް އަޅުއަށާ އާގެ ފުށްލެވުމުގެ ކުރިން ރައްޔިތުންގެ މަސްލަހަތާ
ކުރުމީ އޮންނަން އަނިޔާވެރިވެވުނު ކަމަށް ބައާ، އެ މަސްދަރަކަށް ވޯޓުދިނީ
އަޅުގަނޑުމެންގެ ބައެއްފަހަރު ނިޔަމައިގެންނަން ކުރި މަސައްކަތް. އަޅުގަނޑު
ދަންނަވަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑު ހަމައަށްޓިންނެވެ ހައްދުންމަޖާގެ
މެންބަރުއްގެ ހައިސިއްޔަތުން މިއާންގައި މިހިނގާ އަ◌ަރުދާނީ
ކަންތައްތަކާ ގުޅޭއިން އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުން ބައްދަލު ގެއްލިގެންދާނާޔަ
އެއްވެސް އެއްޗަކަށް އަޅުގަނޑު ވާޖިބު ނުދެނީ. މި އެއްޗެހިތަކެއް
ޖާގާބާތުދުގައި އަލުން ޖާގާބާތުމިގެން އަންނައިރު އަޅުގަނޑުމެންގެ
ބައްޔަތެއް ވާރުތަމުގެމާތް ހުށަހަ މަސްދަރެއް ބަހައްޓަވައިގެން އަލުންވެސް
މިތި ރޭޖާގާބާތުއްމަހަންވެސް ދަންނަވަން. އަދި ޖާގާބާތުމަން މިތި

ޖޫރުވިނަސް ކޯރުފުޅުން މިހާރު ޑްރާފްޓްގައި ރަނގަޅަށް ހުރި މާއްދާތައް އިތުރަށް އިސްލާހުކުރަން ނުޖެހޭނެކަމަށްވެސް ދަންނަވަމުން..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު..

ހައްދުންމަތީ މެންބަރު މުޙަންމަދު އަޅުގަނޑު އިރުޝާދުދޭނަން. އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ.

ނައީމް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހއ.އުތީމުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް.

ހއ.އުތީމު މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމައްޗަށް ހުށަހެޅިފައި މިވާ މި ޤާނޫނުގެ ވަރަށް ގިނަ މާއްދާތައް އިސްލާހުކުރުމަށް ދިޔަކަމީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަމަކަށް ބަލައި ވަރަށް ހިތާމަކުރާ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން މިގެ ތެރެއިން ބައެއް މާއްދާތަކަށް ވޯޓު ނުދެވޭ. އެހެންވީމާ، އެ ވޯޓު ނުދެވޭ މާއްދާތަކުގެ ވާހަކަ ދަންނަވާލުމަކީ އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުންކަމަކަށްވާތީ މިޤާނޫނު ބަހުސްކޮށް އަޅުގަނޑުމެން ހީވޭ. އާދެ، މިގޮތުގައިން އަޅުގަނޑު އެންމެ ބޮޑަށް ފާހަގަކޮށްލާ އެއް މާއްދާ، މިބާބުގެ 2 ވަނަ މާއްދާ. އާދެ، 2 ވަނަ މާއްދާއަށް އަޅުގަނޑު ވޯޓެއް ނުދެން. 2 ވަނަ މާއްދާއަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެކުލަވާ ގޮތް ބަޔާންކޮށްފައިވާ މާއްދާ. އެ މާއްދާ ބަދަލުކުރުމަކީ އަޅުގަނޑު ވޯޓު ނުދެނީ އެ މާއްދާ މިހާރު ޤާނޫނުއަސާސީގެ ކޮމިޓީން އެކުލަވާލާފައި ވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މިމަޖިލީހުން ނިންމާފައިވާ މައިގަނޑު އުސޫލުތަކާއި ހިލާފަށްކަމަށްވާތީ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ވަކިވޯޓަކަށް، ވަކި އުސޫލަކަށް މިމަޖިލީހުގައި ބަހުސްކުރުމަށްފަހު އެތަކެއް ދުވަސް ވަންދެން ބަހުސްކުރުމަށްފަހު ވަކިގޮތެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ މެންބަރުންގެ އަޣުލަބިއްޔަތުން ފާސްކޮށްފައި ވަނިކޮށް، އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ގޮވާއިލުގައި މި ޑްރާފްޓްކުރާ ކޮމިޓީއަށްވެސް ވަކި އުސޫލެއްގެ މަތިން

އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ބަޔާނުން ލިބޭ މައުލޫމާތުތަކުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް ޓެރަރިޒަމްގެ ބާވަތްތަކުން، ގަވާއިދުގައި ކަނޑައެޅިފައި ވަނިކޮށް އެ ގަވާއިދާއި ޚިލާފަށް ޓެރަރިޒަމްގެ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިމައްޗަށް ހުށަހެޅުމަކުން އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަޅުގަނޑުމެން ކޮންމެހެން އެކަކަށް ތާއީދުކުރާކަށް ނުޖެހޭ. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު އެހެން ކުރިންވެސް ވިދާޅުވި ފަދައިން މިހާރު އަޅުގަނޑު ކުރިމައްޗަށް ހުށަހެޅި ޤާނޫނުވެސް ހުރި ހުރިހާ މާއްދާތަކާ ބެހޭގޮތުން މިފަދަ ފުރުޞަތުގައި ވާހަކަދައްކާލުމަށް ލިބޭ ކުރު ވަގުތުކޮޅުގައި އެއީ އެކަށީގެންވާކަމެއް ނޫން. ޚަޤީޤަތަކީ ބަލާއިރު މިގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުގެ ސަމާލު ޖެހިފައިވާ ވަރަށް ގިނަ މާއްދާތަކެއްވެސް އެބަހުރި. ހަމައެކަނި ބަހުގޮތުން ބެލިކަމުގައިވިޔަސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ޖެހިފައިވާ ވަރަށް ގިނަ ކަންތައްތަކެއް މިގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާހަގަކުރެވިގެން އެބަހުއްޓޭ. އާދެ، ދިވެހިބަހަކީ އިސްލާމްދީނާއެކު ވަރިހު، އެއިސްލާމީ ސަގާފަތުން އަޅުގަނޑުމެން ބަހަން ބޭނުންކޮށް އެއްޗެއް އަޅުގަނޑުމެންގެ، ނުވަތަ އެ މާއްދާއަކުން އަޅުގަނޑުމެން ޙާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ މަޤްޞަދު ނުލިބޭފަދަ ގޮތަކަށް ހުރި މާއްދާތައްވެސް އެބަހުރި. މިދަންނަވާ އަޅުގަނޑުގެ ސަމާލު ޖެހިފައިވާ. އާދެ، މިހެން ހުރި ހުރިހާ އެއްޗަކަށް އަޅުގަނޑުގެ ކަންތައްވެސް ފާޅުކޮށް ނުދެވޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހަމައަޑުއެހުންތެރިވެސް ފާޅުދަންނަން ދިވެހިބަހުގެ ޤަވާއިދު ރައްޔިތުންނާއި، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ބާރުލިބޭ ކޮންމެކަމަކަށް އަޅުގަނޑު އެކަމަކަށް ތާއީދުކުރާނަން. އެހެންނަމަވެސް، މިދަންނަވާފަދަ ޗާޕްކޮށްފައި އަޅުގަނޑަކަށް އެކަމެއް ފާހަގަކޮށް ނުލެވޭ. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ހިތާމައާ އަދި އަޅުގަނޑު ދެކޭން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހަށް ހަމަ ފާޅުކޮށް ދިވެހިބަހާއި ގަވާއިދު ރައްޔިތުންނަށް އެއީ އެންމެ ރަނގަޅުކަމަށް..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ހއ. ދިއްދޫ މެންބަރު އިބްރާހީމް: އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ޖާބިރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ފުވައްމުލަކު ދެކުނުބަރު ޢަބްދުﷲ މަސީހު މުޙައްމަދު ވާހަކަދައްކަވަން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، 36 މާއްދާގެ މައްސަލަ އުސޫލީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބު އަސާސީގެ މަސައްކަތްކުރި 30 ނޮވެމްބަރަށް އަމާޒުކޮށް މިބާބުވެސް ވީމާ ރަނގަޅުކޮށް ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް ގެނެސްދިނުމަށްޓަކައި. އުނގެނުމަވެސް، ޑިމޮކްރަސީގެ ކަންތައްތައް ހިނގުމުގެ އުސޫލުން މިބާބު ދެއްކުމަކީވެސް ކަންތައްތަކެއް ދިމާވެގެން ހިނގައްޖެކަމަށް އަޅުގަނޑުމެންވެސް ގަބޫލުކުރަން. އާދެ، އެގޮތަށް އެއީ މަޖިލީހުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވަރަށް ފުންކޮށް ވިސްނާވަޑައިގެން ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުމަށްފަހު އެ މެންބަރަކަށް ފުރިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް އެ މާއްދާތަކަށް ވޯޓުދެއްވުމުން ގެންދިޔީ. ވޯޓުދެއްވުން ގެންދިޔަ ގޮތުގެ ހުކުމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިހާރު ދަންނަ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސްގެ ފަރާތުން މި ލިބުނު ފުރުޞަތުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބަ ފެނޭ އާދެ، 15 ވަރަކަށް މާއްދާ މިއުޅެނީ އެކި އަކުރުތަކާ އެއްކޮށް ދަލައިގެން ފާސްނުވެފައި 36 މާއްދާގެ ތެރެއިން. އާދެ، އެހެންވީމާ، ދަންނަވަންޖެހޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް 50% އަށްވުރެ ބޮޑަށް ފާސްވެގެން ހިނގައްޖެ ކަންތައްތައް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ، މިގޮތުން ދަންނަވާލާއިރު މިހިރާ މާއްދާތަކާ ބެހޭގޮތުން ވާހަކަދައްކާލަމުން ވާނަކަމް ނޫން ތިން މިންވަރު ތެރޭގައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ބޮޑަށް އަމާޒުކުރާނީ އެގޮތުގެ ތެރެއިން ދެވަނަ މާއްދާއާއި 3 ވަނަ މާއްދާއާއި ބެހޭގޮތުން ހުށަހަޅާ ގޮތެއްގައި. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ، އެގޮތުން ބަލާއިރު ދެވަނަ މާއްދާއަކީ އެއީ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ސިސްޓަމް އެއީ އެންމެ މުހިންމުކަމެއް. އާދެ، ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި ތަމްސީލުކުރާއިރު ރައްޔިތުން ފުރިހަމައަށް ތަމްސީލުކުރާނެ ނިޒާމެއް ގާއިމުކުރުން. ރައްޔިތުންގެ އާބާދީއާއި ގުޅުވައިގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން މިމަޖިލީހުގައި ތިއްބަވާގޮތަށް ހެދުން. އާދެ، އެގޮތުން ބަލާއިރު 20 ނޮވެމްބަރު 2006 ގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކޮށްދީފައި އެބައޮތް ވަރަށް ތަނަވަސް އަސާސީ ޙައްގުތަކުން މިގޭ ފުރިހަމައެއް. އާދެ، ޖެހޭގޮތުގައި މިހާރު

ރަނގަޅުވެއްޖެ އެނގޭ ފުރިހަމަ އެ އޮފީހުން ހުށަހަޅުއްވާފައި ރިޕޯޓުތަކުގެ ގޮތުން ނުވޭ. އެހެންނަމަވެސް، ހުށަހެޅުއްވި އެއީ މެންބަރެއްގެ އިސްތިއުފާދީގެން އޮތް އާދޭ ހަމަގޮތް ގޮތަކަށް އިސްތިހާރު ހުށަހަޅުއްވާފައި. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުކަމާ އެއްކަރާ ކަންތައް ގޮތުގައިވިއްސާ އެ މާއްދާ ފެންބޮޑުވުން ދިމާވި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ޓަކައިގޮތުން ކުރީގައި އިތުރުމަޖިލިސްފާސްކުރާ އޮތީ މިދަންނަވާ 20 ސަރުކާރުން 2006 ގައި ފާސްކުރި ފާސްކުރުމާ ފިޔަވަސް އެއްގޮތަށް އެ މާއްދާ ޤަވާޢިދުތަކުގައި ފުރުޞަތުދީފައިވަނީ. އާދެ، ހަމައެކަނި އެއީ 3 ވަނަ މާއްދާ ޤަވާޢިދުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގައިވެސް މިދަންނަވާ އެއީ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އިންތިޚާބުކުރާނެ ގޮތާއި، ދާއިރާތަކާއި ކޮމިޓީތައް ތަރުތީބުގައި ކަނޑައަޅާނެ ގޮތް. އާދެ، އެގޮތަށްވެސް މިދަންނަވާ 20 ސަރުކާރުގެ ހުށަހެޅުމުގައި ފާސްކުރި ފާސްކުރުމުގައި ވެސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވާ އަސްލު ވާހަކައަކީ މަޖިލީހުން ކަންތައްތައް ނިންމާން ގޮތް ބަހުގޮތުން ވާހަކަދައްކާއިރު އަޅުގަނޑުމެން ވަރަށް ފުރަތަމަ ވިސްނަންޖެހޭނީ މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރާފައި މިއަދު 25% އެއީ ކުރަމުންދަން. އެހެންވީމާ، މިހާރު މަޖިލީހުގެ މިހާރުގެ މަޖިލީހަށް ބަދަލުކުރުމަށް 50 މެންބަރުންގެ ތެރެއިން އެއީ 13 މެންބަރުން. އެހެންވީމާ، 13 މެންބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ކަމެއް ފާސްކުރުމަށްޓަކައި އާދޭ މިނަށް އެއީ 6 މެންބަރުން އަޅުގަނޑުމެން ބޭނުމީ ފާސްނުކުރެވޭ ފާސްކުރުވުމުގެ ދައުރަށް އެކަންކަމުގެ ވެގެންދާނީ......

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ފުވައްމުލަކު ދެކުނު ޢަބްދުﷲ މަސީހު މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އެހެންވީމާ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ފުރަތަމަ ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނާލާފައި އަޅުގަނޑުމެން ރައްޔިތުން އަމަލުކުރަން އަމަލުކުރަންޖެހޭ ޤާނޫނުތަކެއް ހުރުމުގައި މިދަންނަވާލިން ކަންތައްތައް

ނިންމާނެ ތަންކޮޅެއް ވަކި އަދަދެއް ކަނޑައެޅުމަކީ ވަރަށް މުހިންމުކަމެކޭ.

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވިދާޅުވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ، މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުހައްމަދު ޝިހާބް. އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް މުހައްމަދު ނަޝީދު ތ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ހދ. ދުންމަތީ ދާއިރާގެ މުހައްމަދު ނަޝީދު ވިދާޅުވުން: އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް އަރުވަން ބޭނުމީ ބ◌ޔަލްޓީގައިވެސް ނިޒާމާބެހޭ މައްސަލައެއް. ވޯޓުލާ ހަމަ ނިމުނީ މިއާ ޖެހި ހުރި މިހެން ގައުމީގެ ނިމުނީ. ދުވާލަކު ބިލްފުރަތް ކާ ބޭހެއްގެ ގޮތަށް މިއާ މަޖިލިހަށް އަންނަން ޖެހިއްޖާއެއް ފަހަރެއްގައި އެހެން ވާހަކަ. އެހެންނަމަވެސް، މަޖިލީހެއް ހިންގާކަމަށްވާ ގަވާއިދުގައި ވެސް ހިންގެން ދަށުން ވަގުތުދަށުން ވާހަކަ. ކުރީގައި އެމް.ޕީ ދައްކާ މިހެން ވާހަކަތަކުގެ ހިސާބު ގޮސް ނުވާ ކަމަށް އަރިހު ދައްކާ ކުރިއްސުރެ މިތަނަށް ގެނައުން ނެތް ބާރު ކުރަން ވާހަކަތަކަކީ ކުރާނީ ބަހުސް ބޭނުމެއްކަމަށް ދީފައި އެބަ. މަޖިލީހުގެ ވާހަކައެއްކަމަށް ވަނީ 30 މިނިޓުގެ ބަހުސް ވަގުތު ދަށުގައި މިވަނީ. ވަރަށް ބޮޑު ނިޒާމީ މައްސަލައެއް ނެތް. އަޅުގަނޑު އެހެންނެއް. އާއްމުކޮށް، އެހެން ބޭފުޅުންގެ މިހެން ގޮތަށް ބޭނު◌ން ކުރެވޭ ބޭފުޅުންގެ ގޮތަށް ވާނެ. ސަރުކާރަށް ނިސްބަތްވާ ބޭފުޅުންގެ ގޮތަށް ވާނެ. އެހެން ކޮށްގެން އިނގެ◌ރޭސިން ޤާނޫނު އަސާސީ ނިމުނީ. މިވަރަށް ދަންނަވާލަން، އަޅުގަނޑު އިދިކޮޅުން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވިދާޅުވުން: އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ނޫން. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދީ ފުރަތަމަ ފުރުސަތު ނުކުތާއެއްކަމަށް އަޅުގަނޑުވެސް

ނުގެންނެވޭނެ ގޮތަށް ނިކުމެވަޑައި މެންބަރުން އިއްޒަތްތެރި ގަބޫލުކުރަންޖެހޭ. ތިއްބެވުމަކީ އަދި ވުމަކީ ވަރަށް ދެރަކަމެއް. އާދެ، ކުރިއަށް ގެންދަވާ މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިހާބް.

މާލޭ މެންބަރު މުޙައްމަދު ޝިހާބް ވާހަކަދައްކަވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ޤާނޫނުއަސާސީން މަސްއޫލިއްޔަތާ މިހާރު ދެކިން ސޯސަނެއް މިދިޔައީ. އާދެ، މާބޮޑަށް ހިތްހަމަޖެހުން އަށަނަވަރަށް ނުވޭ. ދެންމެ ފަހައްމުކުރެވުނު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވިދާޅުވިހެން 27 މާއްދާ ތެރެއިން 22 މާއްދާ ފާސްކުރެވިއްޖެ. 15 މާއްދާ ފެއިލްވެއްޖެ، ފާހެއްނުވި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މި 15 މާއްދާއަކީ މިބާބުގެ އެންމެ މުހިންމު 15 މާއްދާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހިތްހަމަޖެހިގެން ތިބެވޭކަށް ނެތް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހިތްވަރާ އަޅުގަނޑުމެން މިތަނަށް އައިސް ކިޔާބާ މިކުރަނީ. ހާއްސަކޮށް މާލޭގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ރިޔާސަތާ ވިދާޅުވިހެން މިތަނުގައި މިތިއްބަވާ ވަޒީރުން މިތަނުގައި ކިޔާބާ މި ކުރައްވަނީ އަޅުގަނޑު ހިތްވަރާ. އެ މިބާބަށް 76 އިސްލާހު މިތަނުގެ ފްލޯރގައި ހުށަހެޅިގެން ހިނގައްޖެ. މިއިން އެންމެ އިސްލާހުތައް ނެތް ވަޒީރަކު ހުށަހަޅުއްވާފައި. ކޮންމެހެން ހުށަހަޅުއްވާފަކަށް ނުޖެހޭނެ. އިސްލާހު ނުވަތަ ޖެހޭކުރާ ކޮމިޓީން އައިސްފައި ހުރި އިސްލާހުތަކާ ނުވަތަ ޖެހޭކުރާތަކާ ރަނގަޅުކުރަންވާނީ އެބޭފުޅުންނަށް ހުށަހަޅުއްވާކަށް ނުޖެހޭނެ. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބައެއް މެންބަރުން އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވާފައި އެބަހުރި. އަދި މިތަނަށް އިންތިޚާބުވެފައި ތިއްބެވި މެންބަރުންވެސް އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވާފައި އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން ދެން ކުރިއަށް ދާންވީނުންތޯ. އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުސަތު ލިބިއްޖެ އިނގޭތޯ އިސްލާހު ހުށަހަޅަން. އަޅުގަނޑުމެން ވޯޓުދޫނުން ގޮތެއް ނިންމަން. އެހެންނަމަވެސް، ހިތާމައާއެކު ފާހަގަކުރަނީ މި 77 އިސްލާހު ހުށަހެޅުއްވިއިރުވެސް އެއްވެސް ވަޒީރަކު ނެތް އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވާފައި.

އަދި ޕްރޮމޯ އަޅުގަނޑުމެން މިބާބު ހުޅުވައިގެން މިއާއި ބެހޭގޮތުން
ވާހަކަދައްކަމުން ދިޔައިރުވެސް އެއްވެސް ވަޒީރަކު މިއާއި ބެހޭގޮތުން އެންމެ
ވަޒީރަކުވެސް ނުލާ ވާހަކަދައްކަވާފައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު
ހިތްހަމަޖެހޭ ޕޮއިންޓާ ބަޖެޓް ބާވަތް މިއީ. ވަކި މިހާރު އަސާސީ ގޮތަކަށް މިހާ
ތިބީ ޖުޑިޝަލް ބާރުގެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު އިލެކްޝަނާ
ބައިނުން މިހާ އެކުއެކީ. އެހެންނަމަވެސް، މިއުޅުނު މާއްދާތަކުގެ
ފައިބައިގެންދާއިރު އެއްކަލަ ބައިނުންނަކަ އިސްލާމުގެ ހުކުމެއްގެ ތަސްދީގުކުރަން
އެނގިވަޑައިގަންނަވަނީވެ ނޫން. ޖުރުމުގެ އެކުލަވާ
ޤާނޫނުގެ ތަފުސީލުތަކުގެ އެނގިވަޑައިގަންނަވަނީވެ ނޫން. އެއްވެސް ފިކުރެއް
ބަޔަކާ ފުރަތަމަ ޖެހިފައިވާ އެނގިވަޑައިގަންނަވަނީވާ ނޫން. މި
އިންތިޚާބުގެ ތިއްބެވި އެތަކެއް ޤާނޫނުއަސާސީގެ ހުރިހާ ޤާނޫނުއަސާސީ
ޤާނޫނީ ދާއިރާ އެކަށީގެން އެންމެ ޤާނޫނުއަސާސީ ފުރިހަމަ ނުފެތޭ
އެބަހީ. އަޅުގަނޑު މިގޮތަށް އަދާކުރަން އެއްލާށް ތަންފީޒުކުރުމަކީ ދުރު
ދަރަނި ރައްޔިތުންނަށް މި ޙައްޤުތައް އަޅުގަނޑު ބޭނުމެއް ނުވި.
އެހެންނަމަވެސް، މިސާލަކަށް ޑޮލަރު އަޅުގަނޑު އެއްގޮތް ދަސްކޮށްފާ
ކަނޑައެޅޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ރަނގަޅުވާނީ. އާދެ، މިގެ ވަރަށް
މުހިންމު ބާބު، މިސާލު ވަޒީރުންނާ ސަލާމުކުރުން އޮތީ ހަމަ ރަނގަޅު
މާއްދާއެއް ކަންނޭނގެ ވަޒީރުންނާ ބެހޭގޮތުން ވާހަކަދެއްކިއިރު ދައްކާލަން
އެހެންނުނުވީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އެ މާއްދާގެ 30 ވަނަ
މާއްދާގެ (ނ) އަކީ މި އަހަރު ތިބެވި އިނގިރޭސި ގޮތުގައި ކަމެއްކަން 70 ވަރަކަށް
ޤާނޫނުން. ތިބޭފައިވާ 38 ޤާނޫނުން ވުޒާރާތްލިއަ އެއްޗެހިކަން
ރަނގަޅުކަމަށް. އާދެ، 38 ޤާނޫނުން ވުޒާރާތްލިއްވާ އާދެ، ވަކި ގޮތަކަށް
ފިނިވަޅި ނުކަންނޭވާލެވޭ 25 ޤާނޫނުން ވުޒާރާތްލީ. އެހެންނަމަ،
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުތަކާ، ވަޒީރުންގެ ތިބެވިން 4
ޤާނޫނުތަކުން އާދެ، 4 ޤާނޫނުތަކުން ފިނިވަޅިއަށްނުކަން އެއީ ކަމުދާ
އެއްބާރުލަމުންދަނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އެހެންނަމަ، ޕާލިމެންޓް

އަޅުގަނޑުމެންގެ އިތުބާރެއް ނެތް މިއީ ރިޢާޔަތާއެއްކަން ދަންނަވަންޖެހޭ އެއްޗަކީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

އާދެ، ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ފުވައްމުލަކުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޒަހިއްސަތު ނަސީމް.

ފުވައްމުލަކު މެންބަރު ޒަހިއްސަތު ނަސީމް ފާހަގަކުރެއްވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެ◌ރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑަށް ހއ.ގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަލީމް 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަށް ހުށަހެޅުއްވި އިސްލާޙަކީކަމަށްވާ ބޭރު ޤައުމުގެ ރައްޔިތަކާ ދިވެހި ރައްޔިތަކަށްވާނަމަ އެމީހަކަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުކަމަށް ކުރިމަތިލެވޭނީ އެމީހަކު ދިވެހި ރައްޔިތަކަށްވީމާ 10 އަހަރުވެފައި ދިރިއުޅެމުން ގެންދަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގައިކަމަށް މި އިސްލާހަށް ވޯޓުދިނުން މިހާރު. އަޅުގަނޑު ބޭނު ޤައުމުގެ ރައްޔިތުންގެ ތަރައިން ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށްވާ މިހުންނަން މި ޝަރުޠު އުފެއްދުން ތާއީދުކުރާ ސަބަބަކީ އަޅުގަނޑުމެންނަށްވެސް މާބޮޑު އެހެން ޤައުމުތަކުގެ ރައްޔިތުން ވަކި ޤައުމެއްގެ ރައްޔިތަކަށްވުމަށް ދުރުކުރުވާގޮތުގައިވާ ޤައުމުތަކާއިވެސް ދިގު މުއްދަތަކަށް އޮތް ޝަރުޠެއްގެ ގޮތުގައި މިފަދަ މަދުވުމަކަށް ދިވެހިރާއްޖެއަށް. އާދެ، މާލިއްޔަތުން މާ ފުދި، މާ އާބާދީ ބޮޑު އަދި ތަފާތު ދީންތަކާއި، ތަފާތު ނަސްލުތަކުގެ◌ މީހުން އުޅޭ މިފަދަ ޤައުމުތަކުގައިވެސް ދިގު މުއްދަތެއް އޮންނަކަމީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މުއްދަތެއް ނެތުމުން ނުވަތަ ކުރު މުއްދަތެއް އޮތުމުން ވަކި މަޞްލަޙަތެއް ހާސިލުކުރަން ބޭނުން ބިދޭސީންނަން ވަރަށް ފުރުޞަތުދިން އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމަށްވަދެ ނުފޫޒުގަދަ ރައްޔިތަކަށް ވެވިދާނެ. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން އަބަދުވެސް މިދައްކާ ފާހަގަކުރާ އަޅުގަނޑުމެން ދީނީ އެއްބައިވަންތަކަމުގެ ފާހަގަ އިސްލާމްދީން ހިމާޔަތްކުރާ ފާހަގަ. ރައްޔިތުންގެ ގޮތުގައި 10 ވަރަކަށް އަހަރުވާއިރު އެހެން މިހާރުގެ ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެންނަން ފެނިވަރަކަން ޤަބޫލުކުރަނީ އެނގިފައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދެން އަޅުގަނޑު

ދަންނަވާލާނަން 4 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ). އާދެ، ޖެނެރަލްގައި ބުނާގޮތުން
މެންބަރުންގައި ހުރުން ލާޒިމް ސިފަތަކުގެ ބާބުން ވަގުތީގައި ޤާނޫނަކުން
ކަނޑައަޅަންވީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ވަނީ މެންބަރުންގައި
ހުނަރުތަކާ ސިފަތަކާ އަދި ކޮންމެވެސް ޝަރުޠާ އެކަށީގެންވާ އަދި ބެއްދި
ޤަބޫލުކުރާ ކަންތައްތަކެއް ލާޒިމްކުރައި. މިގޮތުން އިތުރަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ
ހަމަ އިތުރު ސިފަތަކާއި ހަނދާންކޮށްދިނުން އެ ލާޒިމްކުރަން އުޅުން އެއީ
އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ ކަމެއް ނޫން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މުޅި
މިބަދަލުވެސް އަޅުގަނޑުމެންނަން ފާހަގަކޮށްލަން މިދިޔައީ ރައްޔިތުންނަން
ބާރެއް ދީބާ ނުވަތަ ފައިދާހުރި ގޮތަކަށް ހުސަހަވާ މާއްދާތަކަން ވަކި ބައިކަ
ހުރަސްއަޅާ ވަންޖެހޭ. އާދެ، ކަނޑައެޅިގެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަން
ހުރިހާ ބާރުތަކާއި އިޚްތިޔާރުތަކެއް ހަރަދަނާކުރުމެއް ނުވާ ވަންޖެހޭ. މިއަދު
އަޅުގަނޑު ހިތްހަމަނުޖެހޭ ހަމަ ބަދަލުތަކެއްވެސް އަޅުގަނޑުމެން
ޤާނޫނުއަސާސީ މިހާރުހެން ޤަބޫލުމާ، ރައްޔިތުންގެ ބައެއް ޤަބޫލުކުރައިގެ. އާދެ،
ރައްޔިތުންނަން މަންފާހުރި ޤާނޫނުއަސާސީއެއް އެކަށައަޅާލާށެވެ
ރައްޔިތުންގެ 100% ބައިވެރިވުން އެކުލަވާ މަޖިލީހަކުން. މިމަޖިލީހުން ހެދުނީ
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބޭނުންވާ ކަހަލަ ޤާނޫނުއަސާސީއެއް. ޢިއްޒަތްތެރި
ރައީސް، އެކަންތައް އަޅުގަނޑުމެންނަން މިއަދު ކުރިމަތިވާ ޖަލްސާތަކުން ވަނީ
އެނގިވަޑައި. އާދެ، މިމަޖިލީހުގައި ތިއްބެވި ބަޔަކު މެންބަރުންނަން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަގާކުރުވުން ދައުލަތުން އަބަދުވެސް ގެންގޮސް ގޮތުގައި.
ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންނަން ޤާނޫނުއަސާސީއެއް ހެދިދާން.
އެހެންނަމަވެސް، އެއީ ރައްޔިތުންނާ ދެއްވަން ފައިދާހުރި
ޤާނޫނުއަސާސީއަކަށް ނުވާކަމަށްވަންޏާ ޤާނޫނުއަސާސީއެއް ނުވާމާއި
އެއްކަމަ. އާދެ، މިމަޖިލީހުން ރަނގަޅު ދަސްތޫރުއަސާސީއެއް
ހެދިއްޖެކަމަށްވަންޏާ އަޅުގަނޑުމެން ރައްކާކުރުން ބުނާގޮތަން ބޮޑު ރާއްޖެ
ނުކުން. ޝުކުރިއްޔާ.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ބަލައިލާނީ
އެއްވަނަ

އަޙްމަދު މުޙިއްޒު ވާހަކަދެއްކެވުން: މާއްދާގެ (ނ) ގެ 3 ވަނަ ނަންބަރަށް. 3 ވަނަ ނަންބަރުގައި މިބުނަނީ، މަޖިލީހުގެ ބާރުތަކުގެ ތެރޭގައި ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރުގެ ފަރާތުން ކުރާ ކަންތައްތައް ހިނގާ ނުހިނގާގޮތް ބަލާ، ޖަވާބުދާރީކުރުވާ، އަޑަށްޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން. މި ނަންބަރުގައި މިވާ އަޑަށްޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން އެ އިބާރާތުގައި ހިމެނުނު ހަމަޖެހިލާއި ނުގަނޑަވާ ބައެއް މެންބަރުން މި ނަންބަރަކަށް ވޯޓެއް ނުދެއްވާ. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން މިވަނީ 33 ވަނަ މާއްދާ ފާސްކޮށްލައި. އެއީ ވަޒީރުންނަށް އިތުބާރު ނެތްކަމުގެ ވޯޓު ނަގާ ވަޒީރުން މަޖިލީހުން ބޭރު ވަޒީރުން މަޤާމުން ވަކިކުރެވޭނެ ނިންމާލައި. އެހެންވީމާ، ވަޒީރަކު ޖަވާބުދާރީކުރުވާ އަޑަށްޖެހޭ ފިޔަވަޅެއް އެވަނީ އެޅިފައި. އެކަން މިވަނީ ފާސްކޮށްލައި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑަކަށް ނުފެނޭ މި ނަންބަރު މިއަށްވުރެ މިހާރު ފާސް ދެން ނުވާނެ ސަބަބެއް. އެއީ ވަޒީރާގެދު އަޑަށްޖެހޭ އެންމެ މަތީ ފިޔަވަޅު މަޖިލީހަށް އެޅޭނެ މިވަނީ 33 ވަނަ މާއްދާ ފާސްވެފައި. އެއީ ވަޒީރަކުގެ މައްސަލަ އިތުބާރު ނެތްކަމުގެ ވޯޓެއް ނަގާ ވަޒީރުކަމުން ވަކިކުރެވޭނެ 33 ވަނަ މާއްދާ މިވަނީ އެކުލަވާލެވި މަޖިލީހުގެ އަދާލަތުބެހެއްޓުމަށް ފާސްވެފައި. އެއީ އެންމެ ފުރަތަމަ، ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ 20 ވަނަ މާއްދާއި ބެހޭގޮތުން. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބިފައިވާ އިމްތިޔާޒާ ބެހޭގޮތުން. މިހާރުގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވެސް އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސްތަކާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތަކަށް ދައުލަތް ވާހަކަދައްކަން ކުރިއަށް ނުވާގޮތަށް މިއޮންނަނީ. އެފަދަ ގޮތަކަށް މިމާއްދާގެ (ހ) އިސްލާމްދީނުގެ ޚިލާފުން އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ. އަދި ހަމައެއާއެކީގައި އިސްލާމްދީނުގެ އަސާސްތަކާ ޚިލާފުނުވާ ގޮތަށް މާނަކުރަންޖެހޭ އަޅުގަނޑަށް ފެނޭ. 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅާ އުސޫލުތަކާ އެއްގޮތަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޒާބިތަތަކާ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުގެ ބައްދަލުވުންތަކާބެހޭ ވާހަކަތައް ޝާއިޢުކުރާ މިހާރު ދެކޮޅަށް ނުވަތަ އެފަދަ ވާހަކަތައް ބަދަލުކޮށް ކަން ހިނގިގޮތަށް ރަފާތީ

ނުގެއްލޭގޮތަށް ހަމަކުރާ މިހާރުގެ އެއްވެސް ދަށުވާއެއްކަމުގައި އަދި ޤާނޫނެއް އަޅައިގެން ނުވާނެއެވެ. އެ އަކުރުވެސް މިވަނީ ޤާނޫނުފުޅައި. އަ◌ޅުގަނޑު ހަނދާނުގައި ގޮތުގައި ފެށޭއިރު މިހާރުވެސް ރަށްޓަކައި އިތުރުކުރިކޮށް އަޅުގަނޑު ބަހުގެ ގޮތައިދޭ ދަރުން މި ރަށްކާތެރިކަން ދިރިއުޅުމޭ. އެހެންމެ، މިފަދަ ރަށްކާތެރިކަމެއް ފާރަވެރިކޮށް ދިރިއުޅޭ ފާސްކުރު ޕާވެގެންކަމުގައި އަޅުގަނޑުވެސް ކަމަ އެއްގޮތަކަށްވެސް އެއްބާރެއް ދަނަނަވާކަން ނޫނިގެ. އަޅުގަނޑު ހިފުނު މިފަދަ ބިމާތެރެއް އެ ރަޤުބާނާ ފަރާތްތަކަށް ޚަނުނަނުޖެހޭކަމަށް. 32 ވަނަ މާއްދާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަގާމުން ދުރުކުރުން. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެއްގޮތަކަށްވެސް ނުވިސްނާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަގާމުން ދުރުކުރަން ފެނިގެއިނުގެނނަވާކަމަ ފެނުނަކަމަ މަޖިލީހުން ފާސްކުރު ޕާވެގެންކަމެއް. އަޅުގަނޑު ކުރިގައި އަޅުގަނޑު ހިފުނު 30 ވަނަ މާއްދާގައި މަޖިލީހުގެ އިއްޔަތުތެރި ރައީސް ނިންމުމުގެ ރުތުބާ ހަމަނުޖެހިގެން 32 ވަނަ މާއްދާއަށް ކުރި އަސަރުކަމަށްވެސް ފެންނަނ. އަޅުގަނޑު ހަމަ އެއްގޮތަކަށްވެސް ގޮތުގައި ނުކުރާ މިމާއްދާ ކަނޑައެޅުމަށް ސިފައިގައި ފާސްކުރާނެ ކަމަށް....

ރިޕޯޓަރ ތަރުޖަމާކުރުމް: އިއްޔަތުތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ޑިޕްޓީސްޕީކަރު އަބްދުﷲ މަސީހު މުހައްމަދު ސްޕީކަރ އަދި ވަށައިގެން އެ: ޓާރނަކިރަސަކަން: ސަހީހިސް!

ވާހަކަދެއްކި މެންބަރު. އަޅުގަނޑު ތަރުޖަމާކުރުމް:

ފާރަސްމަނާކު އެއްތަ ދިރިހުޅުބައްލަ ސީހައްބަލިހިސް .بسم الله الرحمن الرحيم ޝުކުރިއްޔާ އިއްޔަތުތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑުވެސް
ސާބިތުކުރާ

ޝަރީފް ރަޝީދު ތަރުޖަމާކުރުމް: ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ދެން ދިމާލު އަޅުގަނޑުމެން ބަޔާނުކުރުން ހުރުވާލުވެފައި މިވާ ފާސްކުރި މާއްދާގަ ބެހޭގޮތުން. ދެން، މިމާލު ފާސްކުރެ ހުރި މާއްދާތަކަށް ބަލާއިރުވެސް އަޅުގަނޑުވެސް ހިތަހަމައެއް ނުޖެހޭ ފާސްކުރި މާއްދާތަކުގެ ޖާގަން ބަލާއިރު އެއީ މަޖިލީސް

އެކުލަވާލެވިފައިވާ ގޮތާއި އަދި މަޖިލީހުގެ ވޯޓުލުމުގެ ނުވަތަ ވޯޓުލުމުގެ ބައްޓަން އޮންނަނީ ގޮތާއި، އެކަމުންބޭނުންކުރެވޭ ނުވަތަ ޖަވާބުދާރީވާތަކުގެ ބޭރުގެން. މިކަންތައްތަކާ ބޭރުގެން ހުރި މާއްދާތައް ފާސްކުރުމުން އަދުގަސްދެވެ ހަމަ ވަރަށް ހިތްހަމަޖެހޭ. އޭރު އަދުގަސްދެ ދެކޭގޮތުގައި ވެއްޖެއްޖާ މިހާރު ގެރާފިކަލް ހުރި ގެރާފިކަލްދުވަހު މިއްޔަ ގޮތުގަޔާ ހަމަ ފުރަތަމަރަކަށް ރަނގަޅު އެކިރަކަށް ރަނގަޅު ގޮތުގައި. އެހެންވީމާ، އޭގެ މައްޗަށްވެސް އަދުގަސްދެ ބަދަލުކުރަނީ. ދެން، އަދުގަސްދެ ކޮންމެހެން މިހާރުގައި ފާސްކުރާ ދެންބަރުން ކާކަށް ގޮތުގައިވެރިން ނުވަތަ ކިޔަވަހިފައިވެރިން އެއްކަތް ކޮންމެހެން ދަރުކަތް ބޭނުމުގެ ނަމެ. އަދުގަސްދެ ފުރަތަމަ ބަލައިލާފަ ކޮމިޓީ ހުށަހެޅުން ނުވަތަ މަޖިލިސް އުނދަގޫވާ ބޭރުގެން ހުރި މާއްދާތައް ފާސްކުރުމާ ބޭރުގެން. މިކަމުގައި އަދުގަސްދަށް ޒަބަރުކުރާ ގޮތުގައި ވެއްޖެއްޖާ މިހާރު އަދުގަސްދެވަން ފާސްކޮށްފައިވާ އަސާސީ އުސޫލަން ނުވަތަ ސިފައިގެ އެއްގޮތަށް އަދުގަސްދެވަން ކުރިއަށް ގެނދަނީ. އެގޮތުގައި ބަޔަކު ބަދަލުކުރާތަކެއް ހިމަނައިލާހާކަމަކަން އަދުގަސްދަށް ޒަބަރުކުރާ ނުކުރުވޭ. ދެން، އަދުގަސްދަށް ހަމަ މިސްރޭކުރިގަޔާ ވެއްޖެއްޖާ އެކަމާ ދެ ވަރަށް ކާރުކާއި މިންވަރަ ކާރުކާވެސް ފާސްކުރުން މިދުއައި ވަޔާ ގެރެޖަކޭ އަނބުން ބޭފުޅުންނަށް ޖޯއްސޭކޮށް ހަރަރެޒުވައި އުސޫލު ހަރަރުގެން ކުރިއަށް ނުދެވޭނެ. އަދުގަސްދު ޒަބަރުކުރާއޭގައި ވެއްޖެއްޖާ އެކަމަކީ އެއީ އެހާ ދުރުންދުކަމާ ކަމަށްވާނަމަ ރާއްޖޭގައިވެސް މިހާރު ހިންގުމުގާ ސިޔާސީ ޕާޓީތަކުން އެޕާޓީތަކުން ދުރުންދުކަން ދެއްކިފައިވާ ޕާޓީތަކުން ހިއްސާކުރި ގުރޫޕްތަކާއި ދުރުމުކަން ބިލްތަކުން ބޭނުންވާ ހުށަހަޅާ ގޮތް ހުށަހެޅުން ނުކުޅެދުން ގުރޫޕް ކޮޅަށް ބަދަލުކުރެވޭ ބޭނުންވާ ގޮތުގައި ރައްޔިތުން ހިތްހަމަޖެހޭ ރިއްޔާސަތުގައި އެކިގޮތް. ވޯޓުދިނުމާ ބޭރުގެން ރަނގަޅު ކަމަށް މިއެއްޖާ ޖައިގަސްދެ ގޮތެއްގައި ވޯޓުދިނުމަށް ބޭނުންވާ އަވަހަށްއެއްޗެ ނުވަތަ ނަންބަރެއް މިގޮތަށް އަދުގަސްދެ ޒަބަރުގެނުގެން ހުށަހެޅި ބިއްބާ

މެންބަރުންގެ ވޯޓު ކައުންސިލުގެ ގޮތަކަށް އިންސާނުން ކަމަކަށް.
އަޅުގަނޑު ދެކޭ މެންބަރުންގެ އަދަދު ދުރުކޮށް މަސްއޫލިއްޔަތަކީ
މިތަނަށް ހާޟިރުވެ ބަހުސްތަކުގައި ބައިވެރިވެ ވޯޓުދެއްވުން ކަމަށް ހުރި
ދުވަހުވެސް އަޅުގަނޑު ދެންނެވި ފަދައިން. އެހެންނަމަވެސް، ހާޟިރުވެ ވޯޓުދެއްވާ
މެންބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ކަނޑައަޅައި ނުވަތަ އަދި އެބޭނުންވާ އަދަދު
ހަމަވާގޮތަށް ކަނޑައަޅައި ނިންމުން އެއީ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާގޮތް މިގައި
ކޮންމެބިލެއް ނުވަތަ ފަހަރުގައި ހުރިހާ ފަރާތްތަކުންވެސް
ޤަބޫލުކުރާގޮތަކަށްފަރާތްތަކުން ފަހަރުގައިހުރިކަން ނުވަތަ ފަހަރުގައިހުރުމަކަށް މެންބަރުން
ހާޟިރުވެވޭނީ ވޯޓަށް ނުރުހޭގޮތް. އެހެން އަނެއްކާވެސް އެގޮތަށް
އަދިވެސް ހާޟިރުވެވޭން މިހެ މެންބަރުންގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން ނުވަތަ
ތިންބައިކުޅަ ދެބައި ފުރިހަމަ އެއްބަސް އުސޫލަކުން ވޯޓުދޭގޮތަށްކަނޑައަޅަން
އެކަން ނިމިގެންދާނީކަމުގައި ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ. ދެން
އަޅުގަނޑު އިތުރުކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އެކަމުންބަރިޖެހި ނުވަތަ
ޖަވާބުދާރީކުރުވާ ބަލާލުމުން ހުރި މާއްދާތަކާއި އެއީ 30، 31 އަދި 32 ވަނަ
މާއްދާ. މިމާއްދާތަކުގައި ޕާލަމެންޓުގައި ހުރި ގޮތްތަކާ އަޅުގަނޑުވެސް
ޤަބޫލުކުރާ ރަނގަޅު ގޮތަކީ ކަމަށްވާތީ އެކަން ފާސްނުވުމާ އަޅުގަނޑު
ހިތާމަކުރާ ވާހަކަދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

މާފަންނު އުތުރުދާއިރާގެ މެންބަރު
ޢަލީ ވަހީދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުވެސް މިބިލު ވަރަށް
ހިތާމައާއެކު މިކުރިމަ ބޭނުންވެގެން އަރިސްޓޮކްރަސީ މިޖެހުނީ
އަޅުގަނޑުގެވެސް ހަމަ ހިތާހަމަނުޖެހުން. ޖެނެރަލް ހުރި ރުޅިއާ
އަޅުގަނޑުވެސް ކުރެވިގެން ތަފާސް ހިސާބު ހާޟިރުކުރަން
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރުންނާއި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ
މެންބަރުންނާ ގުޅުންހުރި ރައްޔިތުންގެ ނާއިބު މަޖިލީހުގައި ހާމަކޮށްދީފައި.
އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މިތަޖުރިބާގައި އަނިޔާކުރާތީވެސް އާލި ރިޕޯޓުކުރަން
ކަންނޭނގެ. އަޅުގަނޑު އެބަ ދަންނަވާލަމުން އަޅުގަނޑު އަބަދުވެސް
ތާއީދުކުރަމު ނާއިބަ މަޖިލީހުގައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން

ތިބުމަށް. އެއީ އަދުގަނޑު ގަބޫލުކުރާގޮތުގައި އަދުގަނޑު މިމަޖިލީހަށް އައްމުގެ ކުރީގައިވެސް އަދުގަނޑަށް އެނގިފައި އޮތީ ވަޒީރުންގެ މަޖިލިސްގެ މެންބަރުން އެހެން ގޮތަކަށް ދަންނަވާނަމަ ހާއްސަކޮށް ފެނޭގޮތަކީ ހަވާލުވެގެން ތިއްބަވާ ވަޒީރުން މިފަދަ މަޖިލީހެއްގައި ތިއްބަވަނީ އެބާރުވެރިންނަށް ގައުމުގައި ތިއްބަވާ އެންމެ އެބާރުވެރިންގެ ހިމާޔަތާއި ފިކުރާއި އެބާރުވެރިންގެ ޝުއޫރާއި އެބާރުވެރިންގެ ވިތުރުވުން އެއީ ގައުމުގައި އެންމެ ގައުމުގެ ހުރިހާ މީހުން ގަބޫލުކުރާ އެންމެވެސް ގަބޫލުކުރާ އެންމެ ރަނގަޅު އެކަމީ ކަމަށްވާތީވެ އެބާރުވެރިންގެ އަޑުތަކާއި އެބާރުވެރިންގެ ޝުއޫރާއި ހިތާމަ އެބާރުވެރިންގެ ތަހުޒީބު ފެންވަރާއި އެބާރުވެރިންގެ ތަޖުރިބާއާއި އެބާރުވެރިން ދާއިރާ އެއްޗެހިގެ އަޑިގައި ރަހުމަތްތެރިން ބަހައިގަތުމަށް. އެހެންވެ ގާނޫނުއަސާސީ ހަމަ މަޖިލީސްތަކުގައިވެސް އެބާރުވެރިން ތިއްބެވިކަމަށް ސާބިތުވޭ މިބުނަނީ. މިދަންނަވަނީ ގޮތްގަނޑަކަށް 13 ވަރަކަށް ގާނޫނުއަސާސީން ފެށިގެން މިހާތަކަށް އައިރުވެސް އެހެން އޮންނަނީ. އެހެން ނަމަވެސް އެއީ އަދުގަނޑު ދަންނަވާފައި އެގޮތުންނެވެ ކަމަށްވެ ނަމަވެސް މިކުރަނީ އަދުގަނޑު ދަންނަވަން މިކުރަނީ އެހެން އެއްޗެއް. އެހެންވެސް އަދުގަނޑު ދަންނަވަން އަދިވެސް އަދުގަނޑު ހިލާރަ ހަމަ ވަޒީރުން ތިއްބަވާފައި އެހެން ނަމަވެސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރުން 16 ވަރަކަށް މެންބަރުން ތިބޭކަށް އަދުގަނޑަކަށް ހަދިއެއްނުވުމަށްވެއެވެ. އިނގޭތޯ. އެހެން ނަމަވެސް މިހާ ދަންނަވަން މިދުވަސް މެންބަރުން ތިބޭކަމަށް ހާދިރުނުވުމަށްވެ އަދި ގާނޫނުއަސާސީ ވަޒީރުން ތިބޭކަމަށް އަދުދުން ހާދިރުނުވުމަށްވެ. އެކަމީ އަދުގަނޑު ތަފާސް ހިސާބުގައި ބަސްކިޔައިފާނެ އެފްރީކާގޮސް އަދުއަދު އެބާރުވެރިން ހުރިއެވީ 2. ކަންތައްތަށް ތަޢަލަވެރިއެވެ. ދެން އަދުގަނޑު މަޖިލިސްތަކަށްވެސް ބަސް ނިސްބަތްކަމާ އެވަރުގެ ގޮތުގައި އަދަދަށް ބާރުވެރި ކަނޑު ތިޔޮލުވެއްޖެއިރު މިހާރަށްގޮސް ތިސްހާސްގޮތަކަށް އޮންނަ ފިކުރުތަކާއި ބޭރުކޮށް. ދެން އަދަދާ ހަރުދަ ދަސްވެގެންފައިރު އެވަރުގެ ގޮތުގައި އަދަދަށް ދަރަދަ ނިސްބަތްކަމާ އެވަރުގެ ގޮތް

ބޭފުޅަކު ދެން ކޮބާތޯ އެބޭފުޅުން މިތަނގައި ތިއްބެވުމުގެ އެއްވެސް ބޭނުމެއް ވިދާޅުވެ ބައްލަވާ. ބައިވަރު ފާރަކަތްތަކަށްވެފައި އެބަހުރި މިދާރުތަން. އެކަމަކު މިއަށްވުރެ މިހާ ދުރިންމު ފާރަކަށް ނުވާކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެނުނީ. އަޅުގަނޑު މިވާހަކަ މިދައްކަނީ ހުސްއެކަނި މިތަނުގައި ވަޅެއިގެން ތިއްބެވި ބޭފުޅުންނަކަށްނޫން ހުރި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށާއި އަދި ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް. މިއީ އަޖައިބުއްސުރޫރާ މިހާ ދިނަ ބަޔަކު މިތާ އެތެރެއަށް ވަޑައިގަތީ ރިޔާއިރުގައި އެމީހުންނާ ދޮޅުރޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ދެކި ހިތްގައި ފެނިފައިވާ ހުރިހާ ހިތްހަމަޖެހުމެއް އެބޭފުޅުންގެ ފަރާތުން ލިބުނު އެހީތެރިކަމާ އުސޫލުތަކާއި ތިބެއިރުގައި އެއިން ބޭފުޅެއްގެ ފަރާތުން އެވްރެޖް ގޮތެއްގައި ހުރިހާ ބޭފުޅުން އެއްކޮށްލީމަ އަހަރަކަށް މިލިބޭނީ ދުރަށްފަސާރު ނުވަތަ 2.5 ވަރު ޖަހާސާއް. އެއީ އަދި ކުރީގެ މީގެ ދުވަސްވަހަކަށްވާ ދުވަހުގެ ކުރީގެ ދިރާސާ މިއީ. މިހާރު ކޮންމެއިރަކު އެވަރުވެސް ނުލިބޭނެ. ދެން ހަމަ އެގޮތަށް ގެންބުރުނު ދިޔައިރުގައިވެސް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ އޮންނާނެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފަރާތުން ތިއްބަވާ 16 މެންބަރުންގެ ތެރޭގައި އެވްރެޖްގޮތެއްގައި އަހަރެއްގެ މަސައްކަތް 5 ދުވަހު ހުރި މިތަނގައި ތަޝްރީފްކުރައްވާފައި. އެހެން ނަމަވެސް ބައެއް ބޭފުޅުން ވަރަށް ގިނައިން ކުރައްވާތީވެ ޕަސެންޓޭޖެއް ހާދިލަ ގެވަރެއްކޮށްލަ ފާދަކާ އަނހަރު މިދުރުނުތަ މިހާރުކަމަ ބަދަލުއެއްނުކުރުމަށް މިއީ ރަނގަޅުތޯ ލިޔުންތަކުން ފެނުނަން ކުރި އަށްޓަކާ. އެހެންވީމަ، ކޮބާތޯ ދިއްޖެހޮދިރު ރައީސް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ 16 މެންބަރުންނާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ބައިތިއްބާފައިވާ ވަޒީރު ބޭފުޅުން ތިބުމުގެ.

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

މާޅޮސްމަޑުލު އުތުރުބިރި މެންބަރު އެހެންވެ އަޅުގަނޑުމެން ހުރިވެސް ފާހަގަކުރެއްވި މިބޭފުޅުން މިތަނުން

ޖަމީ ވަޒީރު ވާހަކަދެއްކެވުން: ނެރެގެން ސޫރިއްޔާ ރިޕަބްލިކް ޑެނިޝް ބަޔަށް މިއުޅެނީ. ބޭރުކުރަންޏާ ނުޑެނިޝް ބަޔަށް އުޅެނީ މިކަހަލަ ނުވާނެ. މިކަން ހުއްޓުވަން ޖެހޭނީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެހެންނޫނިއްޔާ ފޯނުހުއްޓާ ވިއްޔާ ފޯނުހުއްޓާ ހަ 29 ބޭފުޅުންނައި ރައީސް މަޖުލީހާ ވިއްޔާ ރައީސް މަޖުލީހު. އެހެނަސް މިޝަށް ދާއިކަލާ ނުގެންދާނެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މާލޭ މެންބަރު އަޙްމަދު އާދިލް.

މާލޭ މެންބަރު އަޙްމަދު އާދިލް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑުގެވެސް އެންމެ ބޮޑު ކޮންސަރނަކީ ނުވަތަ ކަންބޮޑުވުމަކީ ބަޔަކު މާލެއާ އަތުން ގެރާފިޝްކުރަން ގޮތަށް ކަނޑައަޅާފައި ގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނާނެގޮތަކީ މިކަންކަމާމެދުގައި އާދެ، އުނިކުރަންވެސް ހުރަސްޓީ އެއްގޮތަށް ފާސްނުވާ އަސްއެގޮތަށް ފާސްނުވާ އިޖްތިމާޢީވެސް ފާސްނުވާ ދެރާވެލުވެސް ފާސްނުވާ ދޭން އުނިކުރަން ފާސްނުވާ ދިރާއިމަ އަރުން އެމާއްދާ ދެރާވެލުކުރަންތޯ އެއީވެސް ހިތްވަރުދޭނެ ސަރުކާރު އިދާރާ. ދޭން ކަންތައް ވެއްޖެކަން ޖެހެރަށް ގޮތްގޮތަށް މިވާހަކަ ދައްކަނީ. ދޭންވެސް މިއާއްދާތާވެ ޖާނީއަތު ތަނަފުސްވާފައި މާޗް ހެދޭ އެއްކަލަ ގިނަ ބޭފުޅުން ފިދާވާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދެރާވެލުކުރަން ދިރާސާ އަރުކާވެސް ދޭން މިކަން ކުރާނެގޮތް ފަހަރު އެނދިގެކަން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ފާނަނީ. އަޅުގަނޑު ހިފަނި ވާޖިބުއެއް ބޭފުޅުން އެބޭފުޅުންގެ ރިޔާސަތު ނުވަތަ ސަރުކާރުގެ އަދި ދައުލަތެއް މިގައި އެކުލަ ރައީސްގެ ވާޖިބުތަކަށް ދެނެފައި. އެހެން ނުހަނު މިފަދަ ބޭރު މިފަދަހަނި ބޭފުޅުންއެއްގެ ވާހަކަދެއްކެވި، ވާޖިބުއެއްވެ ބޭފުޅުން ވާހަކަދެއްކެވުމަކީ ކަންކަން ބޭރު މިސަރުކާރު ސަރުކާރު ސަރުކާރު ކަމަށް އަޅުގަނޑު ފެނޭ. މިސަރުކާރު ދެން ނުނިމޭ ދެކެން މިސަރުކާރު ފާސްވޭ އޮތް ދެކޭއީ. ވެރިކަން ހިންގުމަށް ބޭނުންވާ ފައިސާ ބޭފުޅުންވެސް ދެރަ

ކަންތައްތައް ހިނގާ ނުހިނގާގޮތް ބަލާ ޖަވާބުދާރީކުރުވާ އަޅަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން މިސާލަކަށް. އާދައި ފިޔަވަޅު އަޅަންޖެހުމާ ގުޅިގައިތޯ ދެކޮޅު ހައްދަވަނީ ނުވަތަ ފިޔަވަޅުތަކެއް ކަނޑައެޅުންތޯ އަޅުގަނޑުމެން ފިޔަނުވީ މިކަހަލަ ކޮންމެވެސް ތަފްސީލެއް އަށްއެކާވެސް ނުތޯ ކަމަށްވަންޏާ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކެއް ގެންނާނީ ގޮތުގައި ވަރަށް އުނދަގޫވާނެ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފެންނަނީ. އެހެންނަމަވެސް، ބަދަލުތަކެއްގައި ތަޢުލީމުދިނުން ދަންނަވަންޏާ އެދުން ޕްރޮޕޯޒަލްތަކުގެން ނުހަނު ބައްދަލުވުމުގައި ދެކޮޅުވާ އަޅުގަނޑުމެން ޕްރޮޕޯޒަލްތަކުގެން ނުހަނު ބައްދަލުވުމުގައި ކުރާނެ ޕްރޮޕޯޒަލްތަކުގެން އަދި ޕްރޮޕޯޒަލްތަކެއް ދަންނަވަންޏާ ކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ހިތަށް އަރައި. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މުލަކަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސުލައިމާން. މަޑުކޮށްލައްވާ އަޅުގަނޑަށް ދެވަނަ ފަހަރަށް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރަށް. އާދެ، ފުވައްމުލަކުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު އިބްރާހިމް ދީދީ.

ފުވައްމުލަކު ދެކުނު މެންބަރު އިބްރާހިމް ދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ، މިހާ އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކަމުންދާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބާ ބެހޭގޮތުން ކަންތައް ހިނގާދާގޮތް އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މިހާރު އެނގުންދަވަނީ ވަރަށް ސާފުކޮށް އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި ވިދާޅުވަމުން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބޮޑުބޮޑަށް ދަންނަވާ ކަމަށްވަންޏާ މިއަދަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މުސްތަޤްބަލާބެހޭ އަޅުގަނޑު ވިސްނާއިރު އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކަންބޮޑުވާ ދުވަހެއް. ރައްޔިތުންނަށް އުންމީދުތަކެއް ދިނީމު. އިންތިޚާބުގެ ނަމުގައި ދިނަ މަސައްކަތްތަކެއް ކުރި ކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ދަރަޖައެއް ދައްކައިދިނީމު. އެހެން ނަމަވެސް އެބަހުރޭ އިސްލާހުކުރަންވާކަން އަޅުގަނޑަށް މިއަދު ހަޤީގަތްވެއްޖެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ އެއީ ރައްޔިތުން ބަލަހައްޓާ ހަރާމް. އެއީ

ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގައި ތިބުނީ. އެކަމަކު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ލިބޭ
އިމްތިޔާޒު ނުދިނުމަށް މިބައްޔަތްތެރި މަޖިލީހުގެ ހުރި ގާނޫނީ ބާރުގައި
އޮތިއްބަވާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލިސްގެ ބޮޑުވުންނާއި އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ބަޔާންކުރައްވާފައި ތިއްބެވި ގޮތަކުން އުފެދުނުއްވި ގޮތުން އަޅުގަނޑަށް
އިނދިއްޖެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ އެއީ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީވުން
ގޮތަކަށް އެޅުއްވިގެން އޮންނަ އަދި މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުން މަޖިލީހަކަށްވާން
އެބުރުމުން ބަނދުނުކުރެވޭތަން. މިއީ އަޅުގަނޑު ކަންބޮޑުވާ މައްސަލައެއް.
ސަބަބަކީ އަޅުގަނޑުމެން މިތާނގައި މިތިބީ އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލަ
ހައިސިއްޔަތުންނެއްނޫން. ދިވެހިރައްޔިތުން ތަމްސީލުކުރަން އައިސްތިބީ
ބަޔަކަށްވާތީ. އިއްޔެތްތިރި ރައީސް މިގޮތުން ހައްލަކަށް އެބަހުރި ވަރަށް ގިނަ
ވާހަކަ. އެހެން ނަމަވެސް އަޅުގަނޑު އަރިހަށްވާފަހަރަ މިއަދު
އަޅުގަނޑުމެން ފާޅުދިން ގާނޫނުއަސާސީގެ ތެރެއިން އެއްމާދާއަކީ ތަނި، އެއީ
ވަޒީރުންނާ ސުވާލުކުރުމުގެ މާއްދާ. މާއްދާ ނަންބަރު 30. އިއްޔެތްތިރި
ރައީސް، މިގައި ނުބުނާ މިހާރުގެ ގާނޫނުއަސާސީގައިވެސް
އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ނުކުރެވޭ ކަމެއް ކުރުމުގެ ވާހަކަ. މިގައި މިބުނަނީ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ނުވަތަ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް ވަޒީރުން ހާޒިރުކޮށް
ވަޒީރުންނާ ސުވާލުކުރުމުގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް. ނުވަތަ
ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ. ކިބައިގެންތި ޖަވާބުދާރީވާން ބާރުގެ ޖަވާބުދާރީވުނީ. ކަން
ކަމާއި ކަންތައްތަކަށް ކުރައްވަން ބާރުގެ ޖަވާބުދާރީވާނީ. ހާލަތު ރަށްޖެއްސެވީ މިއި.
މިހާރު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހުށަހާ ބޭފުޅުންގެ ތަނުގައިނުން
މިހާރު. އެކަން ވަރަށް ރަނގަޅަށް ހުނދުވަޅުއިގަތިމުގެ ފާހަގަކުރަން
އިއްޔެތްތިރި ރައީސް. ދިވެހިރައްޔިތުން މިހާރު މިކަމާ ކަންބޮޑުވޭ.
އެހެންވެގެން އަޅުގަނޑު މިފަދަ ގާނޫނުތަކުން މިޖެހުނީ. މިގައި
ނަމަ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ ނުކުރެވޭނެ ކަމެއް. އަޅުގަނޑުމެން މި އަސާސީ
ސިފައިކުރާ ތެރޭގައި ފުރަސަތުކޮށް ގޮތުކަން ނޫނު މިއީ މިހާރުވީއެވެ.
އިއްޔެތްތިރި ރައީސް، މިގައި އެބަބުނޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
ޖަލްސާއަކަށް ނުވަތަ އެމަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް ގެންބަދުން

ހާޒިރުކުރެވުނީއެވެ. މިއީ އެއްކަލަ ވިދާޅުވާ ރިޔާސީ ނިޒާމު. ރިޔާސީ ނިޒާމުގައި ވީމަ ކޮމިޓީއަކަށް އެކަށައަޅައިދިނުން ވަޒީރުން ހާޒިރުކުރެވެންވާނީއެވެ. މުޅި މަޖިލީސް އެއީ ކޮމިޓީއަކަށްވުރެ ބަދަލުވެވިދާނެ. އެހެން ކަމަށްވަންޏާ އެގްޒެކެޓިވްއަށްވުރެ ނުވަތަ އެގްޒެކެޓަރ އެކަން ކުރުވެންވީ ޖެހޭ ލިބެންޖެހޭނެ. އެހެން ވެގެން ގެރާފުޓްގައި މިހެން މިއުސޫލަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއަކަން ނުވަތަ މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަކަށް. އެކަމަކު އެކަމާ ބެހޭގޮތުން ހުރަސްއަޅާ ދައުލަތުގެ ބަންޑާރަ ނާއިބު މިއަދު މިތާނގައި އިންސާފުވެރިކަން ދެއްކުމު ވާހަކަ ވަރަން ސަރުކާރު މިބޭފުޅުންނަށް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ފުވައްމުލަކު ދެކުނު މެންބަރު އިބްރާހީމް ދީދީ ވާހަކަދެއްކެވުން: އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކަންބޮޑުވޭ އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި ހިތާމަކުރަނީ ރިޔާސަތުން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މުސްތަޤްބަލާ ދޮށްބަރުގައި އަޅުގަނޑު ވަރަށް ކަންބޮޑުވޭ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، މިހާ ހިސާބުން އަޅުގަނޑު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހުސްވަގުތުކޮޅެއް އަރުވާ ވަގުތު އައިސްފައިވޭ. 10:30 ވާއިރު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން މަޖިލީހަށް ހާޒިރުވާ ގޮތަށް ވަގުތީގައި ދެއްވުން އެދި ހުސްވަގުތުކޮޅު އަރުވަން.

[އިންޓަވަލް 22:00 ން 22:30 ށް]

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ގަނޑިޖެހުމުގައި ނިންދަވަޑައިގެންނެވުން އެދެން. މިހާރު 58 ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަޑައިގެންނެވިއެވެ. އާދެ، ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު

ބަދުރުސްގައި ދެން ފުރުސަތުއަރުވަން މިއޮތީ ހައްދުންމަތީގެ ޢިއްޒަތްތެރި ވެންބަރު ދޫސާމަނިކު.

ހައްދުންމަތީ ވެންބަރު ދޫސާ މަނިކު ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަރަށް އުފާވެރި ރޭއެއް. ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ކުރިމަތީގައި ރައްޔިތުންނަށްޓަކައި ހެޔޮހިތުން ކަންކަން ކުރާމީހުންނާއި އަމިއްލަ އެދުމަކާގެން އުޅޭ މީހުން ފާޑުފާޑުގެންދާމީ އަޅުގަނޑު ވަރަށް އުފާކުރަން. އަޅުގަނޑަކީ އަބަދުވެސް ބަޔާނާމަށް ފޯބިކުރިއްވާ މީހެއް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާ ބައްދަލުވުން އަޅުގަނޑުމެން ބަހުސްކުރަމުން ގެންދިޔަ ބާބުގައި ފާސްނުވި މާއްދާތަކަކީ އެއީ ހައިރާންވާންވީ ކަމެއް ނޫން. މިރާއްޖޭގައި ވިޔަފާރިކުރާ ފަރާތްތަކުންނެސް މިހެން ދިރިއުޅޭ ރަށްރަށަށް އަދި، ކުދިކުދިރަށްރަށާއި މާބަނޑު އަންހެނުން މުދަލު ބާވަގައި، ބޮޑުހާއި ވަންތަނަށް ބަޔަކުއަރާވެސް ހަދާފައި އެބަހުރި. އެއީ ފިޔަވަޅުގެ ދަރިފުޅުތަކުގައި ކުރުވާފައި ހުރި ކަންކަން. ދެން އެޖަމާޢަތާ ގުޅޭގޮތުން އެޖަމާޢަތުގެ ކަންކަން ދާނީ. މިދުވަސް އަޅުގަނޑު އަޑުއެހީމު ދައުލަތުގެ ވަޒީރެއްގެ މަޤާމުގައި ހުންނެވި ބޭފުޅަކު ޤާނޫނުއަސާސީގައި ދިޔަގެން ޙަޤީޤަތުގައި ދަންނަވާ ސުވާލާއިގެ ޖަވާބުގައި ވިދާޅުވަނީ މިޤާނޫނުއަސާސީ ކޮންމެހެން މާބޮޑަށް އެހާއަވަހަކަށް ނިސްބަތަކަށް ތިމަންނަމެން ބޭނުމެއް ނޫން. ދެން، ޖަވާބުގައި ބަޔަކު މީހުން އެއްވެ މިކަމާ ނުރުހުންފާޅުކުރިއޭ. މަޖުބޫރީ އެއީ. މާބޮޑުކަމެއް ނޫނޭ އެއީ. އެހެންވީމާ، މަޖުބޫރެއް ސުވާލީގައި ބާރުގަދައިޤުރުން މީހުންނަކީވެސް. އެހެންވީމާ، އެމީހުން ބޭނުމީގައި ނިދާފައި ތިއްބަސް އެއީ މަޖުބޫރުވުމާ ދެން އަޑުއަހާކަށް ނުޖެހެނީތޯ. ގިނަބަޔަކަށް ފައިދާވާނަމަ އެ ނިމުނީ. ގިނަބައެއްގެ ގޮތުގައި މިއީބަ ފިޔަވަޅުގައި މިޔަބަ މީހުންނާ އެމީހުންގެ އަޅުވެރިން. އެއީ ދެން ގިނަ ބަޔެއް، ރަނގަޅު. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިރާއްޖޭގެ ފިޔަވަޅުން ހައިޖެކުކޮށްގެން މިހާރު މިދެންދަނީ. ކޮންމެގޮތެއްވިޔަސް ހަމަ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ފުރުސަތުއަރުވާސެގައި

ނުލިޔުއްވޭނެ. ކޮންމެވެސް އެހެންގޮތަކުން މިއުޞޫލުތައް ލިޔުއްވަންޖެހުނީ. އަޅުގަނޑުމެން މިއަދު މި ފާސްކޮށްލީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މި ފާސްކޮށްލީ ހުރިހާ މާއްދާތަކާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ބާރު ލިބިދޭ މާއްދާތައް. އެހެންނަމަވެސް، އަމިއްލަފުޅަށް ބައެއްކަހަލަ ގޮސްވެސް ހެއްދެވިފައި އެބަހުރި. އެއީ 18 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އެއްވެސް ކަމެއް ހިނގާގޮތުގެ ސިޔާސަތުތަކާމެދު އެއްވެސް ކޯޓަކުން މައްސަލަތަކެއް ނުބެލޭނެއެވެ. އެހީވެދެވިދާނެގޮތެއް ތިއްބަވައިގެން ވޯޓުދެއްވިއިރުގައި އާދެ ފަހަރުން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ލިބޭ އިޚްތިޔާރަކަށް ވޯޓުއްދެއްވާ. ހިފުމުކުރުއްވި މަޖިލީހުގެ ވަކިކަމާ އަދި މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް މިއީ ވަކި އެއްޗެކޭ. އެހެން ހިންގައިރާ ކަންތައްތަކުގެ މިކަރަމަ ކާސްވެސް ބައެއްފަހަރު ހައްދަވާ އެބަ. އަޅުގަނޑު ނުދަންނަވަން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވި. މިކަމަށް ވާހަކައެއް ދައްކާއިރަށް ރަށުގެ ވިދާޅުވެން ވޯޓުދެއްވަން އެއްޗެއް ނުކިޔާނަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިޖާއްޒާގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެއްޒު ހުރިހާ ޖަވާބުދާރީ. ކޮޅާ ހިރާސްކުރަންޖެހިފައި. އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެކަން އެނގޭ. ބިރުވެރި ނުޖެހޭ މިއަދަށް ވަރު މިވިސްނާލާއި. ހަތާރުމަހުތަކާދި ކަމަކަށްވެސް މިއަޅަށް ވަރު މިއިން. މިކާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ ފައިސާއި، މިކާއްޖޭގެ ޖިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ދަރާނި، މިކާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ ހުރިހާ ވަކިފަސްކަމުގެ އެއްބަޔަކު ހަރި ހުސްކާރުކަން އަނގެ އެކަމުން ސަރުމަޖަކާދަމަށް މިއިސް ވަރު. މިހާވަނަން ކާރުވެން މަސައްކަތްކުރަންވެސް ރައްޔިތުންނަށް ހިރާ ފޮތިލިސްޓަވެސް އެއްޗީ ދަރުސްކުރެވި. ދިވެހިރާއްޖޭގައި ސަރުކާރުގައި މަސައްކަތްކުރާ ދުސްތޫރުވެސް އެއްޗީ ބޭރުކާރުނު ކިރިހެއް. ވަރަށް ފާރުގައި މިދަރުސްކަތްކޮށް އަދިފުރުސަތު ހަމަ ކާރުވަކިން ކަމަށްއަދަށް. މިހަމަޖެހުން ކާރުވަތުރުވެސް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށްވާވެސް ކާރުވަކިން. ކޮންމެވެސް ހެއްކަމަށް މަސައްކަތްކުރަމުއްސެ ކަމަށް ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ޖަރީމާކުރެން ގޮތްތަކެއްގެން ހިނގަމުން ލިބިހޯދި. މަސްދުން ބަރުލާ

ޙައްޤުތަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރަސްވެރިން. އެހެންތޯ ލިބިގެން ގެންނަންވީ. އެމަނިކުފާނަކީ ފިރިކަލުން ނުބައްލަވާނެ މީހެއް. މިހާރު މިތިބި ޢިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ ވަޒީރުންނަކީ ދެން ފުރަތަމަ މަޖިލީހަކުންގެ ގޮތުގައި މިތިބި ބައެއްކަ އެތާ ކައިރީގައި. އެމީހުންނެއްވެސް ވަޒީފާއެއް ނުވާނެއެ. އެހެންވެސް ލިބިގެން ގެނެވިދާނެ. އެހެންނަމަވެސް، الله ސުބުޙާނަހޫ ވަތަޢާލާ ކޮންމެ މިހާރަކަށްވެސް ނިމުމެއް އަންނާން ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އެދުވަސްވެސް އަންނާން. އެކަންވެސް ހަނދާންކުރަންޖެހޭނެ. އެކަމަކު ނުހިފެހެއްޓޭން ވަޒީރުން ވަކިކުރެއްވުމާ. އެހެންމިދަނީތޯ މިގޮސް، ހަމަ އިސްތިއުފާގެ ފާހަކަ ލިބުނި ގޮސްފި. އެކިއްގޮ އެވަނީ.

ރިޔާސަތުން ފާހަކަދައްކަވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ހައްދުންމަތީ މެންބަރު ހުސޭނު މަނިކު ފާހަކަދައްކަވުން: އާދެ، ވަގުތުހަމަވިއަސް މިފަހަރަކަ ދަންނަވާލާފައިވާނަމޯ އިރިސްތުފިލީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ޖެހިވެރިންގެ ކަމުގެ މިހާރު ނުހުން ލިބިއްޖެ މިބައި. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ނޫނެނުން. މިތަން ހިނގަމުންދަނީ ވިއަސް ރަސްކަލެއްގެ ގޮތުގައި. ދެން މުޅި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ބައިވެރިންނަށް އަދުނުން. އާދައިގެވަރު މިހުންނަނީ އަޅުގަނޑުމެން. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުޙައްމަދު ވަޙީދު ހަލީ ފާހަކަދައްކަވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ބައްދަލުވުން މަޖިލިސް މިބަޔާން އަޅުގަނޑުމެން ގޮވާލަނީ ފާހަކަދައްކަވަންދެއިރު އަޅުގަނޑުމެންނަށްވެސް ފާހަގަކޮށްލާ ބައެއް ކަންތައްތައް އަޅުގަނޑުމެން ހުރަހަކަށްނުން. އަޅުގަނޑުމެން ކަންބޮޑުވާ ހާސިލު ހަމަ ބަދަލުތަކާއިވެސް މިބާބުގެ "މުސްތިލެއްކަމުގައިވުން" މިބައިތައް ހުރިހެކިގެން ޖެހެމުންދިޔަ ކޮމިޓީން އެއްވެސް ކަހަލަ ޖަވާބުއެއްނުދިނުން އަޅުގަނޑުމެން ގެނެސްކަމުން މިތަނުގެތަން ގައިގެން ގުޅުވިރަކަން. ދެން، އިސްތިފާ ޝަރީޢަތުގެ ފާހަކަ އަދިވެސްނޯ މަޖިލިހުގައި ނަގާ ކޮންމެ އިރަށް އެކަން ގަސްތުކުރަން އެއީ މިއަދު ވަކި

އަދުގަނޑުވެސް ހާސްވެގެން އުޅޭ ހާސްވުމަށްވުރެ މާބޮޑުކަމެއް އިނގޭތޯ. ހަމަ އެއީ އަދުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން، މިއަދު މި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޤާމުން ދުރުކުރުން، މިއީ ހަމަ ބަޔާނާތުގައިވެސް ހަމަ އޮންނަންޖެހޭނެ މާއްދާއެއްކަމަށް އަދުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. އެހެންނަމަވެސް، މިމާއްދާ ފާސްނުވުމުގައި އެއީ ކޮންމެވެސް އަދުގަނޑުވެސް ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަންތައްތަކެއް އެބަހުރި. ކުރީގެ ޤާނޫނުއަސާސީގައިވެސް ކަނޑައެޅިގެން އެބަބުނޭ 2/3 ގެ އަޣްލަބިއްޔަތު ލިބިއްޖެނަމަ ފާސްވާނެއޭ. އެހެންނަމަވެސް، މީގައި ބަޔާނާތުގައި މިކަހަލަ މިންގަނޑެއްކަން މި ދަމަހައްޓާނަމަ އަދުގަނޑެއް ހިފަހި ކޮންމެވެސް މީގައި ރަނގަޅުގޮތެއްވާނެހެން. މިހާރު މާއްދާ ޖެހޭގޮތުން ކޮމިޓީން އެކުލަވާލާފައި އޮތްގޮތުން ހަމަ ބަޔާނާތުގައިވެސް މިމާއްދާގައި މިހާބޮޑަށް ފާސްނުވުމުގެ އެންމެ ބޮޑު ސިޔާސީކަމުގައި އަދުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ. މިމާއްދާގައި އަލުން މަޖިލިހަށް އައުމުން ރަނގަޅުވާނެކަމަށް އަދުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ. އިތުރު ވާހަކައެއް ދައްކާކަށް ނެތިން. ޝުކުރިއްޔާ ރިޔާސަތުގެ ރައީސް.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ރަސޫލް
ބަޝީރު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އައްސަލާމްއަލައިކުމް. އާދެ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީގެ އިސްލާހު ކުރެވުނުދާއިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބަށް ހުށަހެޅިފައިވާ މާއްދާތަކުގެ ތެރެއިން ފާސްނުވެދިޔަ ވަރަށްގިނަ މާއްދާތަކެއް އެބަހުރި. އިސްލާމްދީނުގެ ވާހަކަ، އިސްލާމީ ޝަރީޢަތުގެ ވާހަކަ، ޖަމާޢަތުގައި ނަމާދު ވިދާޅުވާ ބާރުވުން ޔައްވޯ އެކަހަކުން ދިމަހަރު އިސްލާހު ކުރަނުވެސްނަމަ ވާޖިބުދާއިރު. ކޮންބައެއްތޯ ވާޖިބުވަނީ. އަދުގަނޑުވެސްތޯ ވާޖިބުވަނީ، އަދުގަނޑު ހަމަ ޤަބޫލުކޮށްވެސް ދިނިން ހުރިހާ އެއްޗަކަށް ވާޖިބު. އާދެ، އެއްގޮތަކަށްވެސް އިސްލާމްދީން ޝަރީޢަތް ނެތިގެންނެއްވެސް ނޫން، އިސްލާމްދީން ނެތިގެންނެއްވެސް ނޫން މިއުޅެނީ. ވަކި މީހެއް ވެރިކަމުގައި ބަހައްޓަން. އެހެންވީމާ، އެމީހަކު ލިބިއްވިޔަނުވާ މީގައި. އެހެން ކޮންމެވެސްކަމެއް މިމާއްދާތަކަށް މިއަދު ވާޖިބުވެގެން މިއުޅެނީ. ރައްޔިތުންގެ ބާރުކަނޑުވުން، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރުކަނޑުވުން މިހުރިހާ މަސައްކަތެއް ކޮށްފައި

ބޭރޭގޮތުން މިއަހާ ނުވޭ. ބޭނުމެއް ހުރަހަގާތަށް އިސްލާހެއް މިއޮތީ.
ވޯޓެއް އެއަށް ހުރަހެޅީމަ އިސްލާހެއް ނުވޭ. ބޭނުމެއް ވާހަކަދައްކާކަށް
ދޭކަށް ބޭނުމެއް ނޫން. ދެން ކޮންކަމެއް ކުރަންވީ. އެހެންވީމަ،
އަޅުގަނޑުމެން މިގައި ޖިހާނުވިދުންނޯ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުއަސާސީއާ
ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ. ދެން، އިތުރު އެއްވެސް އެއްޗެއް
ބޭނުން ބޭނުންގޮތަކަށް މިހާރު ބޭނުން އާދެ، ދެން، ނޯޓް. ޖިހާނުކަމުގައި
ވަޒީފާއެއްދީގެން ބޭނުންކޮށްދޭކަން މިޖަލްސާއި ފުރުޞަތުކުރަންވީ. އެހީތޯ
ދިވެހިރައްޔިތުން އެހެންނަމަވެސް ނުވާނެ ހިތާ ހަމަ. ބޭނުންވާގޮތަކަށް
ތިބިޔާ އެގޮތަކަށް ނޫން. އެކަމުގެ ނުހަރުވާނެ އެގޮތަކަށް.
ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް ދޭންޖެހޭ، މިނިވަންކަންވެސް ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް
ބާރުވެސް ދޭންޖެހޭ. ދިވެހިރައްޔިތުން ބޭނުންވާ ހުރިހާ ކަންތައްތަކެއް
ކުރުމުގެ ކަންތަކުން. ދިވެހިރައްޔިތުންނަށް ނުލިބޭނެ ގޮތެއްކަން. ވަރަށް
ދިނުމަށް އަޅުގަނޑުމެންނަން ދިވެހިރާއްޖެ. އެހެންވީމަ، މިއަދު
ދިވެހިރައްޔިތުންގެ ބާރުތަކަށް ހުވާކުރައި، މިނިވަންކަން ކަށަވަރުކުރަން ދިވެ މިހުރިގެ
ބާރުގަދަކަމުގައި އަލުން ބޭނުންގަދަކަމަށް ކަންތައްތައް ނުކުރެވޭނެ.
ރާއްޖޭގެ ހުރިހާ މުއައްސަސާތަކުން ވަޒީފާދާރަކަށް ދުވަ. ރަށްތައް
ވަޒީފާދާރަކަށް، އެއްވެސް ގޮތެއްގެ ގޮތުގައި ބަލާފައި މިއަދު ދުވަ.
އަޅުގަނޑުމެން ރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރީ މިހާރު ވަގުތުގެ އެކި
ގޮތްގޮތުން އެއެއްވެސް ނުބައި. މިހުރިހާ ގޮތް އެކަހަކީ މިއަދު ދަރި
ދިވެހިންގެ ދުވަހު. އެކަމަކުގައި ނުދެވޭ ދިވާލު. އަޅުގަނޑުމެން
ރައްޔިތުންގެ ބާރުގައި ނުވާ އެކަމަކު މިހާރު މިއަދު މިރާއްޖޭގެ
ކަންތައްތައް ވަކިންދަކު. އިއްޔެ ރައީސް، އާދި، ކޮބައިތޯ މި
ވާހަކަދައްކާ ފަހުން ދެން ކޮން އެއްޗެއްސެއް. ދިވެހިރާއްޖޭގެ
ރައްޔިތުންގެ ގޮތުން ކަންތައްތައް، ވަކިކަށަވަރު މިބާ ދިވެހިން،
އަލުން ކުރަނީ ކަންތައްތައް ބޭއް ފެއްސުމެއްވެސް ހުރިހާއި އެއަށް
އެހީތޯ ބަލަން. މިބޭނުމު އަޅުގަނޑުމެން ދެން، ވޯޓުދިނީ. މިއޮތީ
އަޅުގަނޑުމެން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ބޭނުންވާގޮތަކަށޭ. އެގޮތަށް ނޫން.

ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އާދެ، ބަޔައް ގޮންބަރުން ވިދާޅުވެއްޖެ މި ޤާނޫނުގައި ބަހުގެ ގޮތުންވެސް ކަމުކުރުން. އަދި އެހެން ގޮތްގޮތުންވެސް ކަމުކުރުން. އެކަމަކު، އެހެންވިދާޅުވާ ބޭފުޅުން ޔައުމީ އިސްލާހުއް ހުރަސްޖެހޭ. އާދެ، އިސްލާހު ހުރަސްޖެހޭވާ ދެން ކޮން ވާހަކައެއް ދައްކަން މިއުޅެނީ. ޤާނޫނުކުރާ ކޮމިޝަން ކުރާ ޤާނޫނުތަކަށް ތިޔަބޭފުޅުންނަށް އެބަޔަކު ފުރުސަތު އިސްލާހު ހުށަހަޅުއްވަން. ޔައުމީ އިސްލާހު ބޭނުންވާގޮތަކަށް ހުރަސްޖެހޭ، ބޭނުންވާގޮތަކަށް ނުލިބުއްވި ޔައުމީ. އާދެ، ހަމަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޤާމުން ވަކިކުރާ ކަންތައްތަކާއި، ވަޒީރުންގެ އިތުބާރު ނެތްކަމާއި، ވަޒީރުން ޖަވާބުދާރީކުރުން އެމުހިންމުގޮތް ފިޔަވަޅުއަޅަންވީމަ، މިއީ ދެން ދިފާޢުކުރާނޭ މިއަ◌ޓީ އަނެއްކާވެސް އިސްލާމްދީނާވެސް ހިފެހެއްޓުމަށް. ސަރީޢަތާވެސް ހިފެހެއްޓުމަށް. ދިވެހިބަހުގައި ނެތް އެކަކަށް ބަޔެއްވެސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ޙަސަން އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ.

ޖަވާބު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ހިތަދޫއުތުރު ދާއިރާގެ މެންބަރު ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ފާސްކުރައްވާފައިވާ ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރުމުގައި ވަނިކޮށް

އަޙްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ދުވާލަކު ބިން ޖަހާފައި ބާއްވައިގެން ބިލާ މަސައްކަތްކުރުމުގައި މިއަދަކީ ވަރަށް ހިމަނާފައި ދުވަހެއް. ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރުމުގައި ފަސް ބާބު މަޖިލިސް ހުށަހެޅުއްވި މިވަނީ. އަސާސީ ޤާނޫނުގެ ބާބުން ފުރިހަމަ ރައްޔިތުންގެ މައްޗަށް ބާބު ހަމައެކަނި. މި 5 ބާބުގެ ތެރޭގައި މި ބަލައިލާފައިވާ އަށްވަނަ ބައިން ހިމަނަމުން ނޫނު ކަންތައްތައް ގެންގުޅެނީ. އާގައި ހުރި އެކަން ދުރުން މާއްދާތައް، މި 5 ބާބުގައިވެސް ހުރި އެކަން ދުރުން މާއްދާތަކަށް ސަރުކާރުގެ ނުފޫޒުން މިމާއްދާތައް ވަނީ ފުއްދާކޮންމެވަރަކަށް، މިއީ ހިމަނާފައިވާކަމެއް. މިއީ އަދިވެސް ވަރަށް ނަގާހަރަމުކުރަންޖެހޭކަމެއް. އަދިވެސް ކުރިއަށްދާންޖެހޭކަމެއް. ޢިއްޒަތްތެރި

ރައީސް، 2 ވަނަ މާއްދާ، 19 ވަނަ މާއްދާ، 27 ވަނަ މާއްދާ، 30 ވަނަ މާއްދާ، 32 ވަނަ މާއްދާ، މިރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ކަނޑުވާލުމަށްޓަކައި ސަރުކާރުގެ ނުފޫޒުން މިވަނީ ޒެއިލްކޯނާވައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދަންނަވަސްތޯ ފައިސާއަށްޓަކައި ތިމާގެ ނަފްސު ވިއްކާ މީހުންނަށް ދުނިޔޭގައި ވަރަށް ގިނަ ބަދަލެއް. މިއީ ދުނިޔޭގައި އެންމެ ގިނަދުވަސްވީ ޕްރޮފެޝަން. މިއަދު އިނގިރޭސިވިލާތުން ކިޔާ ވަރަށްރީތި ނަމެއް އިނދޭ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ސިޔާސީ މައިދާނުގައިވެސް ކުރިން އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ ނަމާ އެއްގޮތަށް މަސައްކަތްކުރި މީހުން އެބައިމީ. މިއީ އެމީހުންގެ ވަޒީފާއި އެމީހުންނަށް ލިބުނު ފުރުޞަތުގެ ދަރިވެރިކަމުގައި ރައްޔިތުން އަޅުވެތިކުރުމަށްޓަކައި ކަންތައްތައް ކުރާ މީހުން. މިހެދު މީހުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ތެރޭގައި މަދުކޮށްގެން ނޫނިއްޔާ މިޤާނޫނުއަސާސީއަށް އިސްލާހެއް ނުކުރެވޭނެ. މިކަމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ވަކާލާތުކުރިން. އިނގިރޭސިވިލާތުން މިމީހުންނަށް ކިޔަނީ ޕޮލިޓިކަލް ޕްރޮސްޓިޓިއުޝަން، ކިޔަނީ. މިމީހުން މަދުކުރޭ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ޝުކުރިއްޔާ.

ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުޙައްމަދު ރިޔާސް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރުމުގެ ޤާނޫނުއަސާސީއަށް ދެންނެވިން އަޅުގަނޑު މަޝްވަރާގައި ފުރަތަމަ ބާރުވެރި ކިޔިބިގަސްދޮރުގެ މައުމޫން އަބްދުލްޤައްޔޫމްގެ ޒާތަށް. ބޭރުގަނޑު ބޭނުންވީ އާދަމް ޖިންނުން ބަލައިޖަން. ތަންކޮޅެއް ހީވާވަން އުނދަގޫ ޒަނޖީރު ހުންނަނީ ދަރިފުޅާގޭގައި ޒުވަނަވަ ތަޅުމަތިކުރުން ޒަނޖީރު، އަކުރު ޒަނޖީ. މިއަދު ޒަނނަމުން މިދަނީ ދަރިފުޅާއްޗެއްގެ ރައްޔިތުންގެ ހުއްދަ މަޖިލީހުން މިކަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރުމުގައި މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބަކީ ވިސްނާލާއިރު 32 ވަނަ މާއްދާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވަކިކުރުން، މިގައި މިތަނަށް ކަލޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. 1-ޤާނޫނުއަސާސީ ނުވަތަ ޤާނޫނާ ކަނޑައެޅިގެން ހިމާޔަތްވުން، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަގާމުގައި ހުރި

ކުރުން އެކަށީގެންނުވާ، ދިވެހިރާއްޖޭގައި ހުރިހާ ރަށްރަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ހުންނަ މީހަކު ކަނޑައަޅާފިޔާވެސް އަޅުގަނޑުވެސް ތިބޭނެތީމޯ. މިއީ ވިސްނާލަންޖެހޭ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެންމެ ގދ.ގ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވާހަކަފުޅުދެއްކެވިއިރު، މީގައި އެބައޮތް ވަކިކުރެވޭނެގޮތް، މިތާނގައި އެއްޗެއް ވިދާޅުވާއިރު ފުރަތަމަ މިގައި އޮތް އެއްޗަކަށް ވިސްނާލާފައި އެއްޗެއް ވިދާޅުވިއްޔާ މާރަނގަޅުވާނެ. ތިމާގެ ވަޒީފާއަކާއި، ކޮންމެ ބާބެއް އަންނައިރުގައި މިއޮންނަނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ކޮންމެވެސް މީހަކަށް ވަޒީފާ ފުރުޞަތު ދިނުމުގެ ބަދަލުއެކުވައި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ވަޒީރުންގެ މަޤާމުގެ މެންބަރުންނާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އައްޔަންކޮށްފައި މިވީ މެންބަރުންނަށް ވިސްނާލިޔަސް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މިމާއްދާއަށް މިޤާނޫނުގައި އޮތް މާއްދާ 21 މެންބަރުން ވަޒީރުންނަށްވާނެ. އެހެންވީމާ އަޅުގަނޑުމެން ހުށަހަޅާ މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން އެއްބާރުލުން ބޭނުންކުރައްވަން. އަޅުގަނޑުމެން ނޯޓް ޤާނޫނުއަސާސީ މިއަދު އިސްލާހުކުރާކަން އެއްބާރުލުން ބައިވެރިވެބައިގެން. އަޅުގަނޑަކީ މިމަޖިލީހުގައި މިތިބީން ނުކުން ޢަބްބާސް އިބުރާހީމްގެ ރައީސްކަމުގައި ސުލްޙުވެރިން ވަރަށް ނުކުން މަސައްކަތްކުރި އެކަކު. އެހެންނަމަވެސް، އެއް މަރުޙަލާއެއްގައި އަސާސް ޤާނޫނު އިޞްލާހުކުރުމާ އަޅުގަނޑުމެން މިމީ. އިޞްލާހުކުރުމާ މިމަޖިލީހުގައި 3 އަހަރުވެގެން މިދިޔައީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މިކުރާ މަސައްކަތްތަކުގައި ދެމިތިބޭނަން އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރުންނާ ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ރައްޔިތުން ފުރިހަމަވެގެން ބޭނުންވާ ޤާނޫނުއަސާސީއެއް މިމަޖިލީހުން ހަދާލައި ނޫނީ ތާރީޚީ ނޫން އަޅުގަނޑުމެންނަށް ދުނުކުރާނަން.

މުލަކަތޮޅު މެންބަރު އަހްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް އަލައިކުމް. އާދޭ، މިއަދު ހަވީރު ބާއްވާ ޖަލްސާ ނިމިގެންދިޔައިރު މަޖިލީހުގެ ހުރިހާ މެންބަރުންނަށްވެސް އެނގިވަޑައިގަންނަވާނެ ހަމައެކަނި ޒަމާނުން ދިޔައީ ރައީސް މަޝްވަރާގެ

އިސްތިޢުފާއަށް. މިއީ ބަދަލީތަކޯ. މި އިސްތިޢުފާއަށް ގޮވަންޖެހުން ސަބަބުތަކެއް އެބަހުރި. މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ފުޅާވެގެން ދިޔައިރުގައި އެންމެ ފުރިހަމަ ނަތީޖާތަކެއް ފެންނަން މިހުރީ 21 ވަނަ މާއްދާ، 27 ވަނަ މާއްދާ. 27 ވަނަ މާއްދާގައި ވާޖިބުތައްވާފައި ތިއްބެވި މެންބަރުންގެ ބޭރުގައި އެބަ ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރުން 14 މެންބަރުން. ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ 7 މެންބަރުން. އެއީ ޖުމްލަ 21. މި 21 މެންބަރުންނަށްވެސް ހަމަ އެންމެ މެންބަރަކަށްވެސް ފެނިވަޑައިގަތުމަކީ މިއިން މާއްދާއެއް ފާސްކުރެވޭނެ. މިމާއްދާ ފާސްކުރަން ވޯޓުގައި ދެއްވާނެއެވެ. އެހެންމެ، ކަރިސްމާ މި 29 މެންބަރުން މިހާ ބައިތިއްބައިގެން މިކަންކުރީ. އަޅުގަނޑުމެން ކުރީގައިވެސް ހަދައިގެން ގޮވި އެއީ ވަކި މީހުންގެ ފަހަރުގައި ތިބި ބައެކޭ. އެބަޔަކު މިހާ ބައިތިއްބައިގެން މިކަމެއް ނުވާނެއޭ. މިއަދު މިފެންނަނީ ނުވާނެކަމުގެ ހިތި މިފެންނަނީ. ދެންވެސް ރިޔާސަތުން އަންގަވަން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިވާހަކަ ނުދައްކާ. ކަރިސްމާ މިމާއްދާގެ ރައްޔިތުން◌ނަށް މިކަން ވަންހަނާކޮށްފައި ބާއްވަނީ. ވޯޓުނުދީ ކުރީގެ ދުސްތޫރު ތިއްބެވި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރުންނާއި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން. އެހެންމެ، މިޤާނޫނުއަސާސީގެ މިމާއްދާތަކާއި ފާސްކުރެވިގެން ދިޔުމުގެ ސަބަބަކީ މިވަނީ އެ މެންބަރުން. މިކަން އެބަޖެހޭ މިމާއްދާގެ ރައްޔިތުންނަށް އަނގައިން. ދެން އޮތީ 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ). މިމާއްދާއަށް ވާޖިބުދާރީވުމުގައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ 7 މެންބަރުންނާއި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ 13 މެންބަރުން ތިއްބެވި. އެއީ ޖުމްލަ 20 މެންބަރުން. އޭގެތެރެއިން އެންމެ މެންބަރަކު، އަޅުގަނޑު އެމެންބަރުގެ ނަން ދަންނަވާނަން މިހާ އިނގޭތޯ. އެއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު އަހްމަދު ޒާހިރުން ކުރިޔާ ބޭފުޅުން ވާޖިބުތައްވާފައި އޮތީ ހަމަ އެއްދުވަހަކުވެސް ނިންމާނެކަމެއް އިނގިވަޑައިގަންނަވާ. މިއީ ކިހާބޮޑު އަޖައިބެއްތޯ. މިކަމަށް އެބަޖެހުނީތޯ ގޮތަށް ހަމަޖެހުން. އެގޮތް ހަމަޖެހި ކަރިސްމާ މިމަޖިލީހުން މިކަން ނިންމާނީ. އަޅުގަނޑުމެން 30 ނޮވެމްބަރަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ނިންމަން

މިޢާނަގައި ރެއާއި ދުވާލު ތިންއިރު މިޢާނަގައި ތިބެގެން ޖަލްސާތައް ބާއްވާ
މުޒާކަރާކުރެއް ކުރަމުންދާއިރު މުޒާކަރާކުރަމުން ހުރަސްއަޅާ މި
ގެއިލުކުރަމުންދަނީ ދެން ކިރިޔާއްޔާ މިކަންކުރާނީ. މިކަންކުރާ ބައަކު
އެބައެއްނަ އިނގޭތޯ. އެހެންވީމަ، މިވާހަކަތައް އެބަޖެހޭ ދައްކަން. މިވޮޓް
ދިނުމުގާ އެއްކޮޅި އެބަޖެހޭ ރައްޔިތުންނަށް ހާމަކުރެވޭނެ. ދެން އޮތީ، 20
ވަނަ މާއްދާ. 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ރާއްޖޭގައި އާއްމުކޮށް
ވޯޓުދެއްވާއިރުގައި އެބައިމީހުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ 7 މެންބަރުން،
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ 13 މެންބަރުން. އާގެބައިގައި އޮންނާނީ މެންބަރެއް
ފަހަރަކު، 20 މެންބަރުން ތިއްބެވިއިރު އޮންނާނީ މެންބަރެއް ގިނަވާ 19
މެންބަރުންނަށް ހަމަ އެއްވަސް ގޮތަށް ނޭނގެން. ރައްޔިތުންނަށް ހަމަ
ހެޔޮވާ އެއްވަސް ގޮތެއް ރައްޔިތުންގެ ކަމަކަށް ގޯވާތިބުމުގައި މިއިން
ބޮޑުކަމަށް އެނގިވަޑައިގެން ނުވަތަނަވާ. މިހާ ރައްޔިތުންނާ ދުރު، މިހާ
ރައްޔިތުންނަށް ބޮޑުހާމަކަ، މިހާ ރައްޔިތުންނަށް ނާއްމާއިކަން
ކުރަމުންދާ ބައްޕަ މިއާ ބައިވެރިބައިގެން ކިހިނެއްތޯއާ މިކަންކުރާނީ.
ދެން، ތި.އަރުވާގެ އިއްޔެބޮހޭ މެންބަރު މުޙަންމަދު ނަޝީދު ވިދާޅުވި
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަންގަވާގޮތަށް ނޫން އެބައިމީހުން ކަންތައް
ކުރައްވަނީ. އަދިވަރަ ދަންނަވާނީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަންގަވާގޮތަށް
ކަން ނުކުރައްވާ ކަމަށްވަންޏާ އެބައިމީހުން އެގޮތަށް ނުކުރައްވާނެ ނިކަމެތިވާނެ.
އެބައިމީހުން އެ ގޮތުގައި އެކަމަށްވީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ
ވިދާޅުވެގެން މިނިސްޓަރުން ރައްޔިތުންނާ ދުރުކުރަން މި ޒުވާނުންނަށް ގޮތް
ދަމަހައްޓަން އެބައިމީހުންނަށް އަންގާފައި އޮތީވަ އެކަން އެގޮތަށް އެކުރަނީ.
އެހެންނަމަވާ ވޯޓުދީން ގޮތުގައި، އެހެންވެއްޖެ ކަމަށްވަންޏާ
މިނިސްޓަރުގައި މިއިން ވަޒީރުންނަށް މިއީ ތަޙްޤީޤުކުރެއް އެހެއް ބޭނުމެއް
ނުދަންނަ މިނިސްޓަރުން. އެމީހުން އަމަލަށް ދުރުކުރަނީވި ޤާނޫނު އެ
މަނާކުރަމުން. މިއީ ކިޔާބޭ އުނދަގޫވެއްޖެ މިނިސްޓަރ ރައްޔިތުންނަށް
ކުރިމަތިކުރާގައި އެބޭ. އަދިވަރަ ދިފާޢީ މިނިސްޓަރ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް
ގޮވާލަނީ، މިއިބަ ވަޒީރުން މިނިސްޓަރ، މިނިސްޓަރ ވަޒީރުކުރުން ވަކިކުރާ.

އަބަދުވެސްނަމަ މިހާރުވެސް ޤާނޫނުއަސާސީން އެބައޮތީ ލިބިދެއޭ. ބަދަލުކުރެވޭނީ މިޤާނޫނުއަސާސީ..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ. ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

މުލަކަތޮޅު މެންބަރު ޢަބްދުﷲ އަޅުގަނޑު މެންބަރުން ނިންމާލަނީ.

ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކުން:

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު އަބްދުﷲ ސަމީރު ވާހަކަދެއްކުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަވެސް ދަންނަވާލަން އޮތީ، އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުން މިއަދު މެންދުރުގެ ޖަލްސާގައި ނިންމެވި ޤަސްދުކުރެއްވި މަޖިލީހުގެ ކަނޑައެޅުމާ މަޖިލީހުގެ މަޝްވަރާއިން ސިޔާސަތުތަކާބެހޭގޮތުން ތަޢާރުފުކުރެއްވި ހާލަތު ކަނޑައަޅުއްވައިގެން. އެގޮތުންނާ، އަނެއްކާވެސް މަޖިލީހުގެ މަޖިލީހަށް ދަންނަވާލަން މިސަރުކާރުގެ ރައީސް ދެކެވުނު ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ ކަނޑައެޅުއްވައިދޭތޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، ދިވެހިރައްޔިތުންނާ ސަރުކާރު މިކަމަށް ދުވަހެއް ވެރިކަމުގައި އަނގަބަސްކަމަށް މިޤާނޫނުއަސާސީގެ ތަފާސްހިސާބުކުރެވިފައިވާ. މިސްރާފުތަކަށް އަޅުގަނޑު ޤާނޫނުކަރަނީ އިއްޒަތްތެރި މަޖިލިސްގައި ހުށަހެޅިފައިވާ އަބަދުވެސް ޖަވާބު އަދުވާއިރަކަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މިދިޔަ މިޤާނޫނުއަސާސީ ރައްޔިތުންނަށް ހުށަހެޅުމުގައި ހަމައެކަނި ކަމެއް ބާރުވެރިޔާ މި ރިޔާސީ ނިޒާމުގައި، ބަދަލުކުރާނީ ނިޒާމާއި ރިޔާސީ ނިޒާމާ، މިޒަމާނު ބެލެވިން ބައެއްޓަކަށްބޮޑުވުމަކީ ހަރަ ދިރުންބެހެއް މަސައްކަތްތަކަ ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ދޭން އަޅުގަނޑުމެން އެމަސައްކަތް ރައްޔިތުންނަށް ރަނގަޅު ޒަމާނަކީ ހިތްވަރު ދޭން އެކަމުން ހާމަވާނެ ކަށަވަރުވެގެން ރިޔާސީ ނިޒާމު. ހިނގާށޭ ދޭން މިއޮތީ. ބަދަލުވާފަދައިން އިނގޭތޯ (ރ). 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގައި މިބުނަނީ، މިޤާނޫނުއަސާސީ ކަނޑައެޅި އެހެންގޮތަކަށް ބާރުބަހައްޓައިން ފާސްނަމަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އެމަޖިލީހުގެ ހުރި އަސްނަނާ، އެންމެ ފުރަތަމަވެސް މިހިސާ އަސްނަނާ

ވަޒީފާތަކުން ހުރެ ވަޒީފާއެއް އަދާކޮށްދެންނެއް ނުވާނެއެވެ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރިޔާސީ ނިޒާމުގައި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ސާމިލުވާން ބައެއްގެ ގޮތުގައި އަޅުގަނޑުވެސް ރައްޔިތުންނަށް މަޢުލޫމާތު ދިނީ. މިއަދު އަޅުގަނޑުވެސް ފާސްކޮށްފައި މިއޮތީ އެބޭފުޅުން ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާގޮތަށް އެބޭފުޅުން ވޯޓުދެއްވައިގެން އެބޭފުޅުން ހުރިވަޑައިގަންނަވައިގެން ފާސްކޮށްފައި މިއޮތީ. ވަޒީރުންނަށް އެމަޤާމުގައި ތިބޭގެން ގޮސްފައި ރައްޔިތުންނާ ހަމައަށް ވާސިލުވެވޭގޮތަށް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މިއުޅެނީ، ވަޒީރުންނަށް ތިއްބެވައިގެން އެމަޤާމުގައި ތިބޭގެން އެމީހުންނަށް ކުރިމަތިވެދާނެ މިހާރު އޮޅުވެގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މަޤާމަށް. ހުވައިގަތުމަށްފަހުގައި ދެން ރިސާލަތު ދެއްވަންޖެހޭ. އެހެންވީމާ، މިއޮތީ ބޭނުންގޮތަކަށް އެކަން ކުރައްވާފައި. ދެން މިއަދު އެޖަރީ ޖެނެރަލްގެ މަޤާމުގައި ހުންނެވި އޭޖީއާ ސަރުކާރު ވިދާޅުވި، ރައްޔިތުންނަށް މިނިޒާމުގެ ތެރެއިން މިއޮތީ ވަކި ގޮތެއްކަމެވެ. ބުނެދިޔާ މިގޮތަށް އެކަން ގެންދަންވާނީ މުސްތަޤިއްލު ނުގެންދެވޭނެއެވެ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ، މިއޮތީ އެގޮތް ހިނގާފައި އެކަން ކުރައްވާފައި. ކޮށްފައި އެބޭފުޅުން ފާސްކުރައްވާފައި ދެން މިއަދު ކޮންކަމެއްތޯ ފާސްކުރަން މިއުޅެނީ. އެހެންވީމާ، މިއަދަކު އެކަމެއް އެގޮތަކަށް ނުކުރައްވާނެއެވެ. މިއަދު މިއޮތީ އެމަޖިލީހުގައި ޖެހިފައެވެ. ދެން، ގެންދަމާ ހިނގާނީ މިހާރު ރައްޔިތުންނަށް ދީފައި ހުރި މަޢުލޫމާތު، އެމަޢުލޫމާތުގެ ސަރުކާރުގެދަށުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީ ގެރައްކާތެރިކަމުގައި ގެންދަނީ ކޮމިޝަނުގެ ވާހަކަ އެބަހުރި ބުނެފައި އެއީ ހަމަތަކުތަކުގެ އުސޫލެއް. އެއުސޫލުގެ މަތިންނާ ގެންދަމުންދާނީ. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު އިތުރަށް ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ، މިކަން ކުރަންޖެހޭ ބަރުލަމާނަށް މިކަން ކުރެވޭނެ. އަޅުގަނޑު ޖަލްސާއިގެ ކުރިމަތީގެ މުޝާރިކުން ރައްޔިތުންގެ ވާހަކަ އޮސޯ ފުރިހަމަ ގޮތުން އެދިފައި ހަމަ މަސްތ އޭރުގޮތެއްގެ ... ހުރި ގޮތްތަކެއް. އަޅުގަނޑު

އެންމެ މާއްދާއަކަށް އެންމެ އަހުރެއްވެސް ޚިޔާނާތެއްވެސް ބަދަލު ނުކުރައްވާށެވެ. ހަމަ އެގޮތުން މިމަޖިލީހަށް ގެންނަވާށެވެ. ގެންނަވައިގެން އެގޮތުން ފާސްކުރެވޭ މަސައްކަތްކުރައްވާށެވެ. އަޅުގަނޑުމެން މިތިބީ މުޤައްރިރުގެ ޤަހަތުގައި. އިސްތިޢުފާކުރެއްވިއްޔާ އެގޮތުން މަސައްކަތްކުރާނަމެވެ. އަޅުގަނޑުމެން. ކުރިޔާބެހޭވެސް الله ދެއްވާނެއެވެ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް ހައްދުންމަތީގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޞީމް.

(ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާ)

ހައްދުންމަތީ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޞީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދޭ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް ހިތާމަކުރަމުން އަޅުގަނޑު ނިޒާމީ ނުކުތާއެއް ނަގަންޖެހުނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މިނިޒާމީ ނުކުތާ މިނެގީ، މ. އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެންމެ ވާހަކަދައްކަވަމުން އަޅުގަނޑު މި މަޖިލީހުގައި ބުނި އެއްޗަކަށް ރައްދުދެއްވާ ވާހަކަދެއްކެވިއިރު، މަޤްބޫލް އޮޅުގޮތް، ވާނަ އޮޅުގޮތް ޤައުމުގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި މުޙާރިބުކަމަށް އަޅުގަނޑު ބުނި އެއްޗަކަށް ހަދައިގެން ވާހަކަދައްކަވައިފި. އެވާހަކަ ދެކެވުނު ދަންނަވާލަން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ، މިމަޖިލީހުގެ އެންމެ ބޮޑު ދިވެހިރާއްޖޭ ޖުމްހޫރިއްޔާ ހުދު ވެރިރާގެވެސް އަންގައިގެން ކުރި ކަމަކަށް ކޮންމެގޮތަކުން އެކަމެއް ނުވާނެއެވެ. މިކަހަލަ އިޙްތިރާމުކުރަން އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް، ޑީ.އާރް.ޕީ ނުވަތަ އަދިވެސް އެންމެ ދިވެހިރާއްޖޭ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޚިދުމަތަށް އަޅުގަނޑު ތުހުމަތުކުރަނީ އެއީ ދު ރައްޔިތުންގެ މަސައްކަތްކުރާ ދިފާޢުކުރަން. އެކަކު އަންނަކަށް އަދި ވަގުތުދިނުމަކަށްވިޔަސް އަދި ކަންތައްތައް އެގޮތަކަށް ހިނގަމުންދާކަމަށްވިޔަސް އެއީ ތަފާތުބަހައްޓަކަށް ބަޔާނާއި އަޅުގަނޑު އެހެން ދަންނަވާ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާ އެއްޗެއް

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއަށް ނިސްބަތްވާތީ އަޅުގަނޑު ބުނީ އެއްޗެއްނުކުރަން ބުނުން. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އެއީ ރާއްޖެއަށްޓަކައި އުޅަން ރަނގަޅުކުރަން ޖެހޭ ކަންކަމެއް ފެންނާތީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އާދެ، ނިޒާމާބެހޭ ނުކުތާއެއް މެންބަރަކު ވާހަކަދައްކަވަން ހުންނަވަނިކޮށް އެމެންބަރެއްގެ ވާހަކަފުޅަށް ހުރަސްއެޅޭގޮތަށް ނުންގެވީމަ އަޅުގަނޑެން އެވަގުތު ނުކުތުވުނީ. ދެން، އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ނުކުމެވަޑައިގަންނަވާކަށް އަޅުގަނޑު ވަރަށް ދެ◌ރަވަން. ދެން އެހެންނަމަވެސް، އެކަމާ ކުރާނެކަމެއް ނެތް. އާދެ، ދެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމް.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ސަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ފުރުސަތަކަށް އެދި މިދަންނަވާލީ، ފަހަރެއްގައިވެސް މި އިއްޒަތްތެރި މަޖިލީހުގައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ފާޅުކުރައްވާފައިވާ އެގެންދަވާ ސުވާލުފުޅުތަކާއި އަދި ޒާތީގޮތާ ދޭތެރޭ އެއްޗެއް ދަންނަވާކަށެއް ނޫން. އަޅުގަނޑު ހަމައެކަނި ފުރުސަތަކަށް އެދުނީ، ފާސްނުވާ މިދިޔަ މާއްދާތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ވަރަށް މުހިންމު އެއް މާއްދާއެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާބެހޭ މާއްދާ. އާދެ، އަޅުގަނޑަކީ މިމާއްދާއަށް، ފާސްކުރަން ވޯޓު ނުދިން މީހެއް. އަޅުގަނޑު މިފުރުސަތުގައި އެވާހަކަ ދަންނަވަމުން، އަޅުގަނޑު އެމާއްދާއަށް ހަމަ ވޯޓު ނުދިނުމުގައި އަޅުގަނޑުގެ ފިކުރެއް އޮތީ އަޅުގަނޑު ބޭނުން އެ ހިއްސާކޮށްލަން. އަޅުގަނޑަށް އެނގޭ ނީ ޖެހޭ ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ މިމާއްދާ ތަނުގައިވެސް އެނބުރި އަނެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އިންތިޚާބުކުރެވޭން އިންތިޚާބުކުރެއްވިޔާ ދާއިރާތަކުން. އާދެ، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން ބޭނުމީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މިދައުރު 3 ބައި ވަކިވެފައި އޮތް ޑިމޮކްރަސީއެއްގެ ތެރެއަށް. އޭގެ މާނައަކީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާއި އަދި ސަރުކާރާއި ޖުޑީޝަރީގެ ބާރު، ތިން ބާރު ވަކިވެގެންދާނެ. މިހެން މިކަހަލަ ނިޒާމެއްގެ ދިވެހިރާއްޖެ ތެރެއަށް ވަންނަމުންދާއިރު،

އަދުގަނޑެކަށް ނޫނީ މާދަމާ ކޮން ފޮޓޯއަކަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިގަންނަވާ ކޮން ބޭފުޅެއް ކަމެއް މިޤައުމުގެ ވެރިއަކަށް ހުށަހަޅާނީ. ކޮންމެ ބޭފުޅަކު ހުށަހެޅިކަމުގައިވިޔަސް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާކަމުގެ މަޤާމުގައި ހުންނަވާ ބޭފުޅަކު އިންތިޚާބުކޮށް ވަކިކުރާއިރު، އަދުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާގޮތުގައި ހަމައެކަނި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޤަރާރަކުން އެކަނި ފުއްދާލެވޭގޮތަށް މިމާއްދާ އޮތް ގޮތުން އެއީ އަދުގަނޑުގެ މައްސަލައަކަށްވީ. އަދުގަނޑު ޤާނޫނުއަސާސީގައި އެއަށްވުރެބޮޑުކަން މިމާއްދާގައި އެބަ ހިމެނިގެން ދުނިޔޭގެ އެހެން ޤައުމުތަކުގައި އޮންނަގޮތަށް، ހާއްސަ ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލީހަކުން އަދި އެމައްސަލަ ބެލެވުން ދެން އިންޞާފުވެރިކޮށްވާނެގޮތަށް. މިސާލަކަށް އެމެރިކާގައި ވޯޓުގެއްލާ 2 ހަތަރުބައި މެންބަރުން ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާން އަދި ފަނޑިޔާރަކު ހިމެނިވަޑައިގަންނަވާ ޖުނަރަލްގެ ކޮމިޓީއަކުން ފަނޑިޔާރު. އެކަކަށްވުރެ މިކަން ނިމުމުން ދަންޏާ. އެއީ ވާހަކަ އެއް ބާރު ޖަލްސާގައި ފަރާތް އެއީ. އެހެންވީމާ، އެފަދަ ފަރާތެއް ވެރިކަމުން ވަކިކުރަން ހަމައެކަނި ފަރާތަކުން އެކަނި ނުފެތޭ އެއްވެސް ބާރެއް މިމާއްދާ ފަރިހަމަކޮށްދޭނެ ވާހަކަ އެދެކެން އަދުގަނޑު ފޮނި ނުދިނީ. އެހެންވީމާ، މިވާހަކަ ހަމައެކަނި ދަންނަވާލަމުން، އަދުގަނޑު މާދޫލައް ނުވަން އަދުގަނޑު އިންމިދުނިޔޭގެ ހަމައެކަނިވެސް އަދުގަނޑު މިހަމަޖެހިފައި ހުކުމްނަގާއެއް ބާރުވެރިކަމެއް ނެތިކޮށްނުވާ އަދުގަނޑު މި ދެބާރުބަލަން އަންނައިރުގައި ހަމައެކަނިވެސް އަދުގަނޑު ފޮނި ނުދިނީއެވެ ނުހުންނާނަން. އަދި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާބާރު ބާރު އަންނައިރުވެސް ހަމަ ރަނގަޅު ފެންވަރަކަށް އޮވެއްޖެއްޔާ އަދުގަނޑު ފޮނި ދޭނަން. އެއީ، އަދުގަނޑުމެން ބޭނުމެއްނުވާ ބާރުތަކެއް ނޫޅޭ މިޤައުމުގައި ރައްޔިތުންގެ އެއްވެސް ބާރެއްނެތި ހުއްޓުވެން ދަރަނި.
އެހެންވީމާ، ހަމައެކަނި އަދުގަނޑުގެ އެދުވެރި ހުރިހާ ބާރުތަކެއް ސުޕްރީމްކޯޓް.

ސުޕްރީމްކޯޓް އިންޑިޕެންޑެންޓް ރިޕޯޓް. އަދުގަނޑުމެން މިދަޢުވާކުރެވުނީ ވާހަކަ ޖެހިގެން ހުރި އިތުރުބައި ހުވަދުއަތޮޅު

އަދުނާން ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޒިޔާރަތް މިމަޖިލީހުގެ މަސައްކަތްކަމަށް އެންމެބޮޑަށް ހުރަސްއެޅިގެންދާ ޤާނޫނުއަސާސީގެ، މިހާރު ބޭނުންކުރާ ބަޔެއް ޤާނޫނުއަސާސީގެ މާއްދާތަކަށް ބަދަލު ގެންނަހިނދު 29 މީހުންގެ ވާހަކަ މިދައްކަނީ. މި 29 މީހުން ބާރުކޯރުވަން ނެގި ވޯޓުގައި އެއާ އިދިކޮޅަށް އެ 29 މެންބަރުން ވޯޓުދެއްވި. އަދި އެ 29 މެންބަރުންގެ ބައިވެރިންނާއި އެބައިވެރިންގެ ޕްރެސިޑެންޓުގައި ވަޒީރު އަދާކުރައްވާ އެހެނިހެން ބާރުތަކާވެސް ވޯޓުދެއްވި. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން މިދައްކަނީ ވަރަށް ބޮޑުމު ދީ އިސްލާމްދީނުގެ ވާހަކަ. މަސްއޫލިއްޔަތު މިއީ. އެއީ އިސްލާމްދީނަށް ކަރާމާތްތެރިކަމާއި ފުރާޅުގައިން ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަރުކާރުގައި ރައީސް މައުމޫނާއި ރައީސް މައުމޫނުގެ ބައިވެރިން އެމީހުންގެ ފުރިހަމަ ދުލުހާލުބޮލުންބަހާއި ގެންނަ އިސްލާމްދީނު. އަޅުގަނޑު އިސްލާމްދީނަށް، ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް އަމާން ޝަރީއަތް ރީތި ދިރިއުޅުމެއް ގެންސްދިނުމަކަށްބަލައި ފުރިހަމަ ހިންގާ ވެރިކަމެއް ޖަވާބުދާރީކުރުވައި، ޖިންސާއާދުރުކުރުވައި އަދި އެތެރެ ވިޔަނުގެބަތް ހިންގަން ބާރުލާ އިސްލާމްދީނުގެ ނިޔާމް. މިއީ ވަރަށް ބަލާމު ދީ އިސްލާމްދީނުގެ ނިޔާމުގެ ފާހަގަ. މި ދުނިޔާމުގައި މި ދީ އިސްލާމްދީނުގެ ފާހަގަ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ރަނގަޅަށް ޝަރީއަތުން މިދާޔީން ކޮށްދިނުމަށް އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ. މިކަން ނުކުރެވި ކުރިއަށްދާނީ މަޤާމުގެ ހިމާޔަތް މިދަނީ. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާލީ، ސަރުކާރުގައި ބައިވެރިވާ ބާރުތަކާ ބޭނުންވަނީ މި ޖަމާއަތުވެރިވާ ފާހަގަކުރާ ނިޔާމު ދިމަދާކަށް. އަޅުގަނޑުމެން ކަހަލަ ބައެއް މީހުން މިބޭނުންވަނީ، މިޖުމްލަ ސަރާމަތުވާން. ހިނދުކޮޅު މިކަން ކުރިން. ވަރަށް ބޮޑު ދުރަކަށް، ވަރަށް ބޮޑު ހިތާމަކުރަންޖެހޭ. މިޖުމްލައި އެޖަނުޖެހުނު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން އިންސާފުކުރައްވާ ޖުމްލަ 84 މެންބަރުން. އަޅުގަނޑުމެން މިޖުމްލަ ކަމެއް ފާހަގަކުރާ ބޭނުންވަނީ 57 ވޯޓު. ޔައުމިއްޔާ ރައްޔިތުންނަށް ޒާތީގޮތުން ވަނީ. ޔައުމިއްޔާ ރައްޔިތުންނަށް ވޯޓު ނުދެއްވަނީ. މިބޭފުޅުން ހައްދަވާކަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ހުށަހެޅުމާމެދު ރައީސް މައުމޫން ވިދާޅުވާގޮތަކަށް. މިބޭފުޅުން ހައްދަވާކަށް ޤާނޫނުއަސާސީ ހުށަހެޅުމާމެދު މިބޭފުޅުންގެ ވަޒީރު ވިދާޅުވާގޮތަކަށް. މިބޭފުޅުން ހައްދަވާން

ޗެރިވަޅެއިގަންނަވާނީ ރައްޔިތުން އުޅޭގޮތަށް. ރައްޔިތުން އުޅޭގޮތް ވޮޖުދުއްވިމަ ކަންކަން ޒާސްފުގެންނާނީ. އާދަ، އަލުގަނޑުމަންނަން މިރިވަރި ވަޒީރު ބޭފުޅާ، ގައުމު ބޭފުޅާ، ދައުލަތު ބޭފުޅާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާ ބޭފުޅާ، މިދަރުކާރު ކުރިމަތިވެފައިވާ ގަޢުދުތައް ވާހަކަކަމަށް. އެވާހަކައަކީ ނޫން މިދަރުކާރު. އެއީ ވާހަކައެއް މިދަރުކާރު. އާދެ، ގއ. އަތޮޅުގައި ރިޔާސީ ނިޒާމުގައި، ބަދުލުކުރާނީ ނިޒާމަށް ވުޖޫ ޝަރުޢީ ދިރާސާ، ރިޔާސީ ނިޒާމަށް ކުޑަކުރެވޭ މަސައްކަތްކުރުމުގެ ދިރާސާވެސް އަލުގަނޑުގެ ވަރަށް ގާތު ރަށްމަތިވެރިން. އެބޭފުޅުން ޒަމާނުގެބޭފުޅުންގެ އެންމެ އަމަލަކަށް މިއަންނާފަރި ފުރިހަމަކުރުން ދިރާސާ ރައްޔިތުން ސަރުކާރުގެ ސާފުތެރިކަން ރިޔާސީ ފުރިހަމަ ދިރާސާ މިއަދު ބުނަނީ. ރައްޔިތުންގެ އަތުން 4 ސަތޭކަ، 3 ސަތޭކަ، 2 ސަތޭކަ ލިބިގެން ރައްޔިތުން އިހްތިޔާރުކުރާ ސަރުކާރު ވުޖޫދުވެގެން. އެހެންކަމަކުންވެސް އުމުރުން ރިޔާސީ ނިޒާމު ވުޖޫދުނުވި. އެހެންވީމާ، އެއްގޮތަކަށްވެސް މައުލޫމާތު ފުރިހަމަ ދަލީލުތަކާ ރިޔާސީ ނިޒާމަކަށް ވުޖޫދު ނުވޭ. ދެން ޢަޤީ، އުމުރުން ބޭނުންވާ މިނިވަންކަން ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަޒީރުންނާ ސަލާމަތުކުރުމުގެ ނިޒާމު މިގޮތުގައިން އަނބުރާ. އެއީ ޤާނޫނީ ގަވާއިދުތަކުން ނިސްބަތްވާ އަދި ޤާނޫނީގައި ނިސްބަތްވެ، 4 ނިޒާމު އެއްކަމެއްގައި ނިސްބަތްވެ، މިނިވަންކަން ޤާނޫނުއަސާސީގައި ވަޒީރުންނާ ސަލާމަތުކުރުމުގެ އަދުލުވެރި އަތޮޅުގެ މިނިސް ބޭނުން. ޖަވާބުދާރީކުރުވުން ބޭނުން. ހުރިހާ ބޭނުން އުމުރުގެ. މާދަ ޖާގައިގައި ރަށްދިޔުން އުޅޭނީ. ސިޔާސީއަދަބުގައި 3 އަހަރު ފޯމްޓީ. އަދިވެސް ޖަޒީރާގައި އުމުރުން އުޅޭ. އެއަޅުގެ ވަރުގެ ބަސްދަރުން ހަދަނީ ފާފާ ބަސްދޭން ދަޅަނީ ދެކުނަރު ތިބީގެން. އެއްވެސް ތަނެއްގައި ހަރުއްސާ. ހައްތާވެސް ރަނގަޅު ޤިނަވަނީ. ދިރިއުޅުން ދަނީ ދަރަން. މަހުރު ބާނައިޒިއާ މަސް ކަރުނަލު ނޫން. މިއަދާ ޖަމާނުގައި މަސް ނުބާނާ ތިބޭކަމަށް މިހާރު މަސް ބާނަން ފެއްޓީ މަހުގެ އަދު ދަރުކާރުގެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި ޑޮކްޓަރު ވަޙީދު ހަމަވެއްޖެ.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު: އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ބޭނުންވޭ މިކަންކުރުން ސަލާމަތްވާން. ޢިއްޒަތްތެރި

އަދުނާން ހަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ރައީސް، ދަންނަވަން އޮތީ އެންމެ ވާހަކައެއް. އިޚްލާސްތެރިކަމާއެކީގައި

އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާލިހެން ރައްޔިތުން މިތާ އިންތިޚާބުކޮށްފައި ތިއްބެވި

84 މެންބަރުން، އެ 84 މެންބަރުންގެ ވާޖިބު އަދާކުރައްވާނީ......

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ އިންޝާﷲ.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު: އަޅުގަނޑުމެން ދުޢާކުރަމާ ހިނގާށޭ ކާރި ދެބަރި. އެބޭފުޅުންނާ

އަދުނާން ހަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: އަޅާލާކުރައްވާ ނުހާ އަޅުގަނޑުމެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަގުތުހަމަވެއްޖެ. އިރިސްދޮވެއިގެންދެއްވާ.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު: އެބޭފުޅުންނާ ނުލާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވާނެ. ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި

އަދުނާން ހަލީމް ވާހަކަދެއްކެވުން: ރައީސް.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ފާތިމަތު ދިޔާނާ ސަޢީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެން ފުރުޞަތަކަށް

އެދި ދަންނަވާލީ، ދެތިން ނުކުތާއެއް ފާހަގަކުރުމުގެ ބޭނުމުގައި. ފުރަތަމަ

ކަމަކަށް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް އެކުލެވިގެންވާން ގޮތް އަދުން ކީ

[illegible] މިއަދު ސިޔާސީ މައިދާނުގައި އަންހެނުން

އަދާކުރަމުންދާ ދައުރު [illegible] އާދެ،

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ކޮމްޕިއުޓަރ މިއަދު ބަލާލުމުންވެސް އެބަ ތަފާތުކުރާކަން ފެނެއެވެ. މިމަޖިލީހުން ބަލާލުމުންވެސް ބާކީވާ އެކަމަކު އެބަ ހުރިތޯ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަންހެނުން ސިޔާސީ ސަފުގައި ފިރިހެނުންނާ އެއްހަމަހަމަކަން ގެނައުމަށްޓަކައި ހާއްސަ ފިޔަވަޅު އެޅުމަކީ، އެއީ އަންހެނުންނަށް ފިރިހެނުންނަށްވުރެ އަދި މާލީ ބައްޔާ ދެވިދާނެ ބައެއް ބާރުތަކުން ދަރުމަވަންތަކަމެވެ. އެހެންނަމަވެސް، ޗައިނާގެ ޖިސްޓިސްކޮމިޝަން ނުވަތަ އެފަރމޭޓިވް އެކްޝަން އެއީ ޖެންޑަރުކުރާ ދޫކުރަނީކަމަށް އަޅުގަނޑު ދެކެމެވެ.

ޖެހިގެން މިއަދު އާންމުކޮށް ދޭހަވާގޮތުން އެހެންނަމަވެސް އެލެކްޝަނަށް އެއްޗެހި، އެދުވަރާ އެއްގޮތަކަށް ދިވެހިން ހާއްސަ ފިޔަވަޅެއް މިހާރަށް ފެންނަ އަޅުގަނޑު އެއްހަމަކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖެއިން ބައިވެރިވެފައިވާ އަންހެނުންނާބެހޭ މުއާހަދާގެ 4 ވަނަ މާއްދާގައިވާ، އެކްޝަން އަދި ސްޓޭޓް ޕާޓީ ހަމަ ޓެމްޕަރަރީ ސްޕެޝަލް މެޜަރސް ބައި ސްޓޭޓް ޕާޓީ އެ ފަރާތް މިސާލަކަށް މެންބަރުން މަދު ޖެއްސެ ނުވަތަ ޓީ ސޯޝިޔަލް ސްޓާފް ގައިޑް ތަފާތުކުރާ. އާދެ، މިގޮ ހާލަތު ބަލަޖެހޭއިރު ދަތުރުކުރާނެ. މާހައުލު، އަންހެނުންނާ ފިރިހެނުންގެ ހައްޤު ހަމަހަމަކަން އެއްޖެހިގެންގޮސް އަލަމާރުޖެހޭގޮތް ސަރުކާރުން ބައިވެރިވާ ޕާޓީތަކަށް ބަލައި ވެސް ފުރުސަތު ހާސިލްކުރުމަށް.

މިސާލަކަށް ޕާޓީތަކުގެ ނިސްބަތުން ގަސްތު ހާމަކުރާ ދޭހަކަށް. އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ތަރުހީބު ޖަހާ މުއައްސަސާ ތަފާތު ފާހަގަކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ބަރާބަރުންނާ މަޖިލީހަށް، ފޮނުވާން ކުރިމަތިލާ ތަނަވަސް ޚިޔާލު މިހެން އޭގެ ތެރޭ އަދި އެންމެ މާތް މުޖުތަމައު. އެހެންވީމާ ނަމޫނާއަކީ ބަރާބަރީގެ މަޖިލީހެއް ދެންނެވި ބަޖެޓް ފާސްކުރުމުގައި ދިފާޢުކުރާ މުސާރައިން ބޭނުންތައް ތަފާތުވާނެ، އާދެ އަޅުގަނޑުމެން ފެށުނީ ބަރާބަރުކަމެއްގައި، މަޖިލީހުގެ ބަޔަކަށް ވިސްނާފައި ފުރުޞަތު ދެވޭނެ އިއްޒަތްތެރި އެހެން ޢިލްމީ އެއްބަސްވުމެއް ދޭން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑު ކޮމިޝަނަރުން އިސްލާމީ ޝަރީޢަތާ އެއްގޮތަށް ފުރުޞަތުދިނުން ބަރާބަރު ހައްޤު ދެނެގަތުމަށް އެއްބަސްވެގެން އާދެ 3 ވަނަ ކަމަކީ 30

ވަނަ މާއްދާ. އާދެ، ވަޒީރުންނާ ސުވާލުކުރުމާބެހޭ މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، މިމަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާފައިވާ އަސާސީ އުސޫލުތައް ތަންދޭ އެންމެ މަތީ މިންވަރަކަށް، އެންމެ މަތީ ދަރަޖައަކަށް، އެންމެ ފުޅާދާއިރާއެއްގައި ވަޒީރުން މަޖިލީހަށް ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭގޮތަށް އޮތުމަކީ އަޅުގަނޑު އެދޭގޮތް. އާދެ، މިގަޑި އަޅުގަނޑުމެން ހަނދާންކުރަން އެބަޖެހޭ، ޖަވާބުދާރީވާންޖެހޭ ގޮތަކަށް ހަނިވެގެންދާނަމަ އެއީ ކޮރަޕްޝަނާއި ފަސާދައަށް މަގުފަހިވެގެން ދާނެކަމެއްކަން. އެހެންކަމުން އެއީ މިރާއްޖޭގައި އަދި ކޮންމެ ބާވަތެއްގެ ސަރުކާރެއް އޮވެސް، އަދި ކޮންމެ ޕާޓީއެއްގެ ސަރުކާރެއް އޮވެސް، އަދި ކޮންމެ ބައެއްގެ ސަރުކާރެއް އޮވެސް އެއީ އަޅުގަނޑުމެން ޖާގަދީގެން ވާކަމެއް ނޫން. އާދެ، 4 ވަނަކަމަކަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޤާމުން ދުރުކުރުމާ ބެހޭގޮތުން މިއޮތް މާއްދާއަށް ބަލާއިރު، ކަނޑައެޅިފައިވާ ވަކި ޕާޓީތަކެއްގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ ޕްރޮސީޖަރެއްގެ ދަށުން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެމަޤާމުން ދުރުކުރުވުމަށް އޮތުމަކީ އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާކަމެއްކަމުގައި ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު
ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، މިއަދަކީ އަޅުގަނޑުމެން ހިތާމަކުރަންޖެހޭކަމެއް. މިބާބު، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބުގެ ވޯޓަން އެހެންނިހާއިރު ވަރަށް މުހިންމު ކަންތައް މިވަނީ ފާސްނުވެ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ވަރަށްވެސް ޒިންމާދާރު މަޖިލީހެއް. އަޅުގަނޑު އުއްމީދުކުރަނީ، މުސްތަޤުބަލުގައިވެސް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރުތައް ކުޑަވެފައި އޮންނަގޮތަކަށް ހަނިކޮށް އެކަން ކުރުވިގެންދާ ދިޔުމަކީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންނަށް ސިޔާސީގޮތުން ގެއްލުން ހުރި ކަމެއްކަމަށް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިހެން މިދަންނަވާލީ މިފަހަރަކަށް އައިސް، ހަމަގައިމުވެސް އަޅުގަނޑު މިހާރުވެސް މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފުރުޞަތުއޮތުމަށް އޮވެގެން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ހައިސިއްޔަތުން ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނާ އަދި އެހެނިހެން ގޮތްގޮތުންވެސް މިހާ ކުރެވޭ ސުވާލުތަކުން ރާއްޖެއަށް ރަނގަޅު

އަޅުގަނޑު ހުއްޖަތުވުމަށް، މިކަން މިދަނީ. އަންނަމުން ބަދަލުވަމުންދާ
ޒަބާނުކުރަނީ މިކަން ހުށަހެޅުމަށްޓަކައި ބަދަލު ރާވައިގެން ކުރާކަމުގައިކަމަށް.
މިގޮތަށް މިކަށްސަރަޙައްދުގައި މިމަޖިލީހުގެ ބާރު ކަނޑައަޅަން
މަސައްކަތްކުރަމުންދާކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ފާހަގަކުރެވޭ. އިއްޒަތްތެރި
ރައީސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ކޮންމެ ރައްޔިތެއް ދިރިއުޅުމުގައި ހަމަހަމަ ޙައްޤުތަކެއް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ކުޑަކޮށްލަން އަންނަނީ. ވަކިކަންކުރަން
ޖެހޭނީ ބާރުތަކުގެ ރައްޔިތުންގެ ހުރިހާ ތަނެއްގައި ދީބާ ބާރުތަކެއް. އެބާރުތައް
ޖަވާބުދާރީކުރުވުމުގެ ޒިންމާ އަންނަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް. މިއަދު
އަޅުގަނޑު މިހިރީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރެއްކަން. މާދަމާ އަޅުގަނޑު
ނުވެސް އެހެން ބާރުތައް ހުއްޓުވަން އެބާރުތަކަށް ފާޅުކޮށް އެބާރުތާ ރައްޔިތުންނަށް
ޖަވާބުދާރީ، ރައްޔިތުން އަޅުގަނޑު އެއް ރައްޔިތުން ކަންތައްތަކުގައި
މަޖިލިސް ބައިވެރިވާން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގެ
ބާރުތަ، ތަރިކަމުގެ އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނީ. ތަރިކަން ބާރުތަ
ހިނގާ. ޤައުމުގެ ރައްޔިތުން ވަކިކަން ބައިކަން ދިނުމަށްޓަކައި އެ
ވަކިކަން ކުރަން ތިމާ ބައިކު ކުރަނިވެއް ނުކުރަނިވެއް ރައްޔިތުންނަކަށް
ނޫނގެ. އަދި އެކަންތައްތައް ކުރަނީ ކޮން ޓަކައިދޭތެ ރައްޔިތުންނަށް ލިބޭ
ގޮތްކަމެއްލުން ނުއެއް ހިނގޭ. އެކަން އަޅުގަނޑުމެން އެކަމުންބޭނުން
މިކަރުވަނީ މަޖިލިސްގޮތަށް. އެކަން، އެފުރުޞަތު އަޅުގަނޑުމެންނަށް
ގެއްލިގެންދާން ހެނދުން ހުޅުން އަޅުގަނޑުމެން ހަނިކޮށްގެން ނުވާނެ.
އިންތިޚާބުތަކުގައި މިންވަރުކުރާ މިނޫނު މިހިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހެވެ،
މިހާރު މަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑު މިހަރު މިވާހަކަދައްކާ މަޖިލީހުގައި
މިދިޔަ ވޯޓަށްދާން އެކަމާމެދު ފިސާބައިގެން މަސައްކަތްކޮށްދެވޭނެހެން
އެފުރުޞަތު ރައްޔިތުންނަށް ކަރައިދާނޭ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަދިވެސް.
އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން އޮތް ދެވަނަ ވާހަކައަކީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް،
މިހާރު ޤާނޫނީގައި ކަނޑައެޅި ހުށަހެޅިން 29 އަހަރު ޤާނޫނީގެ
ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މަޤާމުގައި މިހާރު ހުންނަ ބާރުތާ އެހެންނެވި.
ދުވަހަކު އިމްޕީޗްކުރަން ނާރާ މިބަނަކަން. އެހިހާގެ މަޤާމު އެހިހާ

ރަސްގެފާނު އަދާކުރެއްވިނަމަ މިތަނަށް އަންނާކަށް ނުޖެހޭނެ ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލިހަށް އަންނާކަށް ނުޖެހޭނެ. އެހެންވީމާ، އެއްވެސް ގޮތަކަށް
އަޅުގަނޑުމެން ބިރުގަންނަނީ ސަރަޙައްދު ނުރުހޭ މިކަންކަން ރަސްގެފާނު
ރައްޔިތުންނަށް އޮންނަގޮތަކީ ފުރުސަތު ބައެއްބޭނުންކުރާނަން. އަޅުގަނޑުމެން
ހިފާނީ ބައްޓަން ބިރުގަނެގަނެ މިއޮޅެނީ. އެ ޢަމަލު ދުސްތޫރާ ހިނގާނެ.
މިއަދު މިތާނގައި މިރޭ ބޮޑުވުން މާދަމާ ހިޔާލުން އެހެން
މަޖިލީހެއްގައިވެސް. އަދި އެހެން ގޮތަކަށްވެސް. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށްވާނަމަ
އަޅުގަނޑުމެން މަސައްކަތަކީ މިކުރަނީ މުޅި ރާއްޖޭގެ ޑިމޮކްރަސީ
ހިފުމުގެ މަސައްކަތް. މިކަމުގެ ސަރަޙައްދުން ނަތީޖާއެއްގެ ގޮތުން ވެރި
ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ނިކަމެތިވެފައިވާނެއެވެ. މިހާރުވެސް ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން
މިތިބި ފަރާތް ނިކަމެތި ބޭރުގައި. އަޅުގަނޑު އަދި ފުރަތަމަ އަދުނާން
ބަލިވެ އޮޅިފަށްޓޭ ފަރާތް މީހުން މިތިބީ ބޭރުތެރޭގައި. އެއީ ކުއްލިވެރިކަމެވެ
އަޅުގަނޑުމެން މިތިބީ މިދަތުރު. އެހެންވީމާ، މިހުރިހާކަމެއް އަޅުގަނޑުމެން
ވިސްނަން އެބަޖެހޭ. އެއީ މިދައްކުރެއި އަޅުގަނޑުމެން މިތިބަ ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުން ކުރުވުން ފަރާތް މަސައްކަތްތަކުގެ ތާގަ ކުރީ ތޯރީތެރިކަމުގައި
ކުރިވިޔައި ނިޒާމަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ފަރަގުކުރެވޭނީ. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ
ނަފްސު ނިމުން އެ މަޖިލީހުގެ. އެހެންވީމާ، އެއީ އަޅުގަނޑުމެނަށް
ފަރަގުކުރާ ނުކުމޭއެވެ. ޕިއޮކޮޓިރު ރައީސް، މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންގެ
ތަރައިން ފާސްކުރާ ދިރާ ކަންތައްތައް....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޕިއޮކޮޓިރު ވެންޓިރު، ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ އިނގޭތޯ.

ހުވަދުއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ދެން، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޕިއޮކޮޓި ފާސްކުރިއަށް ކަންތައްތައް ފާސްކުރަން
ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: މިދިޔައީ އެއީ ވަކިބަޔަކު އިސްލާމްވާ ވާހަކައެއް ނޫން އަޅުގަނޑު
މިދެންނެވީ. އަޅުގަނޑުމެން ތަންކޮޅެއް ބޮޑަށް ތަންކޮޅެއް ފާހަގަކުރަން ބޭނުންވަނީ
ހިނގާނެ ވިސްނަން. ވިސްނައިފިކަމުގައިވާނަމަ ނަތީޖާއެއް އަޅުގަނޑުމެން
ނުކުތީވެސްވެއެވެ. މިކަންތައް ހުރި މަޖިލިސް ފުރުޞަތުދީފައި ނައިސް ކުރީން

ގެންދެވޭނެ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ރާވަންވާނެއެވެ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި
ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މުލަކަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
އަނިސާ އަޙްމަދު މިވަގުތު ވަޑައިގެން ނުވޭ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ
އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙަންމަދު އަނީލް.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު މުޙަންމަދު އަނީލް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދެތިން ނުކުތާއެއް
ފާހަގަކޮށްލާނަން. ދެން އަޅުގަނޑު މިދަންނަވާ، އަޅުގަނޑު މި
ފާހަގަކޮށްލާ ނުކުތާތަކަކީ އަޅުގަނޑަށް މިކަންތައްތައް ވިސްނާލީމަ. އެހެން
ބައެއް މެންބަރުން އަޅުގަނޑުގެ މި ވިސްނުމާއި ޚިޔާލު ތަފާތުވުމަކީ
އެކަށީގެންވާ ކަމެއް. އެހެންނަމަވެސް އެބޭފުޅުންގެ އެ ހިޔާލު ތަފާތުވުމަކަށް
އިޙްތިރާމްކުރާ ބާރުލުމެއް، ހަމަ އަޅުގަނޑުގެ ވިސްނުން ދަންނަވާލާނަން.
ފުރަތަމަ އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ).
އެއީ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ އިމްތިޔާޒުގެ މާއްދާ. އޭގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ
ކަނޑައެޅިގެން ވަރަށް ސާފުކޮށް ދަންނަވަން، ވީ އެންމެ ފުޅާދާއިރާއެއްގައި
ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގައި ރައްޔިތުން
މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީތަކުގައި ހިނގާ ކަންތައްތަކަށް ހަމަ އެންމެ
ފުޅާދާއިރާއެއްގައި އެންމެ ފުރިހަމައަށް އިމްތިޔާޒު ލިބެންޖެހޭނެކަމަށް.
އެހެންނަމަވެސް، މިމާއްދާގައި އަޅުގަނޑުމެން ފާހަގަކޮށްލެވޭ ނުކުތާއެއް
އެބަހުރި. އެއީ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ފުރަތަމަ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ދެން [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]. އެއީ [illegible] މި [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]

ޕްރޮޓެސްޓަންޓުކަމާއި ދިނުން. އެއީ ތަރިކަގުކަދުލް. އެކަމަކު ހަމަ އަދުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. އެހެންކަމުން، މިމާއްދާ އަދި ދެބައިކުޅަ ސުޕްރީމްކޯޓުގެން ނަމަވެސް އިތުރުކަމުގައި އެބަ މިގޮތުގައިން އަންނާނީ އަދުގަނޑު އެކަން ފާހަގަކޮށްފަން. އެކަމަކީ އުޅުންވެސް މިހެން ހިނގައްޖެ، މަޖިލީހަށް މި ގެނަސް މިހެން، މަޖިލީހަށް ދެކެވުނު ނުވަތަ ޕްރެޒިޑެންޓް މިޔާދާ ގޮތަކަށް މަޖިލީހަށް އެދުވާލާ ނުވަތަ ދެކެނޭ ކަންތައްތަކުގައި އެމީހުންނަށް ޕިޔަވަޅުއެޅުމަށް މި އިމްތިޔާޒު ބޭނުންކުރެވިދާނެ، މިއީ ހަމަ އަދުގަނޑުގެން ވިސްނާވަންޖެހޭ ކަމެއް. އެހެންވީމާ، މިންކަމަ ފާހަގަކޮށްލަން. ދެން 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ). 21 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި އަދުގަނޑުން ވަރަށް އަސާސީ ސިފައެއް ރިޔާސީ ނިޒާމެއްގައި، މަޖިލީހުން ފާސްކުރާ ބިލެއް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއި ހަމައަށް ގެނެސް އެ ބިލު ވީޓޯކުރުމުން ދެން އެ ވީޓޯކުރާ ބިލު ރައްޔިތުން މަޖިލީހުން ދެން ފާސްކުރަނީ އަޣްލަބިއްޔަތުން. އެއީ މަޖިލީހުގެ މުޅި އަޣްލަބިއްޔަތުންނޭ ނުވަތަ 2/3 ގެ އަޣްލަބިއްޔަތުންނޭ. ވާހަކައަކީ، ވަރަށް ގިނަފަހަރު މިތާ ދެކޭގޮތުގައި މަޖިލީހުގެ 2/3 ގެ އަޣްލަބިއްޔަތު ލިބޭނީ ސިޔާސީ ކަންތައްތަކުން ދުރުވެ މުޅި މަޖިލީހުން އެކަމަކު އެއްބަސްވެގެންނޭ. އެހެންވީމާ، ބޮޑު އެންމެ ބެލެންސް ސިޔާސީބާރުގައި ރިޔާސީ ނިޒާމެއްގައި ވަރަށް މުހިންމު އެއް ސިފައެއް މިއީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ވީޓޯކުރާ ބިލު 2/3 އިން މަޖިލީހުން ފާސްކުރުން. މިގޮތުން ބަލާއިރު އެމެރިކާގެ ކޮންސްޓިޓިއުޝަނުގެ އާޓިކަލް 1 ގެ ސެކްޝަން 2 ގެ ޕެރެގްރާފް 2 އަށް ބަލައިލާއިރުވެސް ހަމަ މިކަން ވަރަށް ފާހަގަކޮށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާނެ. 27 ވަނަ މާއްދާ އިނގޭތޯ. 27 ވަނަ މާއްދާގައި މިއޮންނަނީ، ސަރުކާރު ވުޒާރާތައް ހެދުމާއި އަދި އެވުޒާރާތަކުގެ މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ ދާއިރާތައް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޖިލީހުން ހުށަހަޅަންޖެހޭނެކަމަށް. ތާއީދުކުރެވޭކަމަށް އިނގޭތޯ. އެހެންނަމަވެސް، އެކަމަކު އުނިއިތުރު ގެނެސް، ބަދަލުގެނެސް މި ހިއްސާކުރާ ކުރިން އެބަދޭ ހަމަ މިމާއްދާއިން. މީގެ ބޭނުމަކީ ކޮންމެކަހަލަ އަދުގަނޑު މިދަންނަވަން އުޅޭ ވާހަކައަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ

ބާރުކަނޑުވާލާ ވާހަކައެއް ނޫން. އެކަމަކު، އަތޮޅުތެރޭ ދެކޮޅުގައި ފެށިއްޖާ މިއީ އެގްޒެކެޓިވް ނުވަތަ ފެޑެރަލް ހިންގާ ޒަރާތުގެ ބާރުތަކަން ޤާނޫނުހަދާ މަޖިލީސް މާ އެކަށީގެންވާ ވަރަށްވުރެ ބޮޑަށް ވަދުން. މިނިސްޓްރީއަށް ކަރާނީ މިފަދަ ނަމުގެއް މިނިސްޓްރީގެ ފަންކްޝަންތަކަން ވާނީ މިފަދަ ކަނޑައެޅުއްވުމާ، މިހުރިހާކަމެއް ރައްޔިތުން މަޖިލީހުން ކަނޑައަޅަން ފެށިއްޖާ ފެރިކަން ކުރާނީ ފެރިކަން ކުރާ ޒާތެއްކަން ނޫން. ގަވާއިދުތަކުއަރަން އެ ބޭނު މަށް ދެވިފައިވަން...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

މުޙައްމަދު އަނިލް ފާހަގަކުރެއްވުން:

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިމާދު ސޯލިހް.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު އިމާދު ސޯލިހް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަތޮޅުތެރޭގެ ފުރަތަމަ ދަންނަވާލަން އާދޭ ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ކޮންގްރެޝަނާއި ބާރުގަދަމީހުން ދެންމެ ވާހަކަފުޅު ދައްކަވައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުވެސް ފާހަގަކުރެއްވި ފަދައިން އަންހެނުންނަކަށް ހުއްސަ ކޯޓުއިން ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ކޮމްޕެޓިޝަން މެދުގައި ހިމެނިގެން އޮފީހަކާ އަތޮޅުތެރޭގެ ބާއީދުކުރުވާކަމެއް. މާދިނަ ބަޖެޓްގޮތަކަށް 3 މިސާލު މުދާގައި ދުވަސްތަކެއް ނެތޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަތޮޅުތެރޭން ޖަމާއަތްތަކަށް އެބަޖެހޭ އަތޮޅުތެރޭން މިދަތުރުކަން އަންހެނުންނެވެސް ސިޔާސީ މައިދާނުގައި އަދި އިޖްތިމާއީ އެހެނިހެން ކަންކަމުގައި ޝާމިލްވާންޖެހޭ އެހެންނެވެސް އެމްޕަވަރމަންޓުން އަތޮޅުތެރޭން މުޖުތަމައު ތަރައްޤީއަން ނިޒާމުތަކުން ވަނީނަމަ މިއަދު އަތޮޅުތެރޭގެ ފިހާރަތަކުގެ މިދާންދޭތެރޭން ހުރި އެކިއެކި ފުރުސަތުތަކާ އަންހެނުންނަކީ ބައިވެރިވުމަކީ ކޮމްޕެޓިޝަން އެމްޕަވަރމަންޓް ވަރި

ކަނޑައެޅޭ ކޮޅަކަށް އުމުރަށް އަޅުގަނޑު ހަމަ ޤަބޫލުކުރޭ ވާހަކައެއްކަމަށް ދަންނަވާލަން. ހަމައެއާއެކުގައި ދެންމެ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަނިލް ފާހަގަކޮށްދެއްވި ފަދައިން 27 ވަނަ މާއްދާގައި އަޅުގަނޑުވެސް ހަމަ ޤަބޫލުކުރޭ އެއްވެސް ބާރެއްގައި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ ބާރުކަނޑައަޅާފައެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރަކީ ވެސް ބާރުކަނޑައަޅާފައިވާ އެ ބާރު ބަޔަކުގައި ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރުން މިސާލަކަށް މިނިސްޓްރީތަކާއި އަދި އެހެނެހެ◌ ވުޒާރާތަކާއި މުއައްސަސާތައް އުފެއްދުމުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ކޮންސަލްޓްކުރުމަކީ ނުކުތާއެއް ނެތް. އަދި އެކަން މައުޟޫޢަކީ ފުރުޞަތުދިނުމަކީވެސް ނުކުތާއެއް ނެތް. އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ދެންމެ އެފާހަގަކޮށްދެއްވި ފަދައިން ވެސް ލާޒިމުކުރާ ހަމަޖެހި ވަނީ ނަމަވެސް ޚާއްސަ ބައްޔަކާއިނާ، އެރިޒަވަން ކަންތައްތައް ދެއްކުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި އެއްބާރު އަސްލުބާރަން ތަފާތުކުރަމުގައި އަޅުގަނޑަށްވެސް ޤަބޫލުކުރޭ. މިހާރު އެ މާއްދާ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ފުޅާގައި އެއްގޮތަކަށް ބަލައިލިކަމަށް ވިސްނަމަ އެކަމަށް ޖާގަދޭކަން އަޅުގަނޑު ފާހަގަކުރަން. ހަމަމިއާއެކުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވާ މިއަދު ފާސްކުރުމަށް ވަރަށް މުހިންމު މާއްދާއެއް އަޅުގަނޑުމެން އަހުން ބިލުގެ ދިރާސާކުރުމުގައި އަޅުގަނޑު ހަމަ އެކަމާ ދެކޮޅުގައި ކަނޑައެޅޭ ހިމެނުމަށްޓަކައި. މިގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުމެން ޤާނޫނުއަސާސީއެއް މިހަދަނީ ވެސް މިހާރު ވެރިކަމުގައި ބަހައްޓައިގެން ވެސް މިހާރު ވެރިކަމުގެ ހިމާޔަތްކުރާކަށްވެސް ނޫން. އަޅުގަނޑު މިޤާނޫނީގައި ހަމަގައިމުވެސް ވަކި ސިޔާސީކޮށްދާއިރު ކުރީގެން މިދަންނަވަނީ، އެ މަޖްލިސްގެ ހިސާބުކުރާނެކަމެއް ނޫން އަޅުގަނޑުމެން މިވަނީ އައިސް މިހިރީ. އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަން އެބަޖެހޭ ވެރިކަމަކީ މާދަމާ ކޮންމެވެސް އެހެން ބަދަލުވެސް ވެރިކަމުގައި ތިބޭނެކަން. އެހެންވީމާ، ކޮންމެ ބަދަލު ވެރިކަމުގައި ތިއްބަސް މިޤާނޫނުއަސާސީ އަޅުގަނޑުމެން ގެންގުޅެން މިހަދަނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ދަރިންނަށްޓަކައި

އަޅުގަނޑުމެންގެ މުޅި މުސްތަޤްބަލަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެން ހަދާ ޤާނޫނުއަސާސީއަކަށްވާއިރު މިކަމުން އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންނަށްޓަކައި ޕްރެޒިޑެންޝަލް ބުނިޔާދު އަސާސީ ޚިދުމަތްތަކާއި އުމުރުން ޕްރެޒިޑެންޝަލް ސިސްޓަމް ބައްދަލުވާ ހިމާޔަތްކޮށްދިނުމަށް ޤާނޫނުއަސާސީވެސް ހުރިހާކަމެއް އަޅުގަނޑު ހަމަގައިމުވެސް ތާއީދުނުކުރަން. އަޅުގަނޑު އެކަމަކަށް ވޯޓެއްވެސް ނުދޭނަން ވާހަކަ މިދަންނަވަނީ ހަމަ ކުރިހުރިގެން މިދަންނަވަނީ. އާދެ، މިއާއިއެކުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މިއަދު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ފާސްކުރުމަށް ދިޔައީ ބައެއް މާއްދާތަކަކީ ހަމަގައިމުވެސް މިކަހަލަ ކަންތައްތަކަކަށް ރިޢާޔަތްކުރެވޭ ކަންތައްތަކެއް. އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަނީ ރައްޔިތުންގެ ހުރި ގޮތުން ރާއްޖޭގައި މަސްލަހަތަކާއި އެބަހުރިކަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ބައެއް ކަންކަން ބެލުމުގައި މިއަދު ހަރަކާތްތަކުގައި ޕާޓީތަކުގެ ދިޔައީ އަދި ފާސްކުރުމަށް ދިޔައީ އަޅުގަނޑު ހަމަ ކަނޑައެޅޭ ކަމަކަށްވަން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން. އެ◌◌ހެންމިވަ، މިއާއިއެކުގައި ދަންނަވާލަން އާދެ މިއަދު ޕާޓީގައި އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނިގެންދާ މަސްއޫލިއްޔަތު ނުވެސް އެއްވެސް ކަމަކަށް ޖެހޭގޮތް ކަނޑައަޅާފައިވާ މިކަމުގައި ނުޖެހޭ އަޅުގަނޑު ހަމަ ވަރަށް ބޮޑު އެއްބަސްނުވުމެއް އަޅުގަނޑު ފާޅުކުރާ ބޭނުންވާއިރު ހަމަ ދަންނަވަން ބޭނުންވޭ ވިލާފުން އެއްބަސްވުމެއް ނުކުރާ މުޅި ޤައުމުގެ މުސްތަޤްބަލަށް ދަތިކުރަމުން ވިސްނައިގެން ޤައުމީ ކަމެއްގައި އަޅުގަނޑުމެން އެހީވެދިން މާއްދާތަކުގައިވެސް ފާސްކުރުން ދިޔައީ މިފަދަވެސް ފާސްކުރަން އަދި އެހީވެދިން ބޭބޭކަމުގައިވެސް ފާސްކުރުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަބްދުﷲ ޝާހިދު.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު بسم الله الرحمن الرحيم. ޝުކުރިއްޔާ އިއް◌ޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ

އަޙްމަދު ޖާހިދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ވާހަކަދައްކަން ބޭނުންވަނީ 4 ވަނަ މާއްދާއާ ބެހޭގޮތުން. އިއްޒަތްތެރި
ރައީސް، ޖޭޕީއެސް ހަރަކާތްތައް އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް އަދި ޕޮލިޓިކަލްމަޤާމު
އުޞޫލުބިލު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އަޙްމަދު ސަޢީދު ހުށަހަޅުއްވާފައި
އެޑްމިނިސްޓްރޭޓިވް ފާސްކުރި. އަޅުގަނޑަށް ހީވަނީ ފާސްކުރުމަކީ
ރަނގަޅުކަމެއް ކަންނޭނގެ. ޖުޑީޝަލްކޮށް އެޑްމިން ފާސްކުރެވުނީ.
ސަފަރަކީ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދެންނެވިފައި އެބައޮތް ވަރަށް މުހިންމު
ބައެއް ކަންތައް އިސްލާހަށް. އެއީ ނަމަވެސް ބަޔަކީ ދިރިއުޅުމުގެ
ދިވެހިރާއްޖޭގައި ކަމަށްވީ. މިދިރުވީ ބޭފުޅުންނަށް ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް
ފުޅުތަކެއްގައި އަދި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މުސްތަޤްބަލަކީ ކުރިމަތިލާ
ވަކި މުއްދަތެއް ވާނުވާން ދިވެހިރާއްޖޭގައި ދިރިއުޅޭކަމަށްވާން. މިއީ
އަޅުގަނޑުމެން ތަންފީޛުކުރާ ދުވަހެއް ޤަރާރެއްގައި އެބުރިލާ ކަމެއް
ތަނާތަނުގައިވެސް ވަރަށް މުހިންމު ކަމެއް ބައޮތް ބަލާ މަސައްކަތެއް. އެއީ
ރައްޔިތުންގެ މުސްތަޤްބަލުގައި ޖަމާޢަތް ރައްޔިތުންނާއި ހިއްސާކުރަން ލިބޭނީ
އެކަމުގައި ދިރިއުޅޭކަމަށްވާނަމަ. މިސާލަކަށް ދަށްނަޒަރެއް، ދިވެހި
ރައްޔިތުން ފަދައިން އެކަން ފުރުސަތުގައި ދިރިއުޅޭނެ. އެހެންވެ އިންތިޚާބު
ކުރިއަށް ރައްޖެއަށް އަލަށް ބައިނަލްއަޤްވާމީ އެކަށް ފަރާތްތަކާއި އެކަމާ
އިންތިޚާބު ކަރުދާސްތަކެއް. އެގޮތަށް ވެގެން ނުވާނެ. އަޅުގަނޑު ހީވަނީ
އެބައި ކަމުދާކަމާދާ ގޮތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން މިފާހަގަކުރާ ދެވަނަ
އެބައި ސެން. އަދި އާދައިގޮތަށް އަޅުގަނޑުމެން ލިބެން އެބައި އާދަ
ދިވެހި ރައްޔިތުން ތަފާސްހިސާބު ކުރިމަތިލާ ވަކި ދުވަސްވަރެއް ވާން
ވަކި މުއްދަތަކަށް ވާނުވާން ދިރިއުޅޭ މިހެންކަމަށް ވާން. އެހެންނަމަވެސް،
ބޭނުންތެރިކަމުގައި އެފަދަ މިކަމާ ކުރިމަތިލެވިދާނެ ކަމެއް ކަމެއް.
އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މާއްދާތަކަށް ފާސްކުރާއިރު ބެހޭގޮތުން އިއްޒަތްތެރި
މެންބަރުން ހުށަހަޅުއްވާ އެބަ ދެއްވާ. އެކަމަށް އަޅުގަނޑު
ދެކެވޭގޮތުގައި ޖުމްލަކަމުގައި ހުށަހަޅާ ބޭފުޅުން. އަޅުގަނޑުމެން
އެކަން އިޖްތިމާޢީ އެބަޖެހޭ. އެއްބައިވާ ބަދަލެއް ދެބަސްވާ ބަދަލެއް
އޮތީ. އެކަމަކު، އެމީހުން ވޯޓުދީގެން އެކަމާ ނުކުތުން ފާޅުކުރުމުގެ

ބަދަރުގައިި އެ ފޫޓު ނުދީ ސަބަބުތަކާއި ކަންނޯނގެ އަޅުގަނޑުމެން
ގަދަބޮޅީ. އަޅުގަނޑު މިފަހު މިހާރުން ބޭރުކަނޑަށްދާ 29
މުންބަރުންގެ ތަރުއިން އެކަކަން. އެކަމަކު، އަޅުގަނޑަކަށް ބާރު އޮތީ އެންމެ
13 ދުވަސް. އެ 13 ދުވަހަށްފަހު ދެން އަޅުގަނޑުމެންް އާބާދީކުރާން
ބޭރުވެގެންދާން. އެހެން މިދެންނެވި އިއްޔަތުވެރި ރައީސް، މިޖާޒުއަސާސީ
ޖާސޫކަރަން ނިންމާޖެހިފައި ނޫފުބަރު 30 ން އަޅުގަނޑަށް ހިފައި، 13
ފަރާކަން ދުވަސް ކަންނޯނގެ ބާރު އޮތީ. ޖާސޫފުއްޖެއްވާ ރައްކަތުންގެ
ޖާއިބަ މަޖިލީހަށް އޮޅުމުގެ ކަން ހުވާކުރުގެން. އިއްޖަތުވެރި ރައީސް،
އަޅުގަނޑު ޖާސޫވާ މާއްދާތަކަށް ބަރާބަރުގައި ކޮންސޫލްޖެހުގައި
މައްސަލައެއް އެބައުޖޭ. ބައެއް އިއްޖަތުވެރި މެންބަރުންނަށް
ރަޖިސްޓްރީކުރެވޭ މި ކޮންސޫލްޖެއް ވިސްނަވާލެއިރުގަންނަވާނީ. އެހެންވެގެން
ކަންނޯނގެ ބައެއް މާއްދާތައް ޖެހިލުވެގެން ދިއައީ. މިސާލަކަށް
ދަންނަވާންޖާ، ކަމުގެ ޖާސޫކުރަން ރައްކާތެރިން މަޖިލީހުން އަދިފަހެއްޓެވުމަ،
ޖާޒުކުރުވަދެއިގެންނިވި ބާރުގެ އަދިފަހެއްޓެވުމަ ހުރިން. މިއަދުގެ
ޖަލްސާގައި، މިޖާގެ ޖަލްސާގައިވާ ބައެއް އިއް◌ްޖަތުވެރި މެންބަރުންގެ
ވާހަކަފުޅުގައި ވިދާޅުވެއްޖެ، ކަމުގެ ޖާސޫވާދާނެ 6 ފޫޓުން، 7 ފޫޓުން
ހުރި 18 ފޫޓުން ޖާސޫވާދާނެ. ނުވާނެ އެހެން. އަޅުގަނޑުމެންގެ
މިމަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީޝަން ބަދަލުވެގެން މިދަނީ. މި ޖާޓީ އުސޫލަށް މި
މަޖިލީހު ހިންގުމުންދާނެ. ހިނގުމުގެ ޖަލްސާއިރުގައި ކަމުގެ ޖާސޫކުރަން
ބަދަލުވެއްޖެއްޔާ އެޖާޓީގެ ބާރުތަކަށް ބައްލަވާން މިމާ ފުދޭވަރަން މިހާރުން
މިއަދު. 6 ފޫޓަކަށް އޮތީ އިތުރުވެ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތާމަ ވާހަކައެއް.
އެގޮތް◌ަކަން ޖާހައްލުވާން. ޖާސޫވާނީ ހަމަ އެކަމުގެންވާ މެޖެރިޓީއެއް
އޮތްގެން. ދެން، އަނެއްކާމަ އިއްޖަތުވެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން ކޮރަމް
ދަރުކާރުވެގެން މިވާހަކަދެއްކީ ސަބަބަކީ މިހާރުވެސް ރައްކަތުންގެ
މަޖިލީސް އެކަހަރެލިވެއި އޮތުގެނުން ކޮރަމް ދަރުވެއްޖެއްޔާ ޖެހިލުމަހެއް
ހިނގުމުންދާރެއް އަޅުގަނޑުމެން 5 ކޮމިޓީ ނުވަމަ 6 ކޮމިޓީ އެއްޗަކާ
ބައްލަވާ. އެއްޗަކާ ބައްލަވާ. އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސައްކަތް

ހަދުވިވެގެންދާނެ. ވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މުސްތަޤްބަލަށް ބައްޓަންކުރާއިރުގައި އަޅުގަނޑުމެން އެއްގޮތަކަށްވެސް ހިމާޔަތްކުރެވިގެންނުވާނެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީސް އޮންނާނީ މިހެން ކަންތައްތައް ހިނގާނީ މިހެން ހިމާޔަތްކުރެވިގެން ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެން މިދަނީ އާ ޖީލުގެ މަސްއޫލިއްޔަތަކަށް. މަސައް◌ކަތްވެސް މުޅިން އާ ޖީލަކަށް ބަދަލުވެގެންދާނެ. އެހެންވުމާއިރުގައި މިކަންތައްތަކަށް އަޅުގަނޑުމެން ރިޢާޔަތްކުރަން އެބަޖެހޭ. ދެން އޮތީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އިޤްތިޞާދުގެ މައްސަލަ، 20 ވަނަ މާއްދާ. 20 ވަނަ މާއްދާގައި ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅުއްވައިގަންނަވާ ބޭފުޅުންނަށް އެ އިޤްތިޞާދުތައް ފަހުން އެބަޖެހޭ. އަޅުގަނޑުގެ އަރު ދެން ވާހަކަދެއްކުމު◌ދެއްކެވި..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ ޝުކުރިއްޔާ.

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ މެންބަރު އަޙްމަދު ޒާހިރު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ މި އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ ކޮމިޓީއަށް ހުށަހަޅައިގެންނެވި ބޭފުޅުންނަށް ވަރަށް ބޮޑަށް އެ އިޤްތިޞާދީ ނުކުތާތައް އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގައި ނަގައިފިން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ނިލަންދެއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޢަބްދުއްލަޠީފް މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބުގެ 36 މާއްދާގެ ތެރެއިން ގޮތުގައިނޭކަން 21 މާއްދާ ފާސްވެ އަނެއް 15 މާއްދާ ފާސްނުވެގެން އެއީ އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިމަޖިލީހުން ލިބުނު ވަރަށް ބޮޑު ހިތާމައެކޭ. އާދެ، ޝަރުޠަކީ ނުތޯ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެން މި ޤައުމު ރިޔާސީ ނިޒާމަކަށް ބައްޓަންވެގެން އެކަން ރައްޔިތުން ބަލައިގަން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމު މިވަނީ ރިޔާސީ ނިޒާމަކަށް ތައްޔާރުވެގެން މިދަނީ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤާނޫނުއަސާސީވެސް ދިވެހިރައްޔިތުން އެދޭގޮތަށްގެނެސް ދިވެހި ރައްޔިތުންގެ ޚިޔާލާއި އަޅުގަނޑުމެންގެ މިމަޖިލީހުން ފާސްކުރަމުން މަސައްކަތްކުރަމުން އަޅުގަނޑުމެން މިގެންދަނީ.

ބިއްޖަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމު ޖުމްހޫރިއްޔާއެއްގެ ރިޔާ ފުރިހަމަ ރިޔާސީ ނިޒާމަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމު ބަދަލުކުރުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ޤައުމުގައި ތިބިބޭފުޅުކަލުގައިވާ ވެރިކަމުގެ، ވެރިކަންކުރާ ފަރާތާއި އަދި ޤާނޫނަކާ ފަރާތާއި އަދި އިދާރީވެރިކަމުގެ ނިޒާމުގެ ބައިބަނޑާ ފަރާތާއި މި ތިންފަރާތުގެ މުސްތަޤިއްލުކަން އަޅުގަނޑުމެން ޤާއިމުކުރުމަށްޓަކައި އަޅުގަނޑުމެންގެ މަސްއޫލިއްޔަތު މިހާރަށްވުރެ ޤާނޫނުގައި އެންމެބޮޑު އެއް ބާރެއްކަމުގައިވާ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ވަރަށް ބޮޑު ބާރުތަކެއް އެބަ ލިބިދެއްވުމަށް. އާދެ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މުސްތަޤިއްލުކުރުވާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އާގޮ ބާރުތަކެއް ލިބިގެން. އެއީ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެރިކަންކުރާ ފަރާތާއި އަދި އިދާރީވެރިކަމުގެ ޤާއިމުކުރާ ފަރާތަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ މި ރައްޔިތުންގެ ހެއްދެވި މަޖިލީހުގެ ފަރާތުން އެކަށީގެންވާ އެ ދުވަހަކުން ކުރާ ޗޮއްކެއް ކަނޑައެޅޭ ބާރު ފުރިހަމަ ނިޒާމު ހަމަޖެހިގެން. އެހެންކަމަށްވާއިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ލިބިދެއްވާ ބާރުތަކަކީ ވަރަށްވެސް މަސްއޫލު ޗޮއްކަމެއް. ހަމައެކަނި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މުސްތަޤިއްލު ޗޮއްކަމުގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކަނޑައެޅިފައިވާ އަޅުގަނޑުމެންގެ ވެރިކަންކުރާ ފަރާތާއި އަދި ހެއްދެވި މަޖިލީހާ އަދި އިދާރީވެރިކަމުގެ ޤާއިމުކުރާ ފަރާތަށް ވަރަށް މުސްތަޤިއްލު ބާރުތަކެއް ލިބިގެންނެވެ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިމަޖިލީހުން އެ ތިންފަރާތުގެ ބާރުތައް އަޅުގަނޑުމެން އެއްބަސްވެގެންދާއިރު ނުވަތަ އިންތިޚާބުކުރެވިގެން ހެއްދެވި މަޖިލީހުގެ ލިބިދެއްވާ ދަންނަވާ ބާރުތައްވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދަންނަވަން ވަރަށް މުސްތަޤިއްލު ޗޮއްކަމުގައި އަދި ވެރިކަންކުރާ ފަރާތަކަށްވެސް އަދި އިދާރީވެރިކަމުގެ ޤާއިމުކުރާ ފަރާތަކަށްވެސް. އެއްޗެއްކަމަކަށްވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޝުކުރުއަދާ ކުރަން ބޭނުންވާނެ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިޤައުމަށް ވަރަށް މުސްތަޤިއްލު ޤައުމެއް. އަޅުގަނޑުމެންނަށް މުސްތަޤްބަލު ޤައުމެއް. އަޅުގަނޑުމެންގެ ދުނިޔެއަށް ޝުކުރުދަންނަވަން ވަރަށް އިހުތިރާމްކުރާ އުޅުއްވާފައިވާ ގޮތުންނެވެ. އެހެންކަމަށްވާއިރު

އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލީހުން މިފާސްކުރާ ބައެއްޤާނޫނުތަކުގައި
އިންތިޚާބުތަކުގައި އަޅުގަނޑުމެން އަޅުގަނޑުމެންގެ އަމިއްލަ އެދުމަކަށް
ބަލައިގެން ނުވާނެ. އަޅުގަނޑުމެންގެ ހައްދުގެ ރައްޔިތުންނަށް
އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނީ އެއްގޮތަކަށްވެސް އަޅުގަނޑުމެން
ޖެހިލުވެގެންނެއްނުވާނެ އަޅުގަނޑުމެން ކަންތައްތައް ނިންމުމުގައި ވަކި
ފަރާތަ◌ކަށް ބިރުގަންނާކަށެއް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދައްކަވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ނިލަންދޫއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އައްސަޔްޔިދު ޢަބްދުﷲ ވަޙީދު.
އަބްދުއްރަޙީމް މުޙަންމަދު
ވާހަކަދައްކަވުން:

މިދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް މި ދައުލަތަށް
ވިސްނުންތެރި ފުރުޞަތެއް މިއަދުގެ 14 މާއްދާ ފާސްކުރެވި އެބައުޅޭ.
އެހެންވީމާ، 14 މާއްދާއާއި ދޭތެރޭ އަޅުގަނޑު މިޖެހުނީ ހުށަހަޅަން ކުރީ
މާއްދާއަކަށްވެ އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކަން ބޭނުންވަނީ. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި
ރައީސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބުގައި މިހުންނަނީ އެއްވަރަށް މާއްދާގެ
(ށ)ގެ ވިސްނުމާއި ފާސްކުރެވޭ. އެއީ ވަރަށް މުހިންމު މާއްދާއެއްކަމަށް
އަޅުގަނޑަށް ގަބޫލުކުރެވޭ. ވަކިކަން ހިންގުމުގެ ބާރުގެ ފަރާތުން ކުރާ
ކަންތައްތައް ހިނގާ ނުހިނގާގޮތް ބަލާ ޗެކްބެލެންސްކުރާ އަޅަންޖެހޭ ހުރިހާ
ފިޔަވަޅެއް އެޅުން. މިހެން އޮންނަ މާއްދާ މިއޮންނަނީ ފާސްކުރެވޭ. އާދެ،
އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ ރައްޔިތުންނާ ސަރުކާރާއި ދޭތެރޭގައި
އެކުގައި އެއްކޮށް ގުޅިގެންނާއި އެކުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ
ތަރުތީބުން. އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ވަކިކުރުން ހިނގާ
ފަރާތުގެ ޙައްޤު އެއްޗެ ބަޔާންކޮށް ޤާނޫނުއަސާސީ ނޫނީ ވަކިކުރުން ހިނގާ ފަރާތް
ޖިންސާނީއަށް ގޮތް◌އްގައިވާ ވަކިކުރުންގައިނީ ބަލާނީ ކުރަންޖެހޭ ހުރިހާކަމެއް
ކުރަންޖެހޭނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ތަރުތީބުން. އާދެ، އެ ބާބު

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ދިނުމަށް ފާސްކުރަންވެގެން މިމަޖިލީހުން މިވަނީ ފާސްކޮށެވެ. އަޅުގަނޑު ހީކުރަން ދެން ޑްރާފްޓިންގް ކޮމިޓީން މިމާއްދާ އެކުލަވާލާއިރުގައި މިމަޖިލީހުން ފާސްކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް އަދި އެހެންނަމަވެސް، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް އެންމެ ފުރިހަމައަށް ބާރުލައި ލިބިގެން ވާގޮތުގައި މިމާއްދާ ޑްރާފްޓުކުރެވިގެން އަންނާނެކަމަށް. ދެވަނައަށް އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އަންހެނުންނާ ދޭތެރޭގައި އާދެ، އަންހެނުން ސިޔާސީ މައިދާނަށް ގެނައުމުގައި ދޭތެރޭގައި މި މަޖިލިސް ވަރަށް އިހްތިމާމުކުރާނީ ދިވެހި އަންހެނުންނާ ދޭތެރެ ކަނޑައެޅުއްވަނީ. އެއްވަރަކަށް 50 ޕަސެންޓު ދިވެހި އަންހެނުންނާ ދޭތެރެ. އާދެ، ސިޔާސީ ނުކުތާވެސް ނަންގަވާން އާއި އެއްގޮތަކަށްވެސް ކޮމިޓީތަކުގައިވެސް އަޅުގަނޑުމެންނާ ދޭތެރޭ ކަންތައް ކުރަމުންދާއިރު ނޫން މިމަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ އަޅުގަނޑުގެ ހިޔާލު އަޅުގަނޑު މިތާ މި ފާޅުކުރަނީ. އަޅުގަނޑަށްވެސް މިނިވަންކަން ލިބިގެންވާ މިމަޖިލީހުގައި އަޅުގަނޑުގެ ހިޔާލުފާޅުކުރަން. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ހީކުރަން ދެން ޑްރާފްޓިންގް ކޮމިޓީން މިބާބުގެ ދެވަނަ މާއްދާ ޑްރާފްޓުކޮށްގެން އަންނައިރުގައި އަންހެނުންނަށް ހާއްޞަ ސިޔާސަތެއް އެކުލަވާލެވޭނެގޮތަށް އާދެ، މިބާބުގެ ދެވަނަ މާއްދާ ޑްރާފްޓުކޮށްގެން އަންނާނެކަމަށް. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޤާމުން ވަކިކުރުން. މިމާއްދާ އަޅުގަނޑު ހަމަ ފުރުޞަތުދޭނީ ހަމަ ރައްޔިތުންގެ މިބާބުގައިކަމަށް އަންނަންޖެހޭނީ. އާދެ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިހާރު މިއޮތީ ރިޔާސީ ނިޒާމަކަށް ދިވެހި ރައްޔިތުން ނިންމާފައި. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ހޮވާނީ ދިވެހި ރައްޔިތުން. އެހެންނަމަވެސް، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ ދިވެހި ރައްޔިތުން ހޮވުމަށްފަހު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޤާމުގެ ޖިނާޔަތް އެންމެ ފުރިހަމައަށް އަދާކުރަމުން ގެންދަނީ ބަލަމުން ގެންދަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން. އެހެންކަމުންވާތީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޤާމުން ދުރުކުރުން އެ ބާރަކަ ގުޅުވާލުމަކީ ކޮންމެ ބާރަކާއި އާދެ، މި

ޤާނޫނުއަސާސީގައި ބަޔާންކޮށް މި މަޖިލީހުން ވަކިކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް އޮންނަން އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ. އަދި އޮންނަންވެސް ޖެހޭނެކަމަށް އަޅުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވޭ. އެއީ ރައްޔިތުންނަށް ޖަވާބުދާރީވާން އެ ސަރުކާރު ޤާއިމުކުރުމަށްފަހު އެ މުއްދަތުގައި ރައްޔިތުންނަށް ޖަވާބުދާރީވާން ތިބޭނީ މިހާރުގައި ތިބޭ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން. އެހެންވީމާ، ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އެ މުއްދަތުގައި ވަކިކުރެވޭނެ އެއްވެސް ގޮތެއް ރައްޔިތުންނަކަށް ނުލިބޭނެ. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް މި ބާރު ލިބެންވެސްޖެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ގޮތުގައި 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) ގްރާވްބްކޮންގައި މިއޮންނަނީ ފުރިން ރަނގަޅުކަން ނޫން. އަޅުގަނޑަކަށް ޤަބޫލެއް ނުކުރެވޭ އެއްވެސް ހާލަތެއްގައި ރައްޔިތުން ހޮވާފައި ހުންނަ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއެއް މިމަޖިލީހުން ހާޒިރުވާ ވޯޓަރުންގެ ތިންބައިކުޅަ އެއްލަބައިއަޅުމުން ވަކިކުރެވޭނެ ޖެހޭނެކަމަށް. އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ.....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

މިލަދުންމަދުލު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ލުބްނާ މުހައްމަދު ޒާހިރު ހުސައިން ވާހަކަދެއްކެވުން: އެއްކޮށް ދާ އަދުލުވެރިކަމާ ބަޔާންކުރާ އުސޫލަށް ވަކިކުރެވޭ ގޮތް. އެއްކޮށް ދާ ފިޔަވަޅަކަށް މިއަދު ބޭނުންކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް އޮންނަންޖެހޭނީ ދެން އަނިޔާއިރުގައި. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު ދައްކަން ބޭނުން އެއްވެސް ވާހަކައެއް އަދި ރަނގަޅަކަށް ނުދެއްކޭ. އެހެންނަމަވެސް، އިއްޒަތްތެރި ރައީސްއަށް އަދުލުވެ◌ރިކަން ދައްކުވުމުގެ ގޮތުން އިރުޝާދުދެއްވުން ޝުކުރިއްޔާ.

މިލަދުންމަދުލު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުހައްމަދު ޝަރީފް ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ގަދަކުރަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ ބާރު ހުރި ތަނަކަށް ހަދަން މި މަސައްކަތްކޮށް ވަކާލާތުކުރަނީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގޮނޑިތަކުގައި ދާއިމަކަށް ތިބެވޭން ވިސްނުނީމާ. ދެން،

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރު ކަނޑުވާލަންކަމަށް މިހާރަކީ ދުވަހަކުވެސް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ރައްޔިތުން އިންތިޚާބު ނުކުރާނަކަމަށް ޔަޤީންކުރެވޭ
މީހުންބަލައި މިއީ އުޅުނު ސުވާލެއް. އާދެ، އެހެންނަމަ ނޫން މިއިން ކޮންމެ
ބޭފުޅަކުވެސް ހަމަ މާދަމާ މިޤާނޫނުގައި ތިބޭން މީހުންނަށް ނޫން.
އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ބަލަންޖެހޭނީ މިރާއްޖޭ އޮތީ ދުވަހަކު
މިޤައުމުގައި މިކަހަލަ ވެރިކަމެއް ހިނގައިރު ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަކީ
ބާރުގަދަ ސަރުކާރު ޖަވާބުދާރީކުރުވާ ކަހަލަ ތަނެއްގެ ގޮތުގައި އޮތީ.
އާދެ، އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ހަމަ އެންމެ މާއްދާއެއް.
ވަރަށް ބައިވަރު މާއްދާތަކެއް ފާސްކުރެވުނު މިދިޔައީ މިއީ ވަރަށް ދެރަކަމެއް.
އެއީ ސަބަބަކީ އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ އިންޞާފު ހުރިހާގޮތަކުން އެންމެހާ
އެ ޖުޑީޝަރީގެ ކޮމިޝަން ފުރިހަމަ ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގައި ހިމެނޭ ޤާނޫނުއަސާސީގައި
ނުގަންނަވާ ކަމަށްވަނީ. އިންސާފު ހުރަސްއެޅުމާ ކޮންމެ ބޭފުޅަކަށް
ޖުޑީޝަލް ކޮމިޝަން ފުރިހަމަ އެޅިފައި އޮތް ޖުޑީޝަލް ސަރވިސް ކޮމިޝަނުގައި ހިމެނޭ
ހަމަޖެހިފައިވާ ބޭފުޅުން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން ހުރި.
އެހެންނަމަވެސް، އެހެންނަމަ ނޫން މިކަންތައްތައް ވެގެން ދިޔައީ.
އެންމެހާ، މިހާރު ފާސްވެގެން އެދިޔަ ހުރި މާއްދާތަކާ ބަހުސްކުރެވުން
ވަރަށްދިޔައިން ވަގުތު ނުކުތް މަޖިލީހުން ދެއްވާފައެވެ. އެހެންނަމަ،
އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވަނީ ހަމައެކަނި 4 ވަނަ މާއްދާ. އާދެ،
އަދިވެސް ޗާޕްކުރެވުނު ފާހަގަކުރުމަކީ ފުދޭއިން ހިފެހެއް އިންޖީނިޔަރިންގ ފެންބަރު
އަދިވެސް ސަރުކާރު ހުރަހެއްވެ އިސްލާހުގައި އެބަހުރި ރަނގަޅު ސިފަތަކެއް.
އެއީ ބޭރުގެ މީހަކު ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތަކަށް ވެވަޑައިގަތުމުގެ ރާއްޖޭގައި ވަކި
ދުވަހެއް ހަރަކާތްތެރިވުން ނޫނީ ރާއްޖޭގައި އުޅޭ މީހަކަށްވުން. މިއިން
އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަނީ މިގެ ކުރީގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލައިދިނު
ދަރަނިވެރި ރާއްޖޭގެ އެކި އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުކުރާ ގޮތަށްބުނު
ފަންޖެހިލި ދެއަޅުގަނޑުގެ މީހުންނަށް. އާދެ، އަޅުގަނޑު ޖުޑީޝަރީގެ
ކޮމިޝަން ގޮވާފަ މި ޖުޑީޝަލް ދެކެނެހިފަހަރު މިޤައުމީ ކަނޑިޔާރު އަސްނަހަރު
ރާއްޖޭގެ އަޅުގަނޑުމެން އިންތިޚާބުކުރާ މީހުންނަށް އެއަޅުގަނޑުގައި ވަކި

މުއްދަތަކަށް ދިރިއުޅުން ކޮންޓްރޯލްކުރައްވާ މީހަކަށްވުން. މި ޝަރުތުތަކުގެ ތެރޭގައި ހިމެނުމަށް. އެހެންނޫނީ ހަމައެހެންގެ މިގޮތަށް މި ގުރާފިޗެގައި ނިރުމަނުއްވާކަމަށްވަންޏާ އެ އަތޮޅެއްގައި ދިރިއުޅޭ މީހަކަށްވުން ނޫނީ އެއަތޮޅެއްގައި ރަޖިސްޓްރީކުރެވިފައިވާ މީހަކަށްވުން. ޙަޤީޤަތުގައި މީގެ ބޭނުމަކީ އެއަތޮޅެއްގެ ޙާލަތު އެނގޭ މީހަކު މަޖިލީސުގައި އެ ރަށް ތަމްސީލުކުރަން އިނުން. އެއީ ރާއްޖޭތެރޭގެ ތަރައްޤީއަށްޓަކައި ވަރަށް މުހިންމުކަމެއް. އެރަށެއްގެ ނޫނީ އެއަތޮޅެއްގެ ޙާލަތު ރަނގަޅަށް އެނގެން. އަންހެނުންނަށް ގޮނޑިތަކެއް ދޫކޮށް ފިރިހެނުންނަށް ގޮނޑިތަކެއް ދޫކޮށް މި މަޖުލިސްގައި އަންހެނުން ވާހަކަދައްކާކަން ނެތީން. މިއީ އަންހެނުންނާ ތަންކޮޅެއް ދުރުކޮށް އެކީ މަޖުލިސްއާއި. އެގޮތުން ގޮނޑިތަކެއް ހަމަޖެއްސޭކަމަށްވަންޏާ އަންހެނަކަށް ޖާގަ ލިބޭނެ ރަނގަޅުކޮށްދޭ ގޮނޑިއެއް ހަމަޖެއްސުން. އެއީ ރަށެއްގެ ތަރައްޤީއަށްޓަކައި ބަހުރުވައިގައިވެސް ތަފާތު އެބަހުރި. ކުރާ މަސައްކަތުގައިވެސް ތަފާތު އެބަހުރި. ވަކި މަސައްކަތްތަކަކަށް ޚާއްސަ ރަށްތަކުންވެސް އެބަހުރި. އެހެންވީމާ، މިއީވެސް ހަމަ ވިސްނާލަން ރަނގަޅު ނުކުތާއެއްކަމަށް ފެނޭ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ވާހަކަ ދާދިފަހުން ކުރެއްވިކަމަށް ކުރަން ބޭނުންވަން. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: بسم الله الرحمن الرحيم. އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. އާދެ، އިއްޒަތްތެރި ރިޔާސަތުން އިއްޒަތްތެރި ހައުސްގައި ކޮޅުމަޑުލުން ކޮޅުމަޑުލުގެ މިއަދު އައީ އެމީސް ޖަހައިގެން. ކުންފުނިއަކަށް މިއަދު އިއްޒަތްތެރި ވަރަށް ބޮޑަށް ހިތާމަކުރަން. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބު މިއަދު ހުށަހެޅިގެން ވޯޓަށް އެހެނުން ދިޔައިރުގައި އެ ބާބަށް އަމަލުކުރެވުން ދިޔަގޮތުން އާދެ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބު ކަނޑައެޅުމާ ފިރިކަން ޤަވާއިދުގެ ބާބު އެ މަޖިލީހުގެ މަސައްކަތް އެންމެންނާ ގޮތަކަށް މިބާބު ބައިބައިކޮށްފައިވާ މަސައްކަތްކުރެވޭނީ. އާދެ، ވޯޓުދީ ގޮތުގައި ވަކި މީހަކު ވޯޓުދީ ގޮތުގައި ވާހަކަދައްކަވާ ނިޒާމު މައްސަލައަށް ފެނޭ. އެކަމަކު، އިއްޒަތްތެރި މި ވޯޓުގެ ނަތީޖާ

އެނަލައިޒްކުރިއިރުގައި ބެލިއިރުގައި އަޅުގަނޑެން ފެންނަނީ ޑީ.އާރު.ޕީއަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިގެންނަވާ ބޭފުޅުން ހަމަ ވޯޓުދެއްވާން ވަކި ގޮތެއް އެނގިވަޑައިގެން ވޯޓުދެއްވިކަމާ އަދި މި ވޯޓުދިނުމުގައި ބައިވެރިވެވަޑައި ނުގަތްކަން. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނަން ހާއްސަކޮށް ދެ މައްސަލައެއްގައި. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ކޮންސްޓިޓިއުޝަން އެއީ ދުވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އެއީ އެ މައްސަލައަކީ މިމަޖިލީހުން ފާސްކޮށްފައި އޮތް ޤާނޫނު އެ ޤާނޫނާއި އެއްގޮތަށް ހުށަހެޅުން އިސްލާހަށް އެބޭފުޅުން ވޯޓުދެއްވި މިމަޖިލީހުން ލިބުނީ 50 ވޯޓު. އިތުރު 7 ވޯޓު ނުލިބިގެން ފާސްނުވި. އެގޮތުން ބަލާއިރުގައި ޑީ.އާރު.ޕީއަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިގެންނަވާ 37 ބޭފުޅުން. އޭގެތެރެއިން 29 ބޭފުޅުންނަކީ އެއްވެސް ގޮތަކަށް މިދަންނަވާ ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓު ނުދެއްވި ބޭފުޅުން އަނެއްބައި ބޭފުޅުން 8 ބޭފުޅުން ވޯޓުގައި ބައިވެރިވެވަޑައި ނުގަންނަވާ. އެހެންވީމާ، މީގެތެރޭގައި ވަޒީރުންގެ އެބަ ހިމެނޭ 8 ބޭފުޅުން. ދެން ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިމަޖިލީހަށް ޢައްޔަނުކުރައްވާ 12 ބޭފުޅުން ހިމެނިވަޑައިގެންނަވާ އޭގެ 20 ބޭފުޅުން ހިމެނޭ. ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިއީ އަންހެނުންގެ މައްސަލައެއް ނޫން. އަންހެނުން ބޭފުޅުންގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ތިން ބޭފުޅުން މިއަދުން ތާއީދުކުރައްވައި. އެހެންކަމުން މިއީ އަންހެނުން މައްސަލައަކަށްވުރެން އަޅުގަނޑު ނުބަލާނަމު. ދެން، އަޅުގަނޑު އެންމެ ދެރަވީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަޤާމުން ދުރުކުރުމާ ބެހޭގޮތުން އޮތް މާއްދާގެ ޝަރުޠުތައް ވޯޓަށް އެހީމަ. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިމަޖިލީހުން ވަކިކުރެވޭނެކަމަށް ހިމެނޭ މަޖްބޫރުވެއް ޖޫން ހިމެނޭ ޝަރުޠެއްކަން މި މަޖިލީހުން ދިން ވޯޓު ފެނުނީމަ އަޅުގަނޑު ހިތަށްއެރީ اعوذ باالله މިކިޔުން شهادة ލިބުނުގައި މިތަނަން ޖާނުވެއްސަ ވޯޓެއް ދެން ނުދޭނަން. ވަކި މިހާރު ބޭނުމީ ވަކި މިހާރުގެ ފިޔަވަހިން ދުވަހުއްބައްލަވާން ހަމަ ވޯޓުލާކަމުގެ ވާހަކަ އަޅުގަނޑުމެން ކުރިންވެސް މިހާރުވެސް ދެއްކިން އެވާހަކަ ދައްކަން މި މަޖިލީހުގައި. މަގުމައްޗަށް ނުކުމެގެން މިކަންތައް ނިންމަން ވާހަކަދައްކާ މީހުންނާ ދުލެއްކަން އަޅުގަނޑު ވާހަކަދައްކާލީން. އޭގެ ވަރަށް ގިނަ ސިޔާސީ

ގެއްލުންވެސް އަޅުގަނޑަށް ލިބުނު. އެކަމަކު، މިއަދު އަޅުގަނޑު ހިތަށްއަރާ މި 29 މީހުން ވަކިކުރުމުގެ ވާހަކަ ދެން ދައްކާކަށް ނުޖެހޭނެ. އެހެންނެއް ނޫންބާއޭ މިހަދަނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ޖޭ.އާރު.ޕީއަށް ނިސްބަތްވެވަޑައިގަންނަވާ 35 ބޭފުޅުން މި ފޮޓޯގައި މި ފޮޓޯކުރެއްވި މާއްދާ ޕާސްނުވުނީ. އޭގެކުރިން ވަކިގޮތަކަށް ފޮޓޯ ނުދެއްވާ 18 ބޭފުޅުން ތިއްބެވީ ފޮޓޯގައި އެއްގޮތަކަށްވެސް ބައިވެރިވަޑައި ނުގަންނަވާ 17 ބޭފުޅުން މުޅިން ޖުމްލަ 35 ބޭފުޅުން ހިމެނިވަޑައިގެންނެވިއޭ. 42 ފޮޓޯ ލިބިނީ 15 ފޮޓޯ ނުލިބިގެން މިމާއްދާ ޕާސްނުވި. މުޅި މާއްދާ އުދުހަރައި ގެއްލިގެން. އެހެންވީމާ، ރައްޔިތުންނަށް ހަޤީޤަތުގައި މި ގެއްލުން ލިބުނީ. ރައްޔިތުންނަށް ބާރު ހޯދައިދޭން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މިތާނގައި އޮންނަން ހައިސިއްޔަތުން މަޖިލީހުގެ ބާއްވަން މި މަސައްކަތްކުރައްވާ ބޭފުޅުން މަސައްކަތްކުރެއްވީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ އެހެންނެއް ނުވާނޭ.....

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: މާތްالله އިރާދަކުރެއްވިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެން މި ޤާނޫނުއަސާސީ ޕާސްކުރާނަން ކުރިއަށް ހިފައި ރައްޔިތުންނަށް.......

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ އިނގޭތޯ.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ހުސައިން ރަޝީދު ހަސަން ވާހަކަދެއްކެވުން: ބާކީ އޮންނާނީ ވައްސަލާމްޢަލައިކުމް.

ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރު މުޙައްމަދު ނަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މިއަދު ފޮޓޯކޮޕީއެއްގައި މިވާ ހާޖުރުވާ ނަންބަރުތަކުވެސް އަޅުގަނޑުވެސް އެ މައުލޫމާތު ވަނީ ލިބިފައި. އަދި ނަތީޖާތަކެއް ވަނީ ފޮނުވައި. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި 30 ވަނަ މާއްދާ ވަޒީރުންނާ ސުވާލުކުރުމުގެ މާއްދާ ޕާސްނުވެ ގޮސްފައިވަނީ ހަމަ މަޖުބޫރުން

ތާއީދު ނުކުރެވޭތީ. ޢިއްޒަތްތެރި ބައެއް މެންބަރުންނަށް ހީކުޑުވަނީ ވަޒީރުން ޖަވާބުދާރީކުރުވޭނީ ހަމައެކަނި ވަޒީރުންގެ މަޖިލީހުގެ މައި ޒިންމާއެއްގައޭ. އެހެން އެ ވާންޖެހޭ ސަބަބަކީ އަޅުގަނޑުމެންގެ މިއަދުގެ ބަޖެޓުގައި އެންމެ ގިނަ މަސައްކަތެއް ހިނގާ ވަޒީރުން އެންމެ ގިނައިން ހާޒިރުވާ ކޮމިޓީތަކަށް ނޫސް◌ވެރިންނަށާ އާންމުންނަށާ ބަންދު ކަންކަން. އެހެންވީމާ، އެމީހުންނަށް ހަމައެކަނި ފެންނަނީ މިތަނަށް ހެނދުނު 9:00 ގައި އައިސް ވަޒީރަކާ ކުރާ ސުވާލު. ވަރަށް ތަރުތީބުން ކުރެވޭ ސުވާލެއް އެކަނި 14 ދުވަހުގެ ނޯޓިސްދީގެން. ބަޔާނަކީ މަސައްކަތްތަކެއް ހިނގާ ކޮމިޓީތަކަށް ހުޅުވާލަންވީ، ނޫސްވެރިންނަށްވެސް ހުޅުވާލަންވީ، އާންމުންނަށްވެސް ހުޅުވާލަންވީ، ވަޒީރުން އެތަނަށް އައިސް ކުރާ މަސައްކަތްތަކެއް ދައްކައިދޭންވީ. އަންނަ އަހަރުން ފެށިގެން މަޖިލީހުގެ ޤާއިމުކުރެވި ޚަބަރެއް ވަކިން ހުންނައިރުގައި ދައްކައިދީން، އަޅުގަނޑުވެސް ދައްކައިދީން. ހަމައެކަނި ޒިންމާދާރުކުރުވުނީ ހެނދުނު 9:00 ގައި މިތާ މައި މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއަކުން ނޫން. ހަމަކު ޖަލްސާ ކޮމިޓީއަށް އަބަދު ވަޒީރުން ހާޒިރުކުރި ހުރިހާ ކޮމިޓީއެއް ބޭރުމުންދާތަން ރައްޔިތުންނަށް ފެންނަ ހިސާބަށް ދިޔައިމަ ވަޒީރުން ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށް ވަރަށް ރިޕޯޓް ފެންނާނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ހިފަން ކޮމިޓީތަކަށް އެކަނި ޕަބްލިކަށް ޖަވާބުދާރީ ނުވެވޭކަމުގެ ވިސްނުން މާބޮޑަށް ވަނިމަހެން އެހެން އެވަނީ. އަޅުގަނޑުމެން ރިޕޯޓު ނިޔާމައި ބޭރުގެމީހުން ފާސްކޮށްދީ އޮތް ދުސްތޫރުވެސް މިއާއި ތަފާތުވާކަން ބަޔާނުކޮށް ނުކުމެކަމުގެ ޤާރަކަރުކުރަނީ. ރިޔާސީ ނިޒާމާއި ބަރުލަމާނީ ނިޒާމުގައިވެސް މަޖިލީހުގެ މައި މަޖިލީހަކަށް ވަޒީރު ޖަވާބުދާރީކަމެއް ނުކުރާނެ. އަމާންކަން ހިނގާނީ ޑިމޮކްރަސީގައި. އެކަމަކު، އެއީ ޑިމޮކްރަސީ ބަޖެޓުގައި މުޅި މެޝިނަރީއަށް މުޅި ޑިމޮކްރަސީގެ. އެހެންވީމާ، އެކަން ހުކުމާރިމަ އަޅުގަނޑުމެންގެ ހިތުން މި ވަރުމާއި ޝަހްރު ފިލުވައިގެންގޮސް ވަޒީރުން ޖަވާބުދާރީކުރުވުމަށް ވަރަށް ރިޕޯޓް ދައްކައިދީން. ރައީސް މަޤާމުން ދުރުކުރުމުގެ މުޅި މާއްދާގެ ޝަރުޢީ އެކަނި ފައިލުވެގެންދިޔަ ސަބަބެއް ހަމަ

އެއްގޮތަކަށްވެސް އަދުގަނޑެކަށް ނުވިސްނޭ. އެ މުޅި މާއްދާއަކީވެސް އޭގެ
ޗާޖުގައި ތަނަވަސް މާއްދާއެއް. ހަމައެކަނި އޭގެ މައްސަލައަކީ 2/3 ގެ
ހާޖަތުވިލިބި މިހުރިގެ އަސްލުވެރިޔަކު އޮތް ތަނުގެ މައްސަލައެއް. އަތަރުވެސް
އަދުގަނޑުމަށް މި ވިސްނުނީ 18 މިހުން 16 ތިބޭގެން ބޭރު
ކަމެއް ނިންމަވާނެ. އެކަމަކު، އަދުގަނޑުމަށް އަށްއެކޭލަން އާތި
ވިސްނައިގަންނަން އުނދަގޫވީ ޖަހާނުއްސުރުން 2/3 ގެ މުޅި މަޖިލީހުގެ
އަށްލަބިއްޔަތަށް އަދުގަނޑުމަށް ވިސްނުން ގެންގުޅުއި ހުރިމަ
އަދުގަނޑުމަށް ވިސްނައި ނުގަނެވިގެން މިއުޅެނީ އަދުގަނޑުމަށް
ބޭނުންކަމުގެ ހާޖަތުވިލިބި ތިން މިހުރިގެ ތެރެއިން 2/3 ގެ
އަށްލަބިއްޔަތު ހޯދަން 16 މިހުންނަން ބޭނު ކަމެއް ނިންމަވައެއް
ނުޖެހޭނެ. އަދުގަނޑުމަށް ހަރުސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރިޔާސަތުގައި
ގެންބަދު އަށްމަދު ޖާހިދު ވިދާޅުވިގޮތަށް ގިނަ މިހުން އެއްކޮޅުގެން އެ
ހާޖަތު ތިބި މިހުންގެ ނިސްބަތް ފުށޮޅުން ބޭރުކުރުމުގެ ފުރުބަދަލުވެސް
ހަމަ ލިބިދޭނެ. އާދިރުގެ ނަތީޖާ ވާނީ އެއްގޮތަށް. މިކަހަލަ އަދުގަނޑުމަށް
ތިރާގައި މިދިޔައީ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ 20 ވަނަ މާއްދާ ފުރިހަމަން
ޖުހިވެސް މަޖިލީހުގެ ކޯޓުއަކަށް ޖަލްސާއަކަށް ހާޖަތުވާ
މިހުރަށް ގެންބަދަލު ލިބޭ ރިޔާސީ އެ މިހުނަދަލު ލިބިދޭނެތޯ ނުނިންމޭ މި
އުފެދޭ ސުވާލުގެ މަށްޗެން. ދައުލަތުންގެ މަޖިލީހުގެ ދަށުން
ދައުރުވެރިޖުމްހޫރިއްޔާގެ ރިޔާސަތު ގެންބަދު އަށްމަދު ޖާހިދުގެ
ވާހަކަފުޅުގައިވެސް އެ ވިދާޅުވި ފުރުޞަތުން އެ ކޯޓުސްރުޖީ އެއީ ހަމަ އޭގެ
ޖޯޑުގައި ތަނަވަސް ކޯޓުސްރުޖީއެއް. މަޖިލީހަށް ހާޖަތުކުރާ މިހުރަށްވެސް
މަޖިލީހުގެ ރިޔާސަތުގައި އިރުޝާދު ނުވިބަލަކަށްދޭ އާދަގެ ފުރުޖުމެން އެ
ބައިވެރިވުމަށް ނާންނާނެ ބިރުގަންނާނެ. އެހެންވީމާ، މިކަހަލަ އުސޫލު
މައްސަލަތަކަށް ވިސްނައިނުގަނެވިގެން މާއްދާތަކަށް ފުރިހަމަކޮށްދިނުމަށް.
އަދުގަނޑު ހަމަ މި އިރިންނަނީ. އެކަމަކު، ދަންނަވާލަން ބޭނުންވަނީ
އެއްގޮތަކަށްވެސް ހިތްޕުޅު ދުށަ ނުކުރަށްވާނެ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް
ބައްޔު ބޭރު ލިބިގެންނޭ މިވާއްދާ މިބާބު ފުރުސަތުގެންދިނީ. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. މިހާހިސާބުން އަޅުގަނޑު ފުރަތަމަ ކަނޑައެޅި ދުވަހުގެ ހަމަވީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު ޤަސްދުކުރަނީ މިރޭގެ 12 ޖަހަންދެން މި ޖަލްސާގައި ހުރި އިތުރު ބޭފުޅުންނަށް ފުރުޞަތު އަރުވަމުން ގެންދަން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެ ވަގުތު އެކްސްޓެންޝަނެއް މި ބަޖެޓުގެ މުއްދަތާއި އަދި ޤާނޫނީގޮތުން ނިމުމާއި މެންބަރުންނަށްވެސް ފުރުޞަތު ހޯދައިދިނުމަށް. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު އެ ވަގުތު އިތުރުކޮށްދީ. ދެން މިފަހުން އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މުޙައްމަދު މަލީހު ޖަމީލް.

އަރިއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު މުޙައްމަދު މަލީހު ޖަމީލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

بسم الله الرحمن الرحيم. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާ ފާސްކުރެވި މަޖިލީހުގެ ކުރިއަށް ނުގެންދެވިގެން މިއަދު ދެންނެވުމުގެ ދަންނަވާ ގަވާއިދުގެ 10 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) ގެ ދަށުން މިކަމާގުޅޭ އަޅުގަނޑު ދެބަސްއެއް ނެތެން. މިއަދު ފާސްކުރެވިދިޔަ ދިރުން އެއީ މި ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާމްދީނުގެ ލިބުނު ހަމަތަކުގެ ބާރުތަކުގައި ދެކޭން. މިހެން މިދަންނަވާ ވ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ދަސްކުރި ނަޒީރު އެ ހާމަކުރި އެންމެ ބޮޑު އެއް ސަބަބު. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާރުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރު އަންނަނީ ސިޔާސީ މަސްއޫލިއްޔަތުގެ ކުރިން ޖެހޭ ކަމެއް. މިހެން މިދަންނަވާލީ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިމަޖިލީހަށް ޙާޟިރުކުރުމުގެ ބާރުވެރިކަން މެންބަރު ކުރުމުގައިވާ ދުސްތޫރީ އަސާސް 32 ވަނަ މާއްދާއި ބަދަލުކުރުން ބަރަބަރު ހުށަހެޅުމުގެ އިޚްތިޔާރު އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން ވާހަކަދައްކަން. ހަމަ މިކަމާގައި ވ.އަތޮޅުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ ޝާހިދު ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމަށް ވިސްނުމަކަށްވުރެ މި ހުށަހެޅުމަކަށްވެސް އަޅުގަނޑުމެން ތާއީދުކުރަން ވާހަކަދައްކަން. މިކަންވެސް ވަރަށް މަޖިލީހުން ޤަބޫލުކުރެވޭއިރު. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރު ދެންނެވި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ ބާރު މަސްވޯލާކުރުމުގެ އަދި ޤަބޫލުކުރުމުގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ޤަބޫލުކުރާ ކަމަށްވާނަމަ އަސާސީ އުސޫލުތަކާއި، ސިޔާސަތުތަކުގެ ބާރުގައި

މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން އެންމެ ބޮޑަށް ބާރުއަޅާ ދެއްކެވި ވާހަކަތައް ހަނދުމަފުޅު ކުރެއްވުމަކީ ކޮންމެހެން ކުރަންޖެހޭނެ ކަމެއްކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މިމަޖިލީހަށް ޢައްޔަންކުރެއްވި ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޝާހިން ހަމީދު އިސްތިޢުފާ ހުށަހެޅުއްވި. އެއީ، މިމަޖިލީހަށް ޢައްޔަނުކުރައްވާ މެންބަރުން ނޫނީ ހުށަހެޅުއްވާ މެންބަރުން ވަކިކުރެވޭނެ ގޮތެއް އެދިއަރާއަކަށް އޮތުން. އެއީ އަޅުގަނޑުވެސް އެ އަސާސީ ސިޔާސަތާ، އުސޫލުތަކުގައި ދެއްކި ވާހަކައެއް. އެއީ، އަޅުގަނޑު ޤަބޫލުކުރާ ކަމަކަށްވާތީ. ހަމަ މި ބާވަތުގެ ސ.އަތޮޅުގެ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޢަބްދުﷲ މަސީހު މުޙައްމަދު ދެއްކެވި ވާހަކަފުޅުވެސް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. މިކަމަކީވެސް ވިސްނަވާ ފުރުޞަތު ހިންގާވަންޖެހޭ ކަމެއް. މިބާބުގެ 37 ވަނަ މާއްދާ ފާސްވެގެންދިޔައިރު 9 ވަނަ މާއްދާ ފާސްނުވެ އަދި 6 ވަނަ މާއްދާއަކަށް ހުށަހެޅި އިޞްލާޙާއި ފާސްނުވެދިޔަ ދިޔުން އެ◌އީ ހަމަ މި ރައްޔިތުންގެ ހާލަތު ވަޒަންކުރުމުގައި، ކުރިމަގު އެޖާތަކުރަމަނުކުރާކަމުގައި ގޮތް ގެވެސްކަމުގައި އަޅުގަނޑު ދެކެން. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ހިތްހަމަނުޖެހުމާއި، ފައިތޫކުރިފުޅާ، ނުފޫޒު އެނދުގައި ބޭނުންވެގެން ވެސް މީހުން މަސައްކަތް ކުރިޔަސް ރައްޔިތުންގެ ހާލައި، ފާބަތަކާ ކަންކަން ފުރިހަމަކުރުމަށްޓަކައި އެދުނީ ހަމަ ފުރިހަމަކުރުމަށް ކަންކަމާއި. އަނެއްކާއްސަ ކަންކަން ފުރިހަމަވެގެން ދިޔުމަށް ރައްޔިތުންގެ ނަސީބު. ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރުމުގައި ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ އަލްއުސްތާޛު މައުމޫން ޢަބްދުލްޤައްޔޫމް މިދާއިރާގެ ވެރިކަމުގައި ހުންނަވައިގެން ހުރިހާ ދުވަހަކު ކަންތައްތަކުގައި ކުރައްވާނެކަމަށް ނުވިސްނަވާ މާދަމާވެސް އަންނާނެކަމަށް ވިސްނަވައިގެން ޤާނޫނުއަސާސީ އިސްލާހުކުރުމުގައި ރައްޔިތުންނަށް ކޮންދުވަހެއް އެކު އެންމެ ހެޔޮކަން ކަމުގައި ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭނެ. މިކަން މިދަންނަވާ ވަރަށް އަސަރުއެކުގައި. އިތުރުވެރިޔާ ވިދާޅުވެފައިވާ، ކާކުތޯ ނުދާނެ މި ގޮތް ހަމަހުން ހިނގާ، ކާކުތޯ ހަދާލަސް ނުދާނުކުން މިތާކާ. މިއީ ވިސްނަވަންޖެހޭނެ ކަމެއް.

ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ. އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު.

އަރިއަތޮޅު އުތުރުބުރީ މެންބަރު ޙުސައިން މުޙައްމަދު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު މާބޮޑަށް ދެރައެއް ނުވަން، މާބޮޑަށް ފިކުރެއް ނުކުރަން. އަޅުގަނޑުމެން މިއުޅެނީ ވަރަށް ބޮޑުކަމަކާ ކުރިމަތިލައިގެން. އެކަން އަޅުގަނޑުމެން ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ. އާދެ، މިއުޅެނީ ރާއްޖޭގެ ސިޔާސީ ޙާލަތަށް ބޮޑު ބަދަލެއް ގެންނަން. ކުރިމަތިވެސް އަޅުގަނޑުމެން ޑިމޮކްރަސީއާ ކިޔައިގެން މިއުޅެނީ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންނަށް ކުރިމަތިވެފައި މިއޮތް މަސައްކަތަކީ، ރައްޔިތުންނަށް ބަޔޭ ބާރު ލިބިދިނުމާއި، މިރާއްޖޭގެ ކަންކަން ސިޔާސީގޮތުން ޑިމޮކްރަސީއަކަށް ބަދަލުކުރަން. އެހެންވީމާ، މިކަމުގައި ދިމާވާނެ މައްސަލަތައް، ހިނގާނެ ބަދަލުތައް، ދެބަސްވުން އުފެދޭނެ. އަދިވެސް އަޅުގަނޑުމެން ދެބަސްވާނެ. އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ހިތްހަމަޖެހޭ ތިމަންނައަށް މިކަން އެންމެ ރަނގަޅަށް އެނގޭނީ. އެހެން ހިތްކުރެއްވުން ރަނގަޅެއް ނޫން. އަޅުގަނޑުމެން އެންމެން ވާހަކަދައްކާ ބަހުސްކޮށްގެން މިކަމަށް ރަނގަޅު ގޮތެއް ހޯދަންޖެހޭނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ މިބާބު ނިމުނުއިރުގައި އިންތިޚާބުކުރެއްވިއްޔާ މިބާބު ނިމުނުއިރުގައި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހަށް ބާރު ލިބޭނެއޭ، ކުރިއަށްވުރެ އިތުރަށް ބާރު ލިބޭނެއޭ. އެންމެ ގޮތަކަށް ނުނިމޭނެ މިބާބެއް. ދެން، އަޅުގަނޑު ދަންނަވާނީ ވަޒީރުންވެސް ސަރުކާރުވެސް ހަމަ ޖަވާބުދާރީކުރުވޭނެ. ހަމަ އެގޮތަށް މިބާބު ނިމޭނީ. އަޅުގަނޑުމެން އެހެންނަމަވެސް، މިގޮ ތުރާގައި ދެބަސްވުން ހިނގާނެ ބަހުސްކުރަން ޖެހޭނެ. އަދި އަޅުގަނޑު ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާއާއި ބެހޭގޮތުންވެސް ހަމަ މިބާބުގައި އޮންނާނެ މާއްދާއެއް. އެމަނިކުފާނުވެސް ހަމަ ވަކިކުރަންޖެހިއްޖެ ހާލަތެއްގައި ވަކިކުރުވޭނެ ގޮތް އޮންނާނެ. އެއީ ދެބަސްވުމެއް ހުރިކަމެއް ނޫން.

މިގައި މިބުނަނީ، ހިސާބަކަށް އަޅުގަނޑުމެންގެ ބަހުސްކުރުމުގައި ނުވަތަ ދުނިޔެމަތީ ބައެއް ޖީއިލްމީކުގައި އެފަދަގެން ވަނީސަލާމް. އަޅުގަނޑުމެން ޖެހުނީ މިކާމުދު ބަހުސްކުރުންގެ ގޮތުގައެއް ހެދުން. އާދި، އަޅުގަނޑުމެނަކީ ޖެހިފައިބިނުވީ ކަރިތިގެއިވެސް މަސައްކަތްކުރާ މީހުން މުސްބަރެއް. ތިބޭރުވުންގެ ދިރާސާކުރުން ހަމަޖެއްސަވައިދެއްވީ، އަޅުގަނޑު އެދިގެންއެވެސް ނުވެ. އާދި، މިއާބަގައި އަޅުގަނޑުމެން މިފަހަރު އަޅުގަނޑުމެން މި ހުރަހެޅުމުގައި މިއަދަކަށް 36 މާއްދާ. އަދި އަޅުގަނޑުމެންގެ ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުންތަކުގައި މި އަދި 34 ކަސްފާސް ނިންގެ. އާދި، ނުރަސްމީ ބައްދަލުވުމުގައި މަދުކޮށް ނަމަވެސް 77 ޔިލްމާނު އެބައޮތް އަޅުސްފައި. މިގެ ތެރެއިން 15% އެއް ބޭނުމެއް ހުރަހެޅުމާފައި އޮތީ. 14% އަދިއެ ބޭނުމެއް، 10% އަދިއެ ބޭނުމެއް. ދެން، ހުރި ފަރާތް ކޮޅުކޮޅު ޔިލްމާނުތަކެއް. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މިއުޅޭ ވާހަކައިގެ މަސައްކަތްކުރެއް ނަމޫ، ޔިލްމާނު އަދުމަޔާފައި މަސައްކަތްކުރެއް ނުދެން. މިފައި މިކަން ރަނގަޅުކުރުމަށް އެބަކަމަށް. މި ރާއްޖޭގައި އަޅުގަނޑުމެން ބަލާލާފައި. އަޅުގަނޑުމެން މި ހުރިހާކަމެއް ބަހުސްކުރިއަރުވައިފައި މި ރާއްޖޭގައި ބަލާލާފައި. އަޅުގަނޑުމެން ދެން ހުރި ބައެއް މާއްދާތަކުގައިވެސް ދެން ހުރި ބައެއް ބާބުތަކުގައިވެސް އަދި އަޅުގަނޑުމެން ދެބަސްވާން. އަދި މިއަދު ހިނގަމުން ނުދިޔަކަމަކީ އަޅުގަނޑުމެން ހަމަ ބަހުސްކުރާނެ. މިގޮތަށް މި ބަހުސްކުރާގޮތުން ތަކުރާރުކުރުން ތަކުރާރު ބާރުތަކުގެ ކަނޑަ ޖާގައިގެ ސަރަޙައްދު ހަމަޖެހުނީ، އަޅުގަނޑުމެންގެ މަޖިލިހަކަށް ވަސީލަތް ހުރިން. އާދި، އަޅުގަނޑުމެން އެބަ ދަށުކަމު ކަރަމު، ފަރާތް ގިނައީން ދިނުމާ ވަރަކަށް. ކަރަމުގެ ވަރަކަ. މިކަން އުސޫލުގެ ބައެއް ބޭނުން ފެނުނުމުވާގެ. އަޅުގަނޑުމެން މިގައި ބައެއް އެސޯސިއޭޝަނެއް ހަދަން އެބަޖެހޭ ދެއްތޯ. މިގައި މިއަންނަނީ ތަޢުލީމީ މަޖިލީހުގެ ޚާއްސަކޮށް ފެންނަ ގޮތުގައި. އުސޫލުން ނުނި ސަރަހައްދުކުރުން މިޔަގި ފަރާކަން ގާނޫނީ ކަނޑައެޅުމުގައި އެބަވެއެ. މި އިއްޔާނުކުރުމުގެ ކުރިމަތިން ނަހުއްޓުމާ ކަރިނާއި ހަދަނީ. ކަރިނާއި

ހަދާނީ. އިހަށްދުވަހު ރަށްކާރިއަރުވާ ކޮމިޓީގެ އިންތިޚާބުގައި ބާއްވައިގެން ތިން އަތޮޅުކުން ކުރިމަތިލެއްވި ނުވަ އެއްވެސް މީހަކު. އެހެންވީމަ، މިދެންނެވި ކޮންމެވެސް ރިޕޯޓަކީ އެސްޓޭބްލިޝްމަންޓެއް ހަދައިގެންނޭ މި ކުރިއަށް މިދަނީ. ދެން މީގައި އަޅުގަނޑުމެން ލިޔަންވީތީ ކޮންމެ އަތޮޅަކުންވެސް އެންމެ މަދުވެގެން އެއް ގޮނޑިއަކަށް ދުވިހުން ކުރިމަތިލާނޭހެން ހެއްދެވުމަށް. އެއީ މިކަން ކުރަން ދާއިރު އެންމެ ދޮށުބަރު ތިބި ދުވަހުން. މިހެން ލިޔަންވީމާ. މިހެންނެއް ނޫން މިކަންތައް ކުރެވޭނީ. މިކަންތައްތައް ކުރިއަށްދާ އުސޫލުތަކަކަށްވެސް ބަލާނޭހެން. ދިވެހިބަހުގެ ޤާނޫނުވެސް އެބަ ދެކެވޭ. އަޅުގަނޑު ދެން މާ ތަފްސީލުކޮށް ނުދާނަން. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ބަލާލާތީ ދިވެހިބަސް. މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ވަޒަންކޮށް ގެންދަނީ ކޮޅާ އެއްޗެއް މިއީ ޓްރާންސްޕެރެންސީ. ދިވެހިބަހުގައި ހަމަ ނުފެންނަކުދިގައި މި ލިބެންތެރިކަމުގައި ފެންނާނެ ހާމަކަން ބޭނު އަދި އެކަމާ ދޮގުވާލާ ފެންނަނަ މިހުރިހާ ގޮތެއް. މިއީން ކޮންމެ ބަޔެއް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ލިބިއަސް ކިބައިގެންނަށް އިސްލާމީ ހުކުރުވީނަމަ. އިސްލާމީ ހުކުރުވީނަމަ މަޖްލިސަށްވަނީ ނޫން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ބައްލަވާ އަޅުގަނޑު މި ނިންމާލަނީ އިނގޭތޯ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މިއަދު ވާހަކައަކީ، އަޅުގަނޑުމެން ދެބަސްވުން އުފެދޭ ފަހަރަކު މާބޭނުން ކަންބޭނުންވާމީހުން. މާބޭނުން ހާސްނުވެ އަޅުގަނޑުމެން ވާހަކަދައްކައިގެން ބަހުސްކޮށްގެން މި ނިންމަން ހުށަހަޅާފައި. ރަށްރިޔާން ބޭނުންވާގޮތަށް މި ޖާނުއަސާސީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް ހެދެންޖެހޭނީ. ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު އައްބާސް އިބްރާހީމް: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑަށްވެސް ފުރުޞަތު ދެއްވީތީވެސް ޝުކުރިއްޔާ. އާދެ، އަޅުގަނޑު ވަރަށް އަވަސްއަވަހަށް

ވާހަކަދެއްކުން: އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިއަދު މި ކުރިމަތިވި މައްސަލާގައި ހިތްހަމަނުޖެހުނު އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ހިތްހަމަޖެހިވަޑައިގެންނެވި ބައެއް މާއްދާތަކަށް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވޯޓުދެވިގެން އެ ފާސްނުވުމުން. އެގޮތަށް ދަންނަވާލަނަމަ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގައި، އާދެ، 1 ވަނަ މާއްދާގެ 3 ގެ (ނ) ގައި އަޅުގަނޑުމެންނަށް ވޯޓުދެވުނު، އަޅުގަނޑަށް ހަމަގައިމުވެސް ވޯޓުދެވުނީ "އަމަންޖެހޭ ޑިމޮކްރަސީއެއް" އެހެން ކިޔާފަ. އަޅުގަނޑު ހިތަށް ފެއްދި ސަރުކާރުން އަދާކުރަނީ ކަމެއް ނުކުރެވުނީމަ އެކަންތައް ކުރައްވަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ބަޔާންކުރެވޭ އުފެއްދުން ޖިނާއީގޮތުން ޤާނޫނުއަސާސީއާ ޚިލާފު ކަންކަމެއް. އެހެންވީމާ، އެ ހިންގާ ބައެއް މަޖިލީހުގެ ޤާނޫނުއަސާސީ އަޅުގަނޑުމެން ނުފެންނާތީ އަޅުގަނޑު ވޯޓުދިނީ. ދެން، 2 ވަނަ މާއްދާގައި އަޅުގަނޑުމެންގެ ހަމަ ވަކިކުރަން ވޯޓު ނުދިނީ އަންނާނީ. ސަރުކާރު މިވަރުގައި އަންނަން ބޭނުންވާ ކަންތައްތަކަށް ބައެއް ތިބޭ ވާހަކަދައްކަމުން އެކި ޤާނޫނީ ފަރާތްތަކުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަންނަ ކަންތައްތަކުގައި އުޅުނީ.

ކަންތައްތަކެއް ވަރަށް ކަންތައްތަކެއް ވަރަށް ނުން ހަމަ ބަޔާޒުކުރެވޭ އެބުރުން މިހާރު އެއްނަބަދަލު އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން. ސަރުކާރު ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޤާނޫނުތަކާއި ބައިވެރިވެގެން އެކަހަލަ ޤާނޫނުތަކާއި ހިލާފު ކަމަށް ކުރިމަތިވެ ނެތިއްޖޭ އިރުގައި މިކަން ރިޢާޔަތްކުރުމުގައި އަޅުގަނޑުމެން މިއީ ފާސްކުރެވޭނެ. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މިކަމުގައި ބައިނަލްއަޤުވާމީ ޤާނޫނުތަކާ ބޮޑު ކަންތައް އަޅުގަނޑުމެން ކުރަނީ ޖަހާކަށް ނުފެންނާ އެވާހަކަ ދައްކާ. ޤާނޫނީގޮތުން ގެންގުޅޭ އެއްޗެއް އިރު އަޅުގަނޑުމެން މަޖިލީހުގެ 56 ވަނަ މާއްދާ އެބޭނުންކުރެވޭ ގެނބު އެއްޗެކަން އަޅުން އެކަން މިތަނުން ގެންގުޅުއްވާ އެކަން ގެންދަން އަޅުގަނޑުމެން ފެންނާނީ. އާދެ، ދެން އެންމެ ބޮޑު ވާހަކައެއް އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން އެއީ 32 ވަނަ މާއްދާ ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާ މަސްއޫލު ވަކިކުރުމުގެ ވާހަކަ. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަގައިމުވެސް އެއީ ޤާނޫނީ ކުރުމުގެ ކުރިން، މަޖިލީހުގެ ވަރަށް ކުޑަކަ އަށްވަނަ ބާބުގައި އެކަން ކުރެވޭނެ ވާހަކަ ހަމަ އަޅުގަނޑުމެން މި

ފާސްކުރާ މިއަދު ފާސްކުރި މާއްދާއެއް 18 ވަނަ މާއްދާ. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ މުސާރަ ކަނޑައެޅުމަށް މިއޮންނަނީ، މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ 2/3 ގެ އަޣްލަބިއްޔަތުން. އެކަމަކު، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުން ވޯޓުދީގެން ހޮވާފައި ހުރި ރައީސް ވަކިކުރަން މިއޮންނަނީ ހާޒިރުވި މީހުންގެ 2/3 ން. ދެން މިހެން◌ވީމަ، ދެން ހިމަންދު ވަރަކައެއް ދެއްކިޔަސްވެސް މީގައި ފޮނުވިފައި އޮތް މަޝްވަރާ މިކަންތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް ނުނިމިއްއ ނިންމި. އާދެ، މުޤައް◌ރިރު ވިދާޅުވި ވަރަށް ހާއްސަ މަޤްސަދުތަކެއްގައި މި ހައްދަވާފައި ހުރި ވަރަށް ހާއްސަ ސަބަބުތަކާ ހުރެއް. އެހެންވީމަ، ވަރަށް ފުންކޮށް ވިސްނާފައި މި ބަދަލުތައް ގެނައަސް ގެންނަންވާނީ. އަޅުގަނޑު ދަންނަވަނީ އެ މަޤްސަދުތައް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އެބައިނގޭ 4 ބާބު އަޅުގަނޑުމެންގެ ކައިރިއަން އައިއިރުގައި އާދަ◌އި އިސްލާމްދީނުގެ ވާރަކައް ނޫން. މިއީ މިބާވަތުގައި ދިވެހި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކަށް ވާން މުސްލިމަ◌ކަށް ވާންވެސް ނުކުރަކުއްވާކައި ނޑި. އަދި އެކަން މިހަނަން ނުކަރުވިރިން އިސްވަޖަހ އައިމަ ވޯޓުވެސް ނޑުއްވިއ މި ޖެހިގޮތް ހިޖިރީގައި ހިންގައިދޭގޮތަށްވެސް ބަދަލުކުރެވިފައި ވާތީ ކަމުގައި އެބަ ހުރި. އަދި ފާސްކުރި ދުވަހު ރިޔާސަތުން ބުނާނެ ގޮތެއް ނެތް. އެހެންވީމަ، މި ކަމުގައި ފާސްކުރުމަށް ދިވެހި ރައްޔިތުން މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަށް ހުރި ވަރަށް ފުރިހަމަ ޙައްޤުތަކެއް ބަލަމުން ގެންދާނީ. އަދި މިއަދު އެ ފާސްކުރާ ކަންކަމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ވިސްނަންޖެހޭ. ހަމަ ހަމައެކަނި ފާސްކުރަން ވަރަށް ގޮތް ވިސްނާފައި. އާދެ، ދެން އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން، މި ރައްޔިތުން ނިޒާމުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވާލަމުން ވޯޓުދިނުމުގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންނަން މިހާރު އަޅުގަނޑުމެން ފާސްކުރަމުން މި ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން އިސްލާހު ނުކުރެވޭ ވޯޓުއް ނަގާކަމުން. އެކަމަކު، އެހެންނަމަ ދޫން މިކަލަފާއިސާ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި. އެއަށް ކަލާނީ ވޯޓުދޭންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުންގެ ހަމަ އެހެންމެ މަގުމުން ވަކިކުރަނީ ކަރުތާ ކަމެއް ކަރުތާނީ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑުމެން ހަމައެކަނި ފާސްކުރަމުން މި◌ޔާ.

އެހެންވީމަ، އެއަހަރު ދުވަސް އިމްތިޙާނަކަށް އަޅުގަނޑު ވާހަކައެއް ނުދައްކާނަން.
މިގައި މައްސަލައަކީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ސުވާލުވެސް ކުރެވޭން އަދި އެބޭފުޅުންނަށް މި މައްސަލައިގައި ޖަވާބުދާރީ ކުރެވޭ ގޮތް ބަލައިދެއްވަން މަޖުބޫރުވެސް ކުރުވޭނެ އާދަ ވިޔަކަން. އެހެންނަމަވެސް، ބަޔާކޮށްފައި..،..

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހުވަދުއަތޮޅު ގައްދޫ ދާއިރާގެ ޢައްބާސް އިބްރާހީމް ފާހަގަކުރެއްވުން: މިކަމަކީ މިހެން އޮންނަކަމެއް. އާދެ، އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މިއުޅެނީ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަސްލު ޤާނޫނީގޮތުން ވިސްނާލަގައިގަންނަވާ. ވަރަށް ގިނަ މިކަހަލަ މަސައްކަތްތައް ކުރިއަށް ގެންދިޔައީ...

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ހުވަދުއަތޮޅު ގައްދޫ ދާއިރާގެ ޢައްބާސް އިބްރާހީމް ފާހަގަކުރެއްވުން: ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އެހެން ވިސްނާނަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ކުޅުދުއްފުށި ދެކުނު ދާއިރާގެ ރަޝީދު ފާހަގަކުރެއްވުން: ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރަން މި ޤަރާރަށް. އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލަން ބޭނުންވޭ ޤާނޫނު. އެހެންނަމަވެސް، އެކަމަކު ވާހަކަދައްކަވާ ވަރަށް ގިނަ މެންބަރުން ވިދާޅުވި، އިސްލާމްދީނުގެ އުސޫލުތަކާ، ބައެއް ގިނަ އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފު އިސްލާމްދީނާ ޚިލާފު ގާނޫނުތަކާ މި ކަމާ ބެހޭ. އެހެންނަމަވެސް، އަޅުގަނޑު މިފަދަ ގަރާރުތަކާ ގުޅޭގޮތުން ތަފާތު. ދިރާސާ އަޅުގަނޑު މި ޤާނޫނުއަސާސީގެ މިއަދު ޤަބޫލުކުރަން ހުންނާނީ. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޤަބޫލުކުރަންޖެހޭ ދަރުމަވަންތަ ޚިޔާލު މި މަސައްކަތާ. މަސައްކަތާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް އަޅުގަނޑުމެން މިކަމަށް މިއަދާ މަސްދަރު... އެހެންވީމަ، އަޅުގަނޑު މިއަދު ޤާނޫނުތަކަށް މިއަދުގެ ދާ

މާއްދާއަކާ ބެހޭގޮތުން އަދުގަނޑު ބޭނުން ވާހަކަދައްކަން ބޭނުންވަނީ. އާދެ، އަދުގަނޑުމެން މިޒަމާނުގެ ކޮންމެ ރައްޔިތަކުވެސް އަދި ކޮންމެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރަކުވެސް ބޭނުންވާނެ އުޞޫލެއްގައި ހުށަ ރައީސަކަށް އިންތިޚާބުކުރަން، އެ ރައީސަކަށް ކަންތައްތަކެއް ކޮށްދޭން. އެހެންވީމަ، އަދުގަނޑުމެން މިއަދު މި ބަހުސްކުރާ މާއްދާއަކީ އެއީ އަދުގަނޑުމެންގެ ރައީސަކު މި މަގުމައްޗަށް ނެރެ އަދުގަނޑުމެން ހިތުހުރިހާ ގޮތަކަށް ހުށަހާއި ދިޔަތަ އިމްތިޔާޒުތަކާ ގުޅޭ އަދުގަނޑުމެން ޑިސްކޯލިފައިކުރެވޭނީ ކޮބާ އެއްޗެއް ނުވޭ. އެހެންވީމަ، އެވަރު ކަންތައްތައް އަދުގަނޑުމެން ޑިސްކޯލިފައި، ދުރާލާއިރު މިއީ އަދުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ ކަމެއް މިއަދު. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިއަދު ހަވީރު 8:30 ން ފެށިގެން އަދުގަނޑުމެން މި ހުށަހެޅުނު މިތަނުގައި ވަގުތުތަކެއް މި ހުށަހެޅީ. އަދުގަނޑުމެން މި ކޮންފަރެންސް ގޮތުގައި ޕަބްލިކަށް ދިޔުން އަދުގަނޑުމެން ހައިޖެކްކޮށްގެން ކަހަލަ ގޮތަކަށް އަދުގަނޑުމެން ތިއްބާ މަސައްކަތްކުރުމަށް މިދަނީ މިއަދު. އެހެންވީމަ، މިހާ ގިނަ ވަގުތުތަކެއް އަދުގަނޑުމެން މިތާނގައި ހޭދަކޮށް އަދުގަނޑުމެން ނަތީޖާ ނުނިކުންނަ ކަމަށްވަންޏާ އެއީ މައްސަލަތަކެއް އެއީ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ދެން، ކޮމީ ވާހަކައިގެ އަދުގަނޑު ބަލައި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވިދާޅުވެއްޖެ އަންހެނުންނަށް ވަކި ހުއްބަ ގޮނޑިތަކެއް، ޒުވާނުންނަށް ވަކި ހުއްބަ ގޮނޑިތަކެއް، ނުކުޅެދޭ މީހުންނަށް ވަކި ގޮނޑިތަކެއް ހުއްބަކުރި ވާހަކަ. ރަނގަޅު ވާހަކައެއް އެއީ. އަދުގަނޑުވެސް މިއީ ޒުވާނުންނަށް 5 ގޮނޑި މިމަޖިލީހުގައި ހުސްކުރަންޖެހޭނެކަމަށް އެ ބަދަލުގައި ހުށަހަޅާ، އެ ފާސްކުރެ، އެއަށް ތާއީދު ނުލިބުނީއްޔާ، އެ ބާކީވެގެންދިޔައީ. އެއަކަށް މަޖިލީހުގެ ތާއީދު ނުލިބުނީ. އެހެންނަމަވެސް، މިހާރު އަންހެނުންނާ އަދުގަނޑުމެންނަން އަލަށް އެވާހަކަ ނަގައިގެން އެކަމުގައި ބަލަނީ ހިތްހަމަޖެހިގެން މިގޮ އެއް މާއްދާ މި ފާސްވެދިޔައީ. އަދުގަނޑުމެންނަން އެނގޭނެ މިތަނަން އައިއިރުގައިވެސް އެއަކަށް އަދުގަނޑުމެންނަކަށް އިސްލާމްގެ ފެމިނިޒަމްވެސް ނޫން. އެއީ އިސްލާމްގެ

ތަފާތުތަކެއް އޮތް އެއްޗެއްވެސް ނޫން. އެކަމަކު، އެވެސް ޚިޔާލުކުރެވޭނެތާއި. މިއީ އަޅުގަނޑުމެން ވިސްނަންޖެހޭ ކަމެއް. އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު އެއްބަސްވާ ގޮތެއް އެބައޮތް. ވަކި ބަޔަކަށް ގޮނޑިތައް ޚާއްސަކުރަން. އެވަ◌ަގުތެއްގައި އެޤައުމެއްގައި ތިބި އަންހެން ނިސްބަތުގެ ބަޔަކަށް ގޮނޑި ދޭން އަޅުގަނޑު އެއްބަސް. ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގައި މިހާރު އަޅުގަނޑުމެންގެ އިންތިޚާބުކޮށްފައިވާ ދާއިރާތަކުގެ ތެރެއިން 72 ގޮނޑީގެ އިތުރުން އެއީ މިހާރުގެ ގޮތުން ވެއްޖިއްޔާ އެންމެ ގިނަ ގޮނޑި ލިބޭނީ ތ.އަތޮޅުން. ސުނާމީގައި އެންމެ ބޮޑެތި ގެއްލުން ލިބިފައި ތިބި މީހުން ތިބީ ތ.އަތޮޅުގައި. މަޑިފުށި، ވިލުފުށި، ބުރުނި، މިމީހުން ތިބި އެންމެ ބޮޑު ހާލަތުގައި. އެހެންވީމަ، އެކަހަލަ މިހުންނަ ގޮނޑިތަކެއް ރިޒަރވްކޮށްފައި ބަހައްޓަން އަޅުގަނޑު ބޭނުން. ތަފާތުގައި އެންމެ ހާލަތުގައި ބިރު، ކުއްލި ނުރައްކަލުގެ މިކަހަލަ ހާދިސާތަކުގައި އަންނަ ބަޔަކަށް ގޮނޑިތަކެއް މިހުންނަން ކަނޑައަޅަން އަޅުގަނޑު ބޭނުން. އެހެންވީމަ، އެކަހަލަ ގޮތަކަށް ބަހައްޓަން، އެކަމަކު، އެހެނީ ނޫން އޮތީ ގޮތަކަށް އެއްވެސް ބަޔަކަށް ވަކި ގޮނޑިތަކެއް ޚާއްސަކޮށްދީފައި ވެއްޖިއްޔާ އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިދަންނަވާ ކަހަލަ ހަމަހަމަކުރުމުގެ އުސޫލު އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ނުލިބޭނެއެވެ. އަޅުގަނޑު މިދަންނަވަނީ އަޅުގަނޑުމެންނަކީ އެންމެންނަށް ހަމަހަމަ ގޮތުގައި މަސައްކަތްކުރާ ބައެއް. އެހެންވެއްޖެ ކަމަށްވާނަމަ އަޅުގަނޑުމެން ބަޔަކަށް 10 ގޮނޑިއާއި، 5 ގޮނޑިއާއި، 3 ގޮނޑި ދީފިކަމަށްވާނަމަ ހަމަހަމަކަން ގެއްލޭ އެބަ. އެހެންވީމަ، އެހެންނޫން ނުލިބޭނެ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑުމެން ހަމަހަމަކަން ނޫނީ އެއްވަރަކަށް ޖެހެންޖެހޭ ބަހާލުމަށް ޒަމާނުގައި އަތޮޅުފަރާތުން. މިދަންނަވާ ކަހަލަ ސުނާމީއެއް ކަހަލަ ބޮޑުކަމެއް ކޮންމެވެސް ކަހަލަ ކަމެއް އައިސްގެން. އެހެންވީމަ، އެކަހަލަ ދަނޑިވަޅުގައި އެއަށްނަ ސަރަޙައްދުތަކަށް ގޮނޑިތަކެއް ރިޒަރވްކުރަން އަޅުގަނޑު ވަރަށް ބޭނުން އެ◌ެދެން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ، ޢިއްޒަތްތެރިރިޔާސަތަށް އަޅުގަނޑު ޢިއްޒަތްތެރި ކޮމިޓީގެ މުޤައްރިރަށް
ދަންނަވަން..

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އެ ހިޔާލު އެގޮތަށް ބަޔާންކުރައްވާށޭ. އަދި ހަމަ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، އަޅުގަނޑު
ކުރުކޮށް އެއްޗެއް ދަންނަވާލާނަން. މިގައި އަޅުގަނޑު އެންމެ ދުރަވާ ކަމަކީ
މިހާތަނަށް ހުށަހެޅުން އެންމެ މި ޕާޓީތަކުން މިކަންތައްތަކުން އެންމެ ގިނަ
ހިޔާލު އެންމެ ގިނަ ހުށަހެޅުންތައް ހުށަހަޅާފައިވަނީ ޕާޓީތަކުން ކޮމިޓީގެ
މެންބަރުން. ޝުކުރިއްޔާ، އެހެން އެހެން އެއްކަލަ ޕާޓީތަކުން ކޮމިޓީގެ
މެންބަރުން މިއަދު ގިނަ ހުށަހެޅުންތަކެއް ހުށަހެޅުއްވި މިގައި އެންމެ
އެއްކޮޅަށް މި ޤާނޫނު ފާސްވެގެން ދިޔުމަކުންނެއް މިގައި މަޖްލިސަށް ނުބޭ. މިގައި
މަޖްލިސަށް އުޅެވޭނީ އެ މަޖްލިސަށް ނުފެންނަނީ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ވަގުތު ހަމަވެއްޖެ، އިނިންދުވަގެއިގަންނަވާ.

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ޝުކުރިއްޔާ، އަޅުގަނޑުމެން ކޮމިޓީރިޕޯޓް މުޅިމަޖިލިސުން މަސައްކަތްކޮށްދެއްވި
އަޅުގަނޑަށް ހީވޭ...

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: އިނިންދުވަގެއިގަންނަވާ...

ކޮޅުމަޑުލު މެންބަރު ރިޔާޒް ރަޝީދު ވާހަކަދެއްކެވުން: އިއްޒަތްތެރި ރައީސް، މިކަން ހަމައެކަނި ފަހަރަށް. ދެން ދިން
އިންޒިލާރުތަކަކަށް.....

އަޙްމަދު މެންބަރު ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިގައި

ބުސްނުއްސުޖުދު ވާހަކަދެއްކެވުން: ފާސްވެގެންނުދިޔަ މާއްދާތަކާ ބެހޭގޮތުން ވަކިވަކިން ކޮންމެ މާއްދާއަކަށް
ބަލައިލުމަކީ އަދުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި އަދުގަނޑަށް ހިފަނީ ވަގުތެއް
އެކަމަކަށް ތަނެއްނުދޭ. އެހެންވީމަ، އަދުގަނޑު ޖުމްލަގޮތެއްގައި ދަންނަވަން
ބޭނުންވަނީ، މިބާބުގެ މިހާރު ހުރި ފާސްނުވެ މާއްދާތައް އަދުން
ޑްރާފްޓްކުރެވިގެން އަންނައިރު ނުވަތަ އިސްލާހުކުރެވިގެން އަންނައިރު
އަދުގަނޑުމެންގެ ރާއްޖޭގެ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް ފާސްކުރާނީ އެންމެ
ބާރުގަދަ އެއް މުއައްސަސާކަމަށް ދައުލަތުގެ. އެ މަޤްބޫލު
ބާޠިލުކުރެވޭގޮތަށް އަދި ސަރުކާރު ރައްޔިތުންގެ ކުރިމަތީގައި
ޖަވާބުދާރީކުރެވޭނެ ގޮތަކަށް މިބާބުގެ މާއްދާތަކަށް ނުވަތަ މިހާރު
އިސްލާހުކުރެވިގެން އަންނަ މާއްދާތައް އަންނާނެކަން އަދުގަނޑު
ޤަބޫލުކުރަން. އަދުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި މިވާހަކަތަކުން އަދުގަނޑުމެންގެ
ރާއްޖޭގައި ޑިމޮކްރަސީއެއް އުފެދި އެކަމަށް މަގުފަހިވެފައިވަނީ
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހާ ބާރެއް ނެތް އާރެއް ބާރެއް ނެތް
މުއައްސަސާއެއްގެ ގޮތުގައި އޮތުމުން. އެހެންވީމަ، އަދުގަނޑު
ދެކޭގޮތުގައި ބާރުގަދަ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހެއް ރާއްޖޭގައި އުފެދި ހިނގުމަކީ
ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ޑިމޮކްރަސީ ބަހައްޓާއް. އެ ބަހައްޓު ހިފެހެއްޓުމަކީ
އަދުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށް ދެވޭ ވަރަށް ބޮޑު
ބާރަކަށްވާން. އެހެންކަމުން މިމަޤްބޫލު އަދުގަނޑުމެންނަށް ނުގެއްލޭން
ގޮތަކަށް އަދުން އަންނައިރު، މި އިސްލާހުގައި ނުވަތަ މިމާއްދާގައި
އަންނައިރު އެގޮތަށް އަންނާނެކަން އަދުގަނޑު އުންމީދުކުރަން. ދެން،
އަދުގަނޑު ދަންނަވާލަން ބޭނުން ވާހަކައަކީ، އަދުގަނޑުމެން މިއަދު
ފާސްވެގެން ނުދިޔަ ބައެއް މާއްދާތައް އެފާސްވެގެން ނުދިޔުމުގައި
އަދުގަނޑަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީ ހަމައެކަނި އޮޅުމެއްގެ ސަބަބުން ނުވަތަ
ކޮންސެޕްޗުގެ އޮޅުންއަރައިގެން ފާސްނުވީކަމަކަށް އަދުގަނޑު ނުދެކެން.
ބައެއް މާއްދާތައް ޤަސްދުގައި ފާސްނުކުރިކަމަށް ދޫރަވާކަރަފަ ގޮތަކަށްވެސް
ފާހަގަކުރެވިގެން ދިޔައަކަން އަދުގަނޑު ޤަބޫލުކުރަން. މިއާ ގުޅޭގޮތުން
އަދުގަނޑު ދަންނަވާލަން އޮތީ، މިހާރު ބާރުގަދަ ގޮނޑިތަކެއްގައި ތިއްބެވި

ބޭފުޅުންވެސް އަބަދު އެ ގޮސްނެޖެހިތަކުގައި ތިއްބެވިކަމަށް ޤާނޫނުހަދައިދެއްވަމީ އަޅުގަނޑު ދެކޭގޮތުގައި ރަނގަޅު ގޮތެއްކަމަށް ނުވާނެ. މާޒީގެ އަށް ފާހަގަކުރެވޭ އިރުސްނަވަސް ޖެހިވަޑައިގެންނެވި ދުވަހުއް އަޅުގަނޑުމެންނަކަށް ޤާނޫނުހަދައިދެއްވަމުން އެސްޓް ބާރުގަދަ މުޙައްސަސާއަކީ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުކަމުގައި ހުރުމުގަޑިޔާރު ވެސްކަމުގައި އެގޮތުން ކަން ކުރައްވާނެކަމަށް އަޅުގަނޑު ޤާނޫނުކަން. ސުވާލުއުފެދޭ ޢިބާރާތެއް ރަހަސް.

ހުވަދުއަތޮޅު ދެކުނުބުރީ މެންބަރު ޢަބްދުالله ޖަމީލް ވާހަކަދެއްކެވުން: އައްސަލާމްޢަލައިކުމް. އަޅުގަނޑުވެސް ފުރުސަތަށް ޝުކުރިއްޔާ، ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބުގައި މިއަދު ހުށަހެޅިގެން ދިޔައީ، 36 މާއްދާގެ ތެރެއިން 9 މާއްދާ ފާސްކޮށް، 6 މާއްދާއިން 6 އަލުން ފާސްކޮށް ދިޔައިމަ ވަރަށް ދެރަ. ދެން، އަޅުގަނޑުވެސް ވަރަށް މަސައްކަތްކުރިން މި ޤާނޫނު އިސްލާހުކުރެވޭތޯ. ދެން، މިގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑަށް މިފާހަގަކޮށްލަންޖެހޭ، އަޅުގަނޑުމެންނަށް މިބައިން ހުށަހެޅިފައިވާ މި ފާސްކުރެވިދާނެ މާއްދާތަކުގެ މައްޗަށް ޤާނޫނީގޮތުން ކުރިޔަށް ދެއްކުމުގެ އެއްބާރު އެޑްމިނިސްޓްރޭޝަން ކަމަށް. ދެން، މިގެ ތެރެއިން އަޅުގަނޑުމެން އެއްމެ ބޭނުން ފާހަގަކޮށްލަފައި 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ 3 ވަނަ އަކުރަން. އެގައި މިއްނަނި، ވެރިކަން ހިންގުމުގެ ބާރުގެ ފަރާތުން ކުރާ ކަންތައްތައް ހިނގާ ނުހިނގާގޮތް ބަލައި ޖަވާބުދާރީކުރުވައި އަމަންޖެހޭ ފިޔަވަޅުތައް އެޅުން. މިއީ ވަރަށް މުހިއްމު މާއްދާއެއް. މިމާއްދާވެސް ފާސްނުވި ދިޔައީ. ދެން ވަރަށް ދެރަވި. ދެން އަޅުގަނޑު މާއްދާއަކަށް މިހެން، އިންތިޒާމީ ދާއިރާ ކަނޑައެޅުމުގެ މާއްދާ. މިމާއްދާއަކީ 20 ނޮވެމްބަރު 2006 ގައި މަޖިލީހަށް ހުށަހެޅި 67 ވަނަ ފާސްވެ މަޖިލީހަށް، މަޖިލީހުން ގޮތެއް ނިންމާފައި އޮތް މާއްދާއެއް. އެކަމަކު، މިގެ އިސްލާހުއްވެސް ފާހަގަ ނުވި، ޤާނޫނީ އޮތޯރިޓީވެސް ފާސްކުރި. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑުމެން މާއްދާއަށް ފާސްކުރުމުގައި ވަރަށްބޮޑަށް މިކަހަލަ މަސައްކަތްތަކުގެ މައްޗަށް ވިސްނައިގެން ޤާނޫނީގޮތުން ކުރިއަށް އޮތޯރިޓީގައި މިމާއްދާއަށް

އެކުލަވާލާއިރު، މިގޮތަށް ވިސްނާލުން ރަނގަޅުވާނެކަމަށް ފެންނާތީ
މިވާހަކަ ދަންނަވާލީ. ޝުކުރިއްޔާ ދެއްވި ފުރުޞަތަށް.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު بسم الله الرحمن الرحيم އައްސަލާމް ޢަލައިކުމް. ޢިއްޒަތްތެރި ރައީސް، ޝުކުރިއްޔާ ނިންމަވަނީ
މުޙައްމަދު ޙުސައިން ވާހަކަ އަޅުގަނޑުގެ ހިޔާލު އަޅުގަނޑަށް ވަނީވިއްޔާ ގަޑިއަކަށް 12.00
ވާހަކަދެއްކެވުން: ދެން ނިންމާލުން ރަނގަޅުވާނެކަން. އެއީ އެހެން ހުރިހާ މެންބަރުންވެސް
އިންޞާފުގައި ތިއްބަވާނީ 12 ޖަހައިރު ޖަލްސާ ނިންމުމަށް.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން: ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު، އަޅުގަނޑުމެން ފަށައިގަތްވީ 10 ވަރަކަށް
މިނިޓްއިރު ފަހުން. އެހެންވީމާ، 3 މިނިޓް އިތުރު ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު
ވާހަކަފުޅު ނިންމަވާލެއްވީމަ އަޅުގަނޑު ނިންމާލަންކަމަށް. ކުރިއަށް
ގެންދަވާ.

ތިލަދުންމަތީ އުތުރުބުރީ މެންބަރު އާދޭ، ޝުކުރިއްޔާ، މިހާރުސާބަސް އަޅުގަނޑުމެންނަށް އާދެވުނުއިރު،
މުޙައްމަދު ޙުސައިން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ބާބާ ބަޔާންތަކުން، ފާސްކުރިއަ މާއްދާތަކާ
ވާހަކަދެއްކެވުން: ބަޔާންކޮށް ޢިއްޒަތްތެރި ވަރަށްގިނަ މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދައްކަވައި
ހައްދަވާފައިވަނީ. އަޅުގަނޑުވެސް ނިސްބަތްވާ ވަރަށްގިނަ މާއްދާތަކާ
ބާރަވަމުން އެމެންބަރުން ވަނީ ހުށަހަޅާ ފާޅުކުރައްވާފައި. އެހެންވީމާ،
އަޅުގަނޑު އެއްޗެއް ދަންނަވާލަން އޮތީ، ހަމަ އެންމެ ކުޑަކޮށް ތަފްޞީލުގައި.
އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ހުރުން ޙާޟިރުވާ ސިފަތައް.
ޤާނޫނުއަސާސީގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ މިފަދަގޮތަށް، ރައްޔިތުންގެ
މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ގައި ހުރުން ޙާޟިރުވާ އިތުރު ސިފަތަކެއް ޤާނޫނުއަސާސީ
ކަނޑައެޅިފައި އެބަ ހުރި ނަމަވެސް. ޤާނޫނުގައި ވަކިން އެހެން
މިވާގޮތަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވަނީ، މިގޮތު އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ،
މިގޮތު ޤާނޫނުގައި ވަކިން އެ ބާރުތަކުން ގެންގުޅެވޭ ގޮތްތަކެއް
ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދު އަދި ޤާނޫނުއަސާސީ ބަރާބަރު ކުރުމުގެ
ގޮތުގައި މިވާހަކަ ފާހަގަކުރައްވައިގެން އަޅުގަނޑު ހިތަށް އަރަނީ

ވަރަށް ފަސޭހަވާނެހެން. އެއީ ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ މެންބަރުން ގައި ހުށަހަޅާ ސިފަތައް ޤާނޫނުއަސާސީގައި މިއޮތީ ކަނޑައެޅިފައި. ދެން އެސިފަތަކަށް ބަލައި އިތުރުކުރުން އެވާނީވެސް ހަމަ ޤާނޫނުއަސާސީގެ ފަންވަރުގެ ކަމަކަށް ޤާނޫނުއަސާސީގެ މާއްދާއެއް ފާސްވަނީ ހާއްސަ އަޣްލަބިއްޔަތަކުން. އެހެންވީމާ، އެފަދަކަމެއް ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުން ފާސްކުރައްވާނަމަ ހާއްސަ އަޣްލަބިއްޔަތަކުން ފާސްވާގޮތަށް ލިޔުއްވައިދެއްވައިފިއްޔާ ފާސްވުން ވަރަށް ގޮތްވާން. ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރިއްޔާ. ވައްސަލާމްޢަލައިކުމް ވަރަޙްމަތުﷲ ވަބަރަކާތުހޫ.

3- ޖަލްސާ ނިންމެވުން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ، ޝުކުރިއްޔާ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ދެން، މިބަރުސްގައި ވަރަށް ޝައުރުވެރިކަމާއެކީ ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުން ވާހަކަފުޅުދެއްކެވުން ގެންދަވާތީ އަދި އެބަޔައްބަލި އިތުރު 9 ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރަކު ވާހަކަފުޅު ދެއްކެވުން. އެހެންވީމާ، އަޅުގަނޑު ފަސްދުރުކުރަނީ މާދަމާ ހެނދުނު ބާއްވާ ޖަލްސާގައި އެ 9 ޢިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށްވެސް ފުރުޞަތު އަރުވަން. އެހެން އަރުވާފައި ދެން އަޅުގަނޑުމެންގެ ކުރިއަށް ގެންދަނީ. ދެން، މިހާހިސާބުން މިއަދުގެ ޖަލްސާ އަޅުގަނޑު ނިންމާލީމު. ދެން، ޖަލްސާއެއް އޮންނާނީ 18 ނޮވެމްބަރު 2007 ވާ އާދިއްތަދުވަހު ހެނދުނު 9.00 ގައި.

والحمد لله رب العالمين. ޖަލްސާ ނިމުނީ.